ECRAN

VIZITA PREȘEDINTELUI REPUBLICII TUNISIENE, HABIB BOURGUIBA

La invitația președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, — președintele Republicii Tunisiene, Habib Bourguiba, a făcut recent o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

Primirea călduroasă de care s-a bucurat inaltul oaspete tunisian in România, atmosfera deosebit de cordială în care s-au desfășurat convorbirile oficiale ale delegației tunisiene cu conducătorii statului nostru, numeroasele contacte pe care membrii delegației le-au avut cu reprezentanți ai economiei și culturii românești, constituie o expresie vie a bunelor relații statornicite între Republica Socialistă România și Republica Tunisiană, o dovadă elocventă a dorinței comune manifestată de cele două popoare de a-și dezvolta colaborarea multilaterală, în interesul înțelegerii și al păcii.

Așa cum se știe, poporul român acordă o mare atenție relațiilor de prietenie cu toate popoarele lumii, atitudinea sa față de popoarele din Africa fiind aceea de sinceră adeziune la lupta lor pentru independență națională, pentru bunăstare și progresul social. Vizita delegației tunisiene, în frunte cu președintele Habib Bourguiba, este un nou prilej de afirmare a unei asemenea atitudini, care atrage pretutindeni aprecieri pline de stimă.

Dorința de dezvoltare a legăturilor româno-tunisiene a reieșit cu limpezime din întregul program al vizitei și, cu osebire, din cuvintele rostite de președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu: «Contactele româno-tunisiene din ultimii ani, acordurile care au fost încheiate au făcut posibilă o mai largă cunoaștere a preocupărilor și realizărilor celor două popoare și au creat condiții prielnice pentru dezvoltarea continuă a colaborării bilaterale reciproc avantajoase»

Cronicar

SALOPETE ALBASTRE

Desigur vă amintiți: cu cîteva luni în urmă, o vibrantă *Chemare a C.C. a U.T.C.* găsea în inima tineretului nostru un puternic, răscolitor ecou. Se împlineau două decenii de cînd au luat ființă cele dintîi șantiere naționale ale tineretului, și adolescenții de azi erau chemați să continue tradiția brigadierilor care dăruiseră patriei calea ferată Bumbești — Livezeni, Salva — Vișeu sau conducta Agnita — Botorca.

Cu douăzeci de ani în urmă nu puțini dintre părinții voștri, pe atunci ucenici, elevi ori studenți au purtat salopetele albastre de brigadieri, muncind în ritmul cîntecelor care vorbeau despre reconstrucția țării, despre puterea poporului nostru, condus de partid, de a făuri o Românie nouă, bogată și puternică. Acolo, pe șantierele anului 1948, s-au călit mulți tineri. «Pe șantier — povestește azi unul dintre brigadierii de atunci — am înțeles ce mare putere de înrîurire are munca; ne simțeam cei mai fericiți oameni de pe pămînt, pentru că ale noastre erau iubirea și dăruirea și visul, ale noastre satisfacția izbînzii și incomensurabila bucurie, dîndu-ne seama cum, cu fiecare zi ce trecea, cu fiecare kilometru de conductă sau fiecare nou viaduct construit, deveneam mai oameni — și nu orice fel de oameni, ci dintre aceia care înnobilați de un ideal copleșitor de înalt, trăiesc arzînd, recunoscători vieții că-i cheamă acolo unde e mai greu, tocmai pentru că e mai greu».

Răspunzînd Chemării C.C. al U.T.C., mii de tineri au cerut să lucreze în vara aceasta pe șantiere de importanță națională sau locală, cum ar fi autostrada București — Pitești, lacul Pantelimon II, zonele de hidroameliorări de la Dunăre și multe altele.

Printre aceștia sînt și numeroși elevi aflați în vacanță și deciși să-și folosească timpul liber împletind munca cu viața de bivuac. Aceleași mîini care, dimineața, apucă cu nădejde tîrnăcopul sau lopata, seara, în jurul focului de tabără se prind pentru a dezlănțui dansul tineresc.

Școală a patosului și cutezanței, a prieteniei și bărbăției, șantierul valorifică neîncetat virtuțile tinerilor, le acordă titluri de noblețe — pentru că are dreptate Gorki cînd spune că «omul se înnobilează odată cu apariția în palmele sale a primelor bătături datorate muncii».

Răsună pretutindeni în țară cîntec tînăr de brigadier. În corul salopetelor albastre auzim și glasul vostru, al unora dintre cititorii revistei noastre, elevi în clasa IX-a de pildă, și inima noastră îl înregistrează cu dragoste și bucurie.

TURNURILE DE METAL ALE PITEŞTILOR

de TRAIAN FILIP

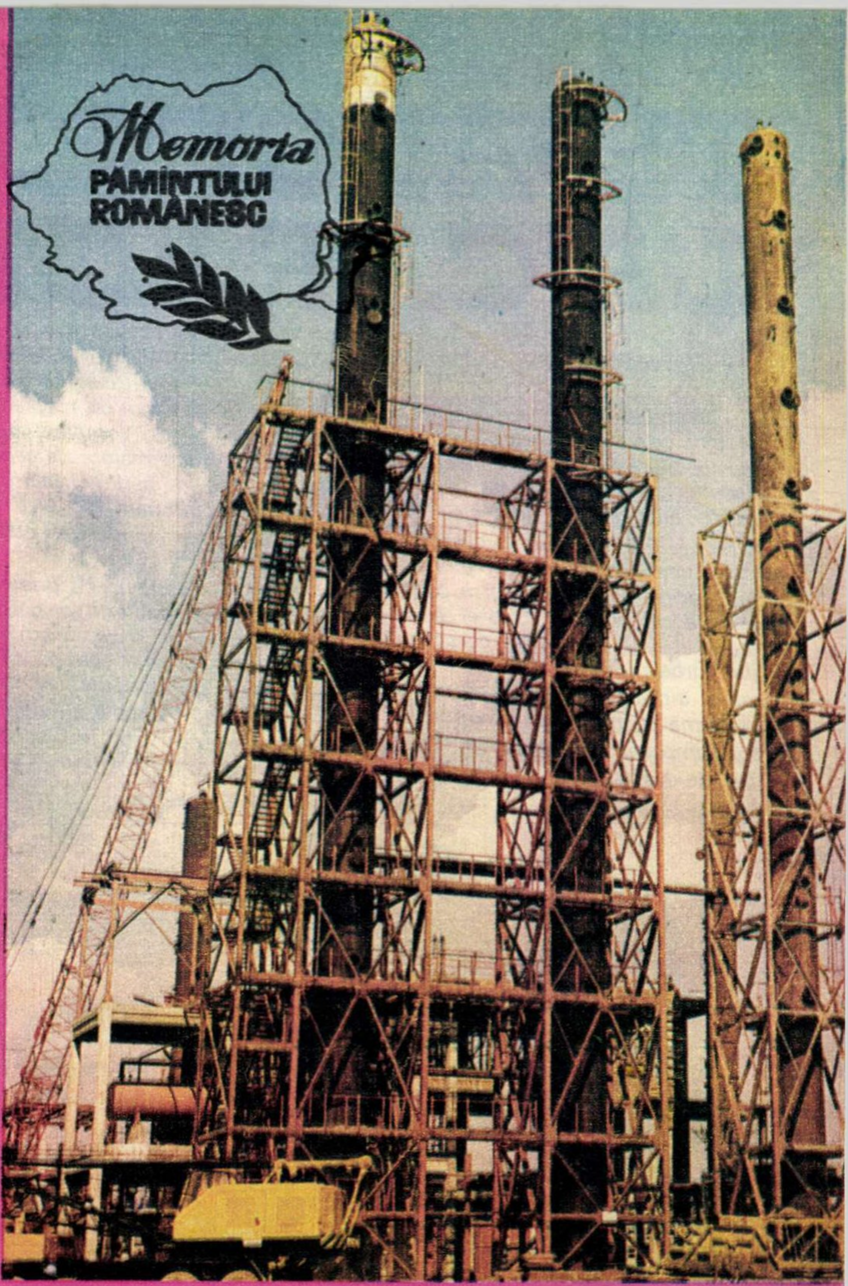

Am trecut adeseori prin Piteşti, pentru a urca, pe Argeş în sus, la hidrocentrala de la Vidraru. Am trecut nu de mult prin Piteşti pentru a vedea fabrica de automobile de la Colibaşi, pe Rîul Doamnei. M-am oprit într-un rînd la fabrica de micromotoare electrice, şi iată că acum, ca un puternic magnet, m-a atras pe aceste locuri, între satele Oarja şi Prundu, imaginea celui mai mare combinat petrochimic din ţară. Un combinat care şi-a propus de la bun început să întreacă uzinele similare de pe Valea Trotuşului şi de la Brazi, şi să fixeze în acest punct pe harta industrială a ţării un nou bastion metalic al ţiţeiului, cel mai mare şi cel mai perfecţionat din acest domeniu.

Am coborît din maşină pe drumul ars de soarele primăverii şi am privit spre nord şi spre răsărit. Departe, în lumina dimineţii, înşirate la rînd ca nişte gigantice telescoape, se zăreau columnele rafinăriei. Spre stînga, asemenea unor fortăreţe de oţel şi beton crescute într-un timp record, se desfăşurau ansamblurile de fabrici. Rezervoarele sferice, ruginoase mi s-au părut desprinse dintr-un planetarium. Conductele semănau cu imense instrumente muzicale compuse din tuburi încovoiate, cu clape şi ancii. Cele zece coloane de separare mi-au apărut deodată ca nişte coşuri de fum ale unui transatlantic. Fiecare dintre ele este prevăzută cu multe evantaie şi scări în spirală. Numai un desenator ar putea să tragă atîtea linii pe o singură coală de hîrtie şi numai un pictor ar putea să imagineze un tablou solar cu atîtea imagini ciudate şi fantastice. Fiecare turn de oţel este un obelisc solitar asupra căruia s-ar putea medita îndelung. Tipsii şi samovare, potire şi ceainice puse pe masa cu daruri a ţării vin să alcătuiască, pe solul Piteştilor, bogatele arhitecturi ale combinatului petrochimic.

În subterane, anatomia colosului este tot atît de complicată pe cît este şi în văzduh. Arterele lui se prelungesc, spre apus, pînă la Rîmnicu Vîlcea şi se vor prelungi, spre răsărit, pînă la Brazi. Constructorii realizează un mare ansamblu şi creează, pentru prima oară la noi în ţară, o directă cooperare între trei unităţi de bază ale petrochimiei.

Stînd în camera de comandă a combinatului, o sală spaţioasă, cu pupitre care ne amintesc de orga electronică, o sală cu nenumărate ecrane prin care specialiştii vor controla temperatura, presiunea, debitele tuturor instalaţiilor, am vorbit despre invenţii şi inventatori. Unul dintre cei mai pricepuţi ingineri care lucrează la Piteşti, Al. Polihroniade, a descoperit mijlocul de a depozita mari cantităţi de etilenă aducînd prin aceasta economii în valoare de zeci de milioane de lei.

În curînd, platforma chimică a Piteştilor ne va înfăţişa în timpul nopţii feeriile luminoase pe care ne-am obişnuit să le admirăm pe Valea Trotuşului, la Brazi, la Turnu Măgurele, la Craiova şi la Tg. Mureş, iar facla aprinsă va face să pîlpîie lumina cea nouă pe străvechile ziduri voievodale.

CONCURSUL VACANŢEI (VIII)

1. Pe una dintre principalele şosele ale ţării, la confluenţa a două rîuri, se găseşte o localitate, vechi centru industrial. În anul 1830 s-a înfiinţat aici o glăjărie, iar în 1886 s-a construit fabrica de postav. Tot aici mai funcţionează o fabrică de ciment, de şamotă şi de... o băutură mult solicitată. Potrivit unei legende, numele localităţii ar veni de la numele «fiicei craiului Timiş», care trăia pe aceste meleaguri.

Răspundeţi: despre ce localitate este vorba şi cum se numesc cele două rîuri care-şi unesc apele aici?

2. În fotografia alăturată vă este prezentat un monument dintr-un oraş de la poalele Făgăraşilor. Întrebare: pe cine reprezintă acest monument?

3. La o excursie şcolară au participat un număr de părinţi ai elevilor. Pentru fiecare copil au fost atît tata cît şi mama. La despărţire, înainte de a se îndrepta către casă, toţi părinţii au schimbat între ei cîte o strîngere de mînă, în total 60. Fireşte că cei din aceeaşi familie nu şi-au strîns mîinile. Ţinînd seama de toate acestea, puteţi calcula cîţi părinţi au participat la excursie?

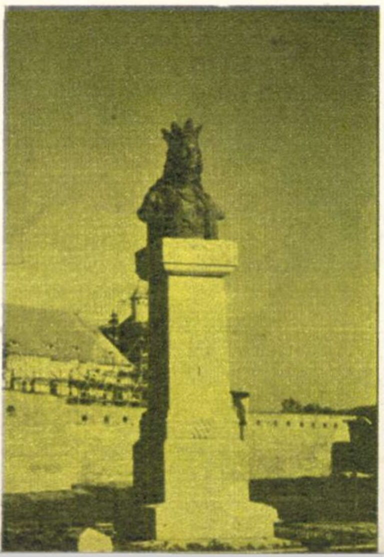

CUPON Nr. 8

Răspunsuri

1 ....

2 ....

3 ....

DUPĂ CE AŢI SCRIS RĂSPUNSUL PE CUPON, DECUPAŢI-L ŞI LIPIŢI-L PE FIŞA VOASTRĂ DE CONCURS ÎN CĂSUŢA NR. 8.

TE-AI GÎNDIT LA CARACTERUL TĂU ?

— «Nu, niciodată!»

Și:

— «Numai cînd n-am avut ce face!»

...sînt cele două replici, oarecum neașteptate, ce le notez la începutul discuției pe tema anunțată în titlul acestei anchete, cu cinci elevi din clasa a VIII-a a Liceului bucureștean «Ion Luca Caragiale». Dar nici una nu exprimă adevărul. Pentru că atît negația categorică a Cati-ei Ardeleanu, *cît și nota ușor persiflantă din vorbele lui* Adrian Lustig, *colegul ei din aceeași «a VIII-a», nu se confirmă pe parcursul conversației. Ba, dimpotrivă: exact ca și ceilalți trei de-o vîrstă cu ei, cei doi nu numai că se gîndesc cu seriozitate la structura lor lăuntrică, dar mai mult, aș spune chiar că problema îi solicită profund și complex, fiind unul din subiectele majore ale generației din care fac parte. Urmăriți-o vorbind în continuare, pe Cati — cea - care - nu - se - gîndește — niciodată:*

— Deseori, împreună cu prietena mea analizăm caracterul celor din jurul nostru și de o vîrstă cu noi. Descriindu-l pe unul sau pe altul, aprobîndu-le comportările, sau dimpotrivă, nefiind de acord cu ele, îmi dau seama că, de fapt, îmi fac propriul portret...

ANCHETA
DE
GRAȚIELA
VÎNTU

Iar Adrian:

— Știți, de fapt, îmi dau seama că sînt o fire impulsivă și prima mea reacție într-o împrejurare inedită pentru mine e, mai ales, un soi de ironie. De ce să n-o spun? N-am prea avut ocazia pînă în momentul de față să analizez, cum s-ar zice: «teoretic» trăsăturile propriei persoane. Altfel, sigur că mă gîndesc la felul cum sînt alcătuit — mai cu seamă cînd caut să descopăr cauzele pentru care mă cert și, cum lucrul ăsta se întîmplă cam des...

Iată, așadar de unde înnodăm firul discuției: cînd, în ce împrejurări anume, simt mai ales foarte tinerii mei interlocutori nevoia să reflecteze asupra conformației lor interioare?

— La mine, împrejurările acestea se prezintă destul de des — mărturisește Diana Bărbulescu, *de la «B». Cum să vă spun? Sînt cam... sucită, nimic din ce-mi pun în cap nu izbutește așa cum aș voi. Mama chiar spune: «Diana, trebuie să faci exerciții de voință!» Și are dreptate. Să vă dau un exemplu. Nu prea sînt eu constantă în preocupările mele extrașcolare, dar, dintre toate, uneia i-am rămas de multă vreme credincioasă: desenului — știți, vreau să mă fac arhitectă. Ei bine, cînd a fost vorba o dată să-mi pun la încercare fermitatea pasiunii față de această preocupare, desenînd, cu migală și răbdare, cîteva zile la rînd, niște mulaje de gips aduse de tata... am eșuat! Pur și simplu, nu m-am putut ține de treabă — sigur că am căzut implicit pe gînduri: oare ce fel de om o să iasă din mine? — m-am întrebat și m-am necăjit. Uitați, altă manie de-a mea: de ce mi-o fi plăcînd mie să înfloresc toate întîmplările mai ieșite din comun pe care le trăiesc? Nu, nu mint niciodată, dar nu știu cum se întîmplă că văd mai bine cu ochii minții decît cu ai mei adevărați — nu pot să uit cum am povestit eu acasă o întîmplare cu un coleg care azvîrlise o călimară pe fereastră... Faptul era riguros exact, dar după ce mama a confruntat relatarea mea cu cele petrecute aievea, m-a mustrat, rîzînd. «N-am să te mai cred niciodată» — mi-a zis și eu știu de ce: într-adevăr, așa cum îl povestisem eu, cazul avea mai multă savoare decît în realitate. Asta să fie fantezie — care-i o calitate — ori e cazul să mă supăr pe mine însămi?*

— Ceea ce mă descumpănește cel mai tare — răspunde aceleiași întrebări Rodica Diaconu *(a VIII-a C) este propria mea nehotărîre. In timpul scolii, vin acasă, mă așez la lecții și deodată încep să oscilez: mă apuc mai întîi de istorie? De geografie? Sau de matematică? Mă gîndesc ce mă gîndesc, intru în «criză de timp» și mă apuc de învățat la întîmplare. Sigur că pe urmă se face tîrziu, nu mai am vreme să stărui cît aș vrea asupra materiei și mă frămînt: de ce oi fi așa făcută?*

— Dar cum ați vrea să fiți «făcuți»? — mă adresez din nou tuturor, după ce, la rîndu-i, Adrian Rafailă *(tot a VIII-a C), cel de al cincilea interlocutor, se definise tot prin... autocritică («Eu? Eu mă entuziasmez repede, mă decepționez repede, decepția îmi trece repede și iar mă entuziasmez — desigur... tot la fel de repede»).*

— Cum aș vrea să fiu?... Ca tata! — explodează Adrian Lustig. Nici nu știți cîtă perseverență, cîtă voință are tata — de pildă într-un domeniu ce ne captivează pe amîndoi: al matematicii. Poate să stea ore întregi să rezolve probleme, pe cîtă vreme eu am foarte puțină răbdare. Asta-i și explicația certurilor mele destul de frecvente cu prietenii, cu colegii. N-am răbdare să mă fac înțeles!

— De cîte ori nu i-am invidiat pe băieți... — devine melancolică Cati Ardeleanu. Știți, ei sînt mai dîrji, există la unii o... încăpățînare în studiu pe care pur și simplu aș vrea uneori să o copiez. Și-apoi nu sînt timizi: ori eu, cîte o dată, nici nu știu ce-i cu mine, mă apucă un fel de tristețe, de-a dreptul inexplicabilă și mă închid în mine.

— Eu? — meditează Diana Bărbulescu. Eu am văzut odată un film al cărui personaj principal spunea niște vorbe ce nu le-am putut uita: «Vreau să trăiesc în așa fel — zicea el — încît să las o urmă pe pămînt». Așa aș vrea să fiu făcută: să pot lăsa ceva trainic în urma mea. Înțelegeți?

Înțeleg și de fapt, vorbele Dianei îi exprimă pe toți cinci.

Pentru că, înregistrînd-o cu năzuințele Rodicăi (vreau să fiu fermă, calmă și dreaptă), cu cele ale lui Adrian Rafailă («Bun. Asta înainte de toate»), această sumară schiță a vieții interioare dusă de cinci dintre colegii voștri cuprinde, optimistă și generoasă, o coordonată dominantă: dorința fermă, pasionantă de a se forma de pe acum încă în așa fel încît să devină la vremea maturității oameni folositori societății.

Foto: G. VINTILĂ

Meșterul Stradivarius

Nu credeți, prieteni, că i-a mers oricum —
Cînd degetele toate i-au plesnit
Ca strunele, de cît s-a fost căznit
Să prindă-n lemn al sunetului fum.

Pentru ai lui era un biet răznit,
Cînd îl vedeau, gemînd mai aprig, cum
În șipci cu scoaba mică făcea drum,
Gîndirii muzicale înleznit.

Veneau la el alți meșteri cu viori
Ce luate-n mîini păreau că se agită
Plutind în nebuloase de fiori.

A lui unealtă-n schimb, ca într-un foc
Pierea, în sunet toată mistuită,
De nu se mai putea vedea de loc.

Dragoș VRÂNCEANU

Despre umbră

— Gînduri pentru
Corina și Radu —

O vară trece, vine altă vară,
umbra copilului se desfășoară tot mai mult,
mă bucură amar și mă-nfioară
foșnetul ei neliniștit, cînd îl ascult.

E presimțirea unui ceas anume
cînd toamna se va scutura în mine grea,
umbra copilului întinsă peste lume
va fi atunci odihna limpede a mea.

Astfel, de dimineața pînă seara,
măsor mereu distanțele nemaiumblate,
copilul își adună-n somn povara
sub care inima tot mai grăbit îi bate.

O vară trece, vine-apoi cealaltă,
ca într-un umblet din baladă în baladă,
umbră a lumii, pură și înaltă,
luminii mele reazem dulce și ogradă.

Petru ANGHEL

«DUMBRAVA SIBIULUI»
Foto: APOLOSAN ADRIANA
CASA PIONIERILOR SIBIU

MAMAIA '68

REDACTORUL NOSTRU
BITI CARAGIALE
VĂ PREZINTĂ

AL II-LEA FESTIVAL INTERNAȚIONAL AL FILMULUI DE ANIMAȚIE

O lume de fantezie în care cartoanele decupate, desenele sau păpușile prind viață. Acesta este filmul de animație. Părintele lui a fost Walt Disney, acel care l-a creat pe Mickey Mouse, șoricelul ștrengar. Filmele lui Disney au încîntat copilăria părinților noștri și continuă să o încînte pe a noastră, ori de cîte ori avem prilejul să le vedem la cinematecă sau la televizor. De la bătrînul Disney pînă astăzi filmul de animație a străbătut o cale lungă și recentul festival de la Mamaia (23—28 iunie) a demonstrat-o cu strălucire.

La Mamaia, am văzut filmul lui Constantin Musteţea, un basm pentru a cărui realizare a fost folosită desfășurarea pe ghem a unui fir (titlul filmului: «Pe fir»). Bob Călinescu a ales piatra, pentru a da viață istoriei de dragoste a lui Romeo și a Julietei. Elvețienii Gisele și Ernest Ansorge și-au lucrat filmul «Corbii» în praf de cărbune suflat. Și tot la Mamaia, spectatorii au putut vedea pe tema perpetuum mobile, filmul intitulat «O pereche de paradoxuri» care a fost realizat cu un aparat electronic. Canadianul Hubert Tison povestea într-o conferință de presă că în țara sa se experimentează o mașină electronică pentru desen animat.

Iată cum, animația modernă, folosind cele mai variate forme de expresie, ne poartă într-o lume plină de fantezie.

În cele cinci zile ale festivalului am văzut peste o sută de filme din 25 de țări. Întîlnirea creatorilor filmului de animație s-a desfășurat sub deviza «Imaginația omului în slujba umanității». Peliculele prezentate au purtat cu publicul un pasionant dialog despre om și gîndurile sale, despre sentimentele, visurile, aspirațiile lui, despre locul omului contemporan în societatea modernă. Filmul de animație, așa cum s-a prezentat la Mamaia, a demonstrat încă o dată că poate stabili foarte bune legături nu numai cu publicul alcătuit din maturi, dar și cu cei mai tineri spectatori — copiii. Iată, de pildă, ideile generoase ca și forma atractivă a filmului «Omida catifelată» (film din R.S. Cehoslovacă, care a primit premiul «Pelicanul de aur») au cucerit toate inimile. Subiectul este simplu: într-un decor grațios, plin de culoare, un băiețel se împrietenește cu o omidă catifelată care dansează în ritmul unei melodii pe care copilul o execută la muzicuță. Amîndoi devin celebri și colindă scenele lumii. Filmul își îndreaptă săgețile satirii împotriva publicității exagerate, dar în același timp, înfățișează gingășia prieteniei dintre copil și omida catifelată, care pînă la sfîrșit, urmînd legile naturii, se va transforma într-un fluture. Pline de tîlc pentru orice vîrstă sînt și întîmplările profesorului Baltazar (din filmul «Inventatorul încălțămintei») care prin invențiile sale își cîștigă dragostea tuturor, și de aceea toți prietenii îi vor fi alături cînd se va afla în suferință. Nenumărate filme ca de pildă acel emoționant «Cîntec epic gravat pe piatră» (R.D. Vietnam) ca și peliculele «Florile», «Insula», «Diminețile unui ursuleț» sînt direct adresate publicului școlar.

Filmul românesc de animație și-a impus prezența în festival, ceea ce i-a adus un «Pelican de aur» pentru filmul «Prostia omenească» după basmul lui Ion Creangă și un «Pelican de argint» pentru pelicula «Valul».

Timp de cinci zile la Mamaia, pe țărmul însorit al mării, au zburat pelicani de aur și pelicani de argint. Juriul internațional a ales cinci dintre ei și a distins cele mai bune filme; alte șapte filme au primit pelicani de argint.

Au mai fost acordate trei mențiuni, un premiu internațional al criticii și un premiu al Asociației Cineaștilor din România.

George Sibianu, realizatorul filmului «Prostia omenească» (film distins cu «Pelicanul de aur») ne dăruiește o fotografie cu următoarea dedicație:

«Am ales povestea lui Ion Creangă fiindcă în momentul de față, cînd inteligența este o adevărată avuție națională, a demasca prostia care poate produce pagube imense societății, este un fapt de mare însemnătate.

În viitor, aș vrea să creez o serie de filme al cărui erou să fie Păcală, acest isteț cu zîmbetul veșnic pe buze, care să-și bată joc de lăcomie, zgîrcenie, fățărnicie etc...

Cutezătorilor le doresc cutezanță dublată de multă, multă inteligență».

Gh. Sibianu

Cele cinci mari premii «PELICANUL DE AUR» (pe țări, în ordine alfabetică).

1. **Trăgătorii** — realizat de Doniu Donev — Bulgaria
2. **Omida catifelată** — realizat de Zdenek Miller — Cehoslovacia
3. **Inventatorul încălțămintei** — realizat de Zlatko Grgic — Iugoslavia
4. **Portretul unui cal** — realizat de Witold Giersz — Polonia
5. **Prostia omenească** — realizat după povestirea cu același titlu de Ion Creangă — de George Sibianu — România

FILM
FESTIVAL
BONO

Bonjour du
Canada ce
sejour ici
en Roumanie
me fut très
agreable
Hubert Tison

Un salut din partea Canadei. Popasul în România mi-a fost foarte agreabil.

HUBERT TISON

● ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

Un film japonez: **Sesshose** — *sau romanul unei vulpi — derulează fantasticele întîmplări ale unei vulpi transformată într-o fată.*

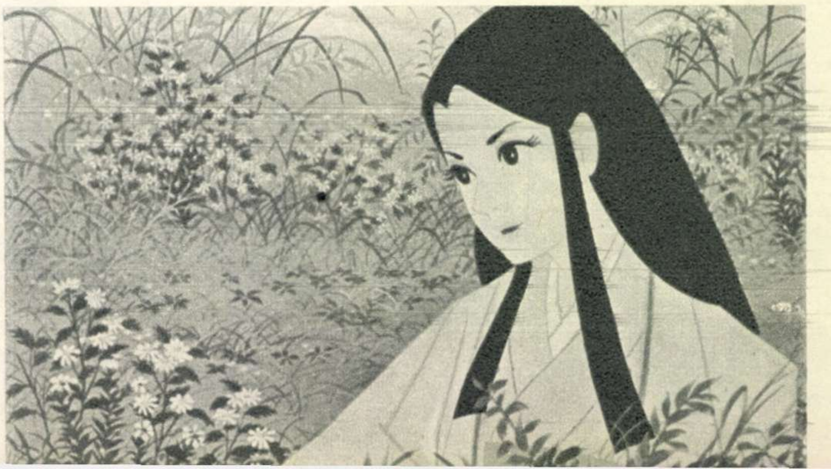

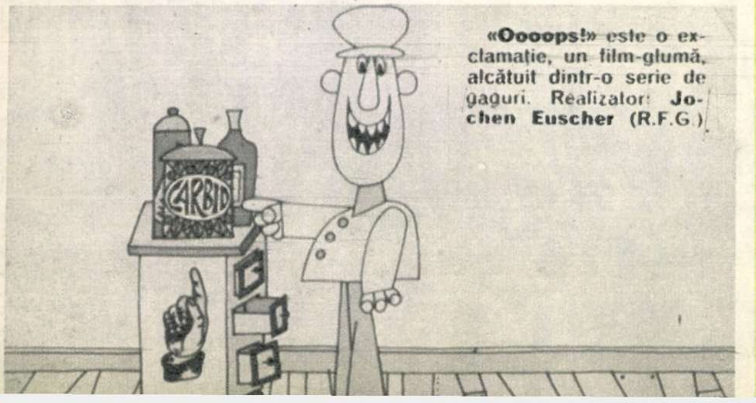

«Oooops!» este o exclamație, un film-glumă, alcătuit dintr-o serie de gaguri. Realizator: **Jochen Euscher** (R.F.G.)

VARIAȚIUNI PE TEMA UNUI BALAUR

film maghiar distins cu «Pelicanul de argint» — prezintă variațiuni pline de haz pe tema conflictului prințesă, cavaler, balaur.

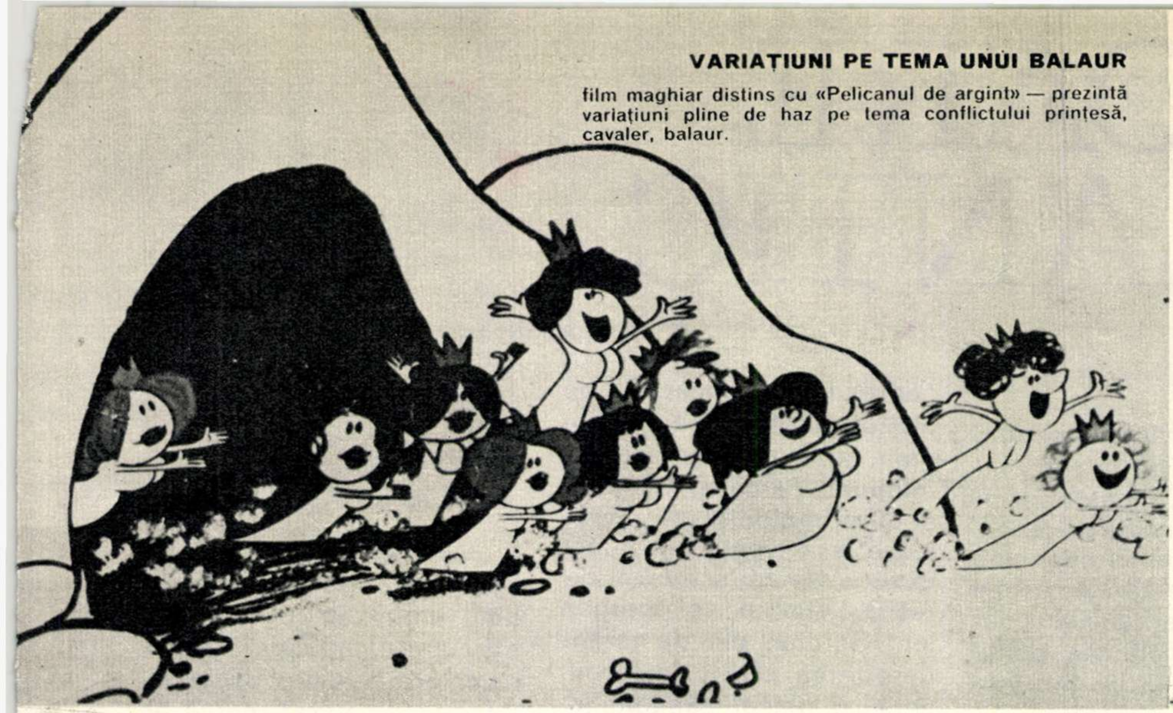

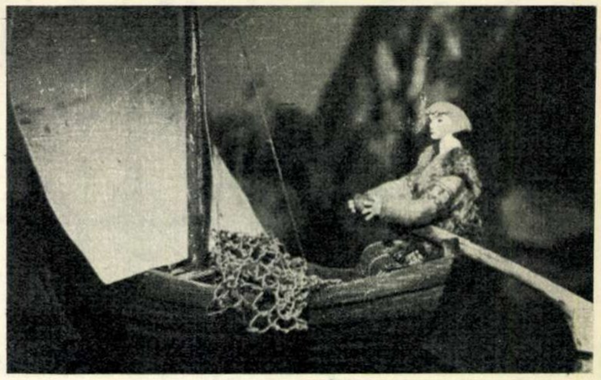

LEGENDA DESPRE URIAȘUL CEL RĂU

Realizator **I. Ivanov — Vano,** — U.R.S.S.

O poveste cu tîlc despre un uriaș închis într-o sticlă. Eliberat de un pescar, uriașul va aduce mult rău oamenilor. În cele din urmă, pescarul va găsi posibilitatea de a-l face inofensiv. Autorul filmului a urmărit să arate că în mîna oamenilor stă atît posibilitatea de a dezlănțui forțele răului, cît și de a le stăvili.

Cineaștii vietnamezi au venit la Mamaia cu cîteva filme care au adus imagini emoționante inspirate din viața de muncă și luptă a poporului vietnamez. («Vrem să fim constructori» și «Cîntec epic gravat pe piatră» — acesta din urmă distins cu premiul Asociației Cineaștilor din România). În țara greu încercată de agresiunea americană, condițiile de creație a unui film sînt deosebit de grele.

«Lucrăm în adăposturi, povestește Truong Qua într-o conferință de presă, cînd sună alarma părăsim aparatele de filmat și urcăm pe acoperiș pentru a lua parte la apărarea antiaeriană. Filmele noastre dedicate copiilor sînt izvorîte din adînca dragoste pentru ei. Lor vrem să le insuflăm încredere revoluționară, dragoste de țară, iubire față de om.

Iată cuvintele și desenul dedicat cutezătorilor de cineastul vietnamez Truong Qua.

DRAGI PIONIERI DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA,

Folosesc acest prilej pentru a transmite tuturor pionierilor români salutările cele mai calde ale pionierilor vietnamezi. Le doresc, de asemenea, o vacanță veselă.

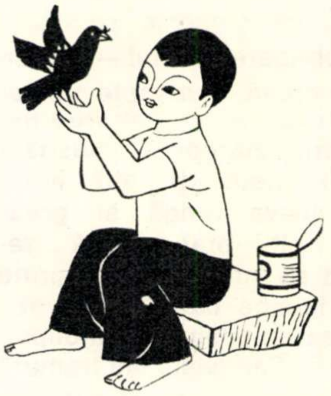

La délégation de film d'animation
de la R.D. du VIETNAM

TRUONG QUA
(RÉALISATEUR)

YOJI KURI — acest nume prestigios al filmului de animație japonez v-a dedicat acest desen.

«El nu se plictisește chiar dacă plouă».

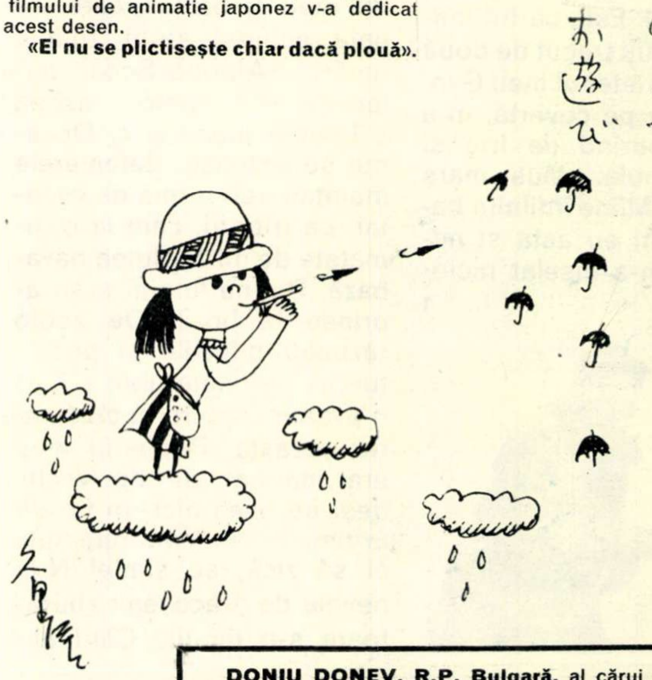
雨の日の
小さい女の子の
お遊び

DONIU DONEV, R.P. Bulgară, al cărui film «Trăgătorii» a fost distins la Mamaia cu «Pelicanul de aur», vă oferă un desen din filmul său premiat, împreună cu un autograf...

Un mesaj fulger de la mine, prieteni cutezători, cu un salut din partea filmului de animație bulgar!

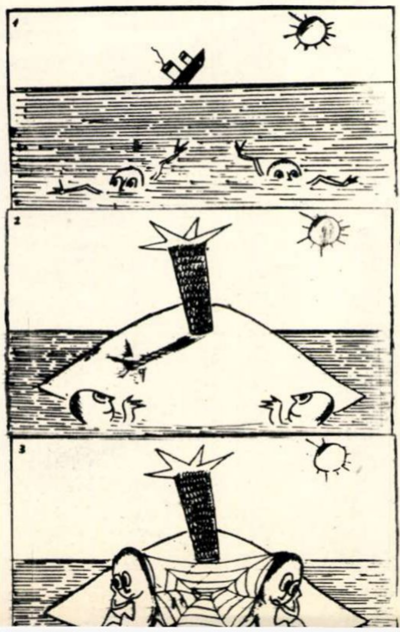

◀

Gisele și Ernest Ansorge (Elveția) ne oferă în dar o poveste în imagini «Naufragiații» și un mesaj de prietenie: Farmec, umor, amabilitate, iată calitățI ale poporului român.

Vom reveni la Mamaia.

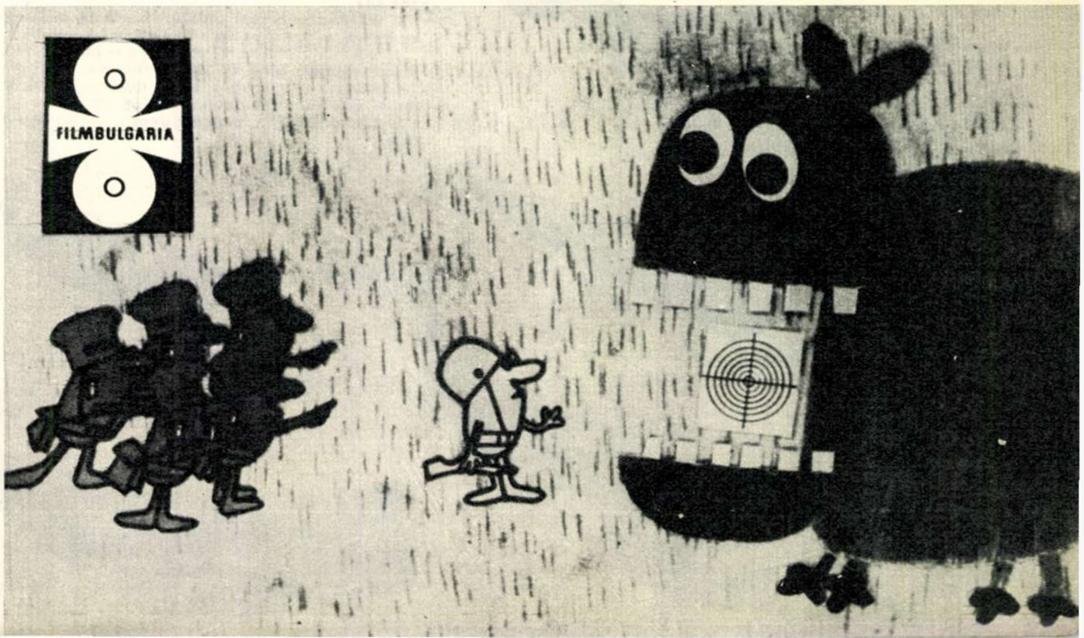

VÎNATOARE ÎN ATLANTIC

de TIBERIU BAN

ERIK E UN BĂIAT ÎNALT ŞI BLOND. CALCĂ APĂSAT, UŞOR LEGĂNAT. VORBEŞTE TĂRĂGĂNAT, IMITÎND VÎRSTNICII. PARE DE 17 ANI, DAR N-A ÎMPLINIT NICI 14. SE VISEAZĂ HARPONIER, IUBEŞTE MAREA ŞI ADORĂ FURTUNILE. IATĂ CE MI-A POVESTIT:

Valurile se izbesc de bordaj, acoperind cu regularitate hubloul. Mă răsucesc în hamacul îngust, negăsindu-mi locul. Este cartul mijlociu, cu mult trecut de două noaptea. Prietenul meu Gyn, de serviciu pe covertă, m-a văzut tremurînd de frig şi muiat de hulă. «Mus, marş la culcare! Mîine întîlnim balenele! Simt eu asta şi mirosul nu m-a înşelat niciodată!»

1

Părăsisem Kristiansundul de două zile cu direcţia insulelor Mann. Elicopterul flotilei ardea benzina degeaba. Pe fondul vineţiu-negricios al apei nu se zăreau petele albicioase ale balenelor, iar noi, de la înălţimea punţii nu zăream nici un jet care să le anunţe prezenţa.

M-a trezit un bubuit surd, ba mai degrabă Olle, vecinul meu de hamac, care era gata echipat şi-mi zgîlţîia umărul. «Alarmă! Scoal', băieţaş!» Prin hublou răzbea o lumină plumburie. Oceanul se potolise. Balenierele înaintau sub formă de evantai. La tribord, cam la o jumătate de milă, plutea nava-bază. Puţine lumini erau aprinse la bord. De acolo răzbeau gîfîielile şi pocniturile elicopterului. Gyn n-avea încredere în maşinăria aceasta. Prietenul meu era marinar de tip vechi, deşi nu avea nici un fir alb la tîmple. «Balena, obişnuia el să zică, se simte! N-ai nevoie de drăcovenii zburătoare s-o dibui! Cînd elicopterul s-a ridicat de pe platforma din pupa vasului l-am auzit pe Gyn mîrîind înfundat, parcă ar fi pornit şi el un motor. Nava zburătoare a devenit un punct în zare. Ne-am schimbat direcţia. Timpul se scurgea lent. Scrutam plin de nerăbdare zarea. «Gyn! Hei, Gyn!, se auzi glasul căpitanului. Unde naiba eşti? Pregăteşte-ţi scobitoarea». Sînt numai mus pe balenieră, dar ştiu ce numeşte căpitanul scobitoare. E tunul — harpon din provă. Are şapte picioare lungime — cam vreo doi metri. Harponul măsoară 1,20 metri şi stă înfipt în ţeava lungă şi groasă cît braţul. Mă reped să înfulec ceva. Curînd va începe dansul. Nervozitatea echipajului e molipsitoare. Sandvişul îmi tremură în mînă. Căpitanul, aflat pe pasarela ce leagă puntea de comandă cu prova, şi-a lipit de ureche aparatul de radio emisie-recepţie. Strigă vesel nişte comenzi. Din nou schimbăm direcţia. Celelalte 10 baleniere ale flotilei fac acelaşi lucru. La babord apuc să zăresc un jet ţîşnind dintre valuri. Un fum albicios se împrăştie în prova balenierei vecine. Urmează un plescăit uscat, parcă ai plesni cu latul palmei o bucată de tablă. «Mus, ce caşti gura, strigă cineva. Fuga la Gyn!» Mă strecor şi ajung în partea ridicată a provei. Prietenul meu îşi unge tunul. De două săptămîni nu face altceva. Tot timpul a fost nervos. Acum e calm ca stînca unui fiord. Un harponier trebuie să-şi stru-

2

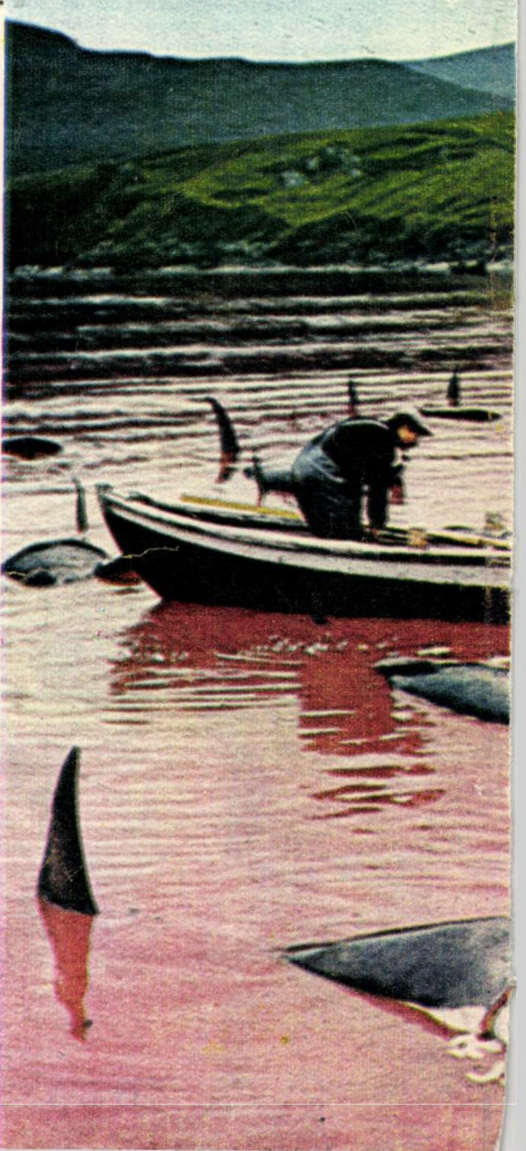

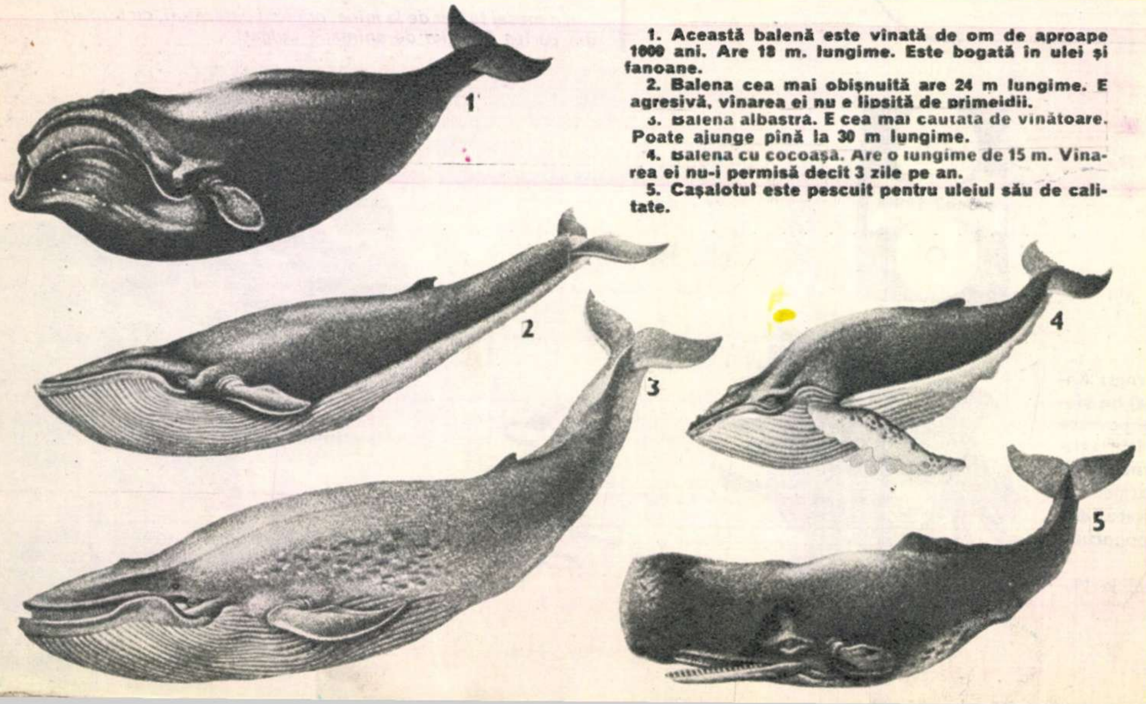

1. Această balenă este vînată de om de aproape 1000 ani. Are 18 m. lungime. Este bogată în ulei şi fanoane.

2. Balena cea mai obişnuită are 24 m lungime. E agresivă, vînarea ei nu e lipsită de primeidii.

3. Balena albastră. E cea mai căutată de vînătoare. Poate ajunge pînă la 30 m lungime.

4. Balena cu cocoaşă. Are o lungime de 15 m. Vînarea ei nu-i permisă decît 3 zile pe an.

5. Caşalotul este pescuit pentru uleiul său de calitate.

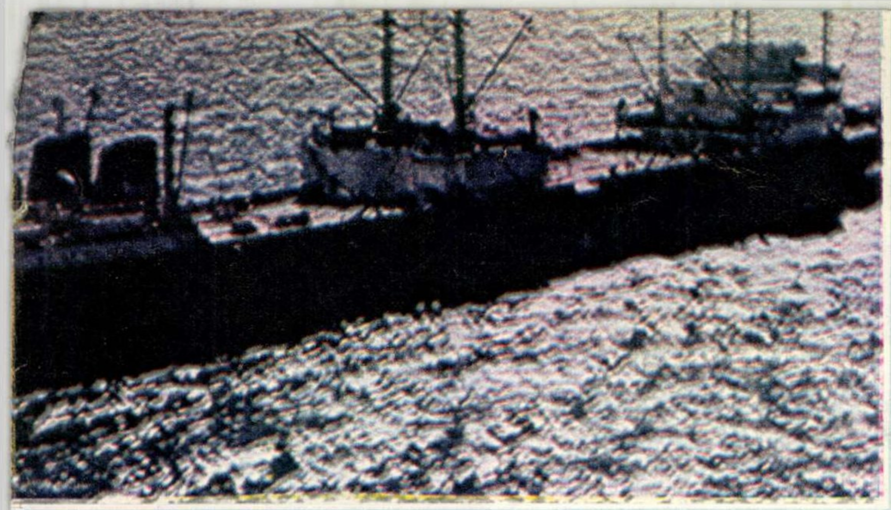

3

nească nervii. Așa vreau să devin și eu, deși, în clipa aceasta, îmi sînt genunchii moi. Gyn n-a greșit ținta niciodată. E greu să ochești cînd totul se mișcă în jurul tău: vasul, balena, oceanul...

Mai trece o oră grea. Baleniera noastră a rămas singură. Alunecăm cu 15—16 noduri pe oră. Gyn îmi izbește cotul. Mă aplec peste punte, prinzîndu-mă de brațul unei macarale. Privesc ca vrăjit. Acolo sînt. De cînd aștept clipa aceasta. O visez din copilărie. Deci, acolo sînt... Alunecă aidoma unor submarine. Ne despart circa 5—600 de metri. Prietenul meu îmi privește ceasul brățară și strigă ora exactă a ivirii balenelor. Datele vor fi trecute în jurnalul de bord. Mărim viteza. Distanța parcă rămîne neschimbată. Am citit undeva că balena poate înainta cu aproximativ 45—48 km pe oră. Adică, exact viteza unui cangur australian sau al unui pelican românesc. Cîteva jeturi ne vestesc că cetaceele se pregătesc de scufundare. Spre deosebire de om, care trage aer în plămîni cînd se lasă sub apă, balena elimină orice gaz din plămîni. Rezerva necesară de oxigen o are direct în sînge. Gyn mă împinge în spatele său. Și-a ales din turmă cea mai arătoasă balenă. A început urmărirea. Vasul urmează deci comenzile lui Gyn. Acum totul depinde de harponier. Balena se lasă sub valuri și reapare în partea opusă a vasului. Baleniera descrie o rotație de 120°. Un nou jet și urmărita dispare. Ghicindu-i parcă intenția, Gyn și-a rotit tunul în direcția opusă. Clipe de încordare. Prietenul meu fixează valurile, acolo unde eu nu zăresc nimic. Au trecut circa 3—4 minute. Îl aud murmurînd «Harpon gata? Foc!» Un bubuit sec. De abia atunci văd spinarea albă-stranie a mamiferului. Harponul săgetă aerul trăgînd după el cablul care se desfășoară șuierînd. Oceanul se înroșește. Vînatul se zbate. Cablul stă întins, gata să plesnească. Balena schimbă tactica. Se cufundă. Jetul de apă devine purpuriu. Baleniera e purtată în derivă. Știu că lupta se poate prelungi ore întregi. O dată — mi-au povestit — o balenă «trompetă» a tîrît un vas aproape șapte ore. Avea peste 25 m în lungime și cîntărea aproape 100 de tone. Cetaceul care ne smucește este o balenă uriașă. În enciclopedii figurează sub denumirea de «Balaenoptera sibbaldii». Gyn a «măsurat-o» pe a noastră din ochi: «...cam vreo 150 de tone și peste 30 m în lungime!» Balenele prinse, în grupuri de 5—6, sînt predate vasului-bază. Animalul e ridicat printr-un canal înclinat, aflat la pupa vasului. Sus, pe covertă, cetaceul este despicat și prelucrat. Vaporul-uzină livrează untură și ulei de balenă, făină de oase, creier de balenă, căutat pentru prepararea uleiurilor superioare.

«Hei, mus! aud o voce. Trezește-te din visare!» E Gyn. Pregătește harponul **următor. În fața noastră se înalță un nou jet. Vînătoarea de abia a început. Ce n-aș da să strig, măcar o dată: «Harpon, gata?... Foc!»...**

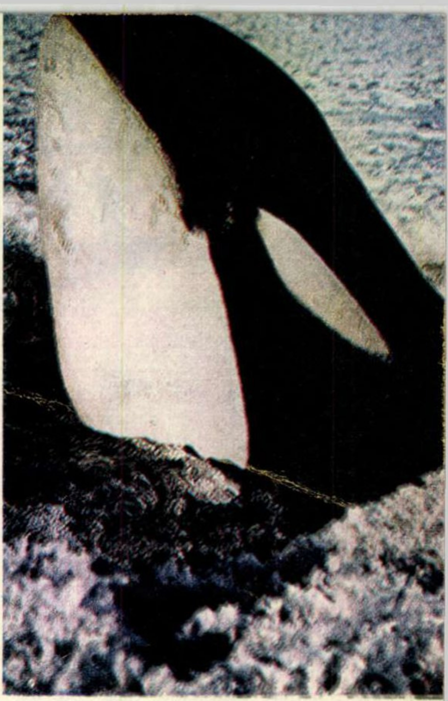

4

5

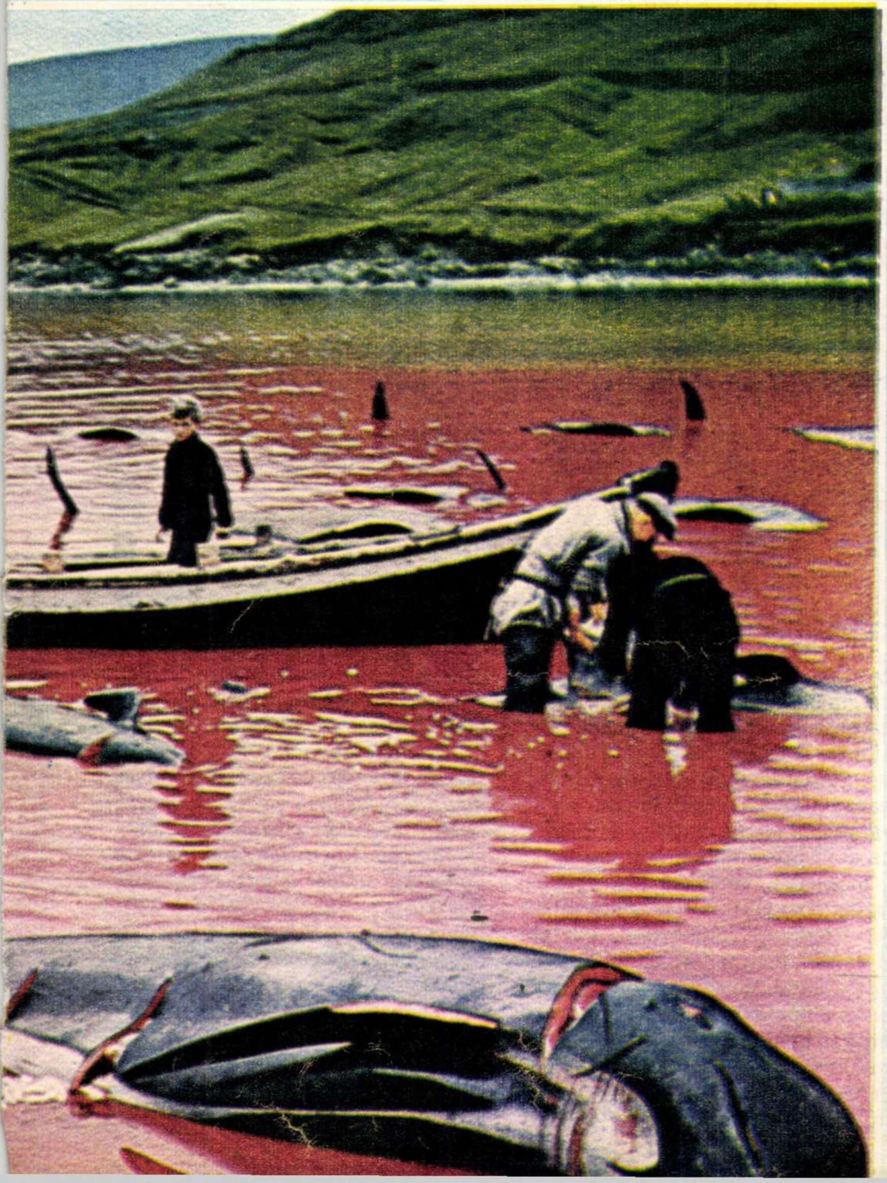

1. Tunul harpon e gata. Omul care-l dirijează așteaptă doar comanda și vînătoarea poate începe.

2. În golful Faeroe din Atlanticul de nord această priveliște poate fi des întîlnită. După ce vapoarele au mînat cetaceele ca pe niște oi spre golf, ele sînt prinse cu multă ușurință de vînători.

3. După vînătoare! Cele 6 balene sînt transportate spre vasul-uzină, unde vor fi prelucrate.

4. Simțind pericolul, balena se pregătește pentru o nouă scufundare.

5. Pe puntea vasului-uzină domnește o vie animație. A început prelucrarea vînatului.

DIALOGUL SUBTERAN ESTE CU PUTINȚĂ

de HARALAMBIE LEREA

— Alo, pămîntul! Alo, pămîntul! Aici mecanicul locomotivei 032. Mă aflu la orizontul 130. Cer indicații pentru viitorul transport.

— Alo, 032! Îndreapta-te spre abatajul 16 de la orizontul 240.

Nimic mai firesc decît o asemenea convorbire între punctul central de dispecerat și control al unei mine și conducătorul unei locomotive electrice sau cu aer comprimat care străbate galeriile la sute de metri sub pămînt. Dirijarea precisă si rapidă a transporturilor influențează toate fazele producției miniere, de la înaintarea pe galerii, deschiderea de noi abataje, exploatarea minereului, degajarea locului de muncă și pînă la transportul «la zi» a minereului încununează un ciclu de muncă a cărui bună desfășurare cere o ordine și o precizie matematice. Cu atît mai limpede apare importanța dirijării radiofonice a transportului minier.

Numai că realizarea unei instalații de emisie-recepție adecvată cerințelor industriei miniere nu este atît de simplă pe cît poate să pară în secolul aparatelor cu tranzistori.

Convoaiele vagonetelor trase de locomotive pornesc necontenit din triajul aflat la suprafață, «orizontul zero» cum îi spun minerii, pătrund în adîncurile pămîntului, se răspîndesc pe galerii și revin la suprafață încărcate de minereu. Drumurile acestea se succed de nenumărate ori pe zi, atît iarna, cînd termometrele coboară pînă la minus 20—25 de grade, cît și vara, cînd temperatura aerului atinge uneori 45 de grade. Pătrunzînd în galeriile minei, instalațiile locomotivei trebuie să suporte o variație de temperatură de peste 25 de grade, relativ bruscă, la care este necesar să reziste și aparatura electrică. Să adăugăm trepidațiile inerente și faptul că uriașele platoșe de piatră ale munților în inima cărora șerpuiesc galeriile minelor formează niște ecrane care pot slăbi pînă la anihilare comunicațiile radiofonice, mai ales că adesea compoziția minereurilor sporește perturbațiile.

Și totuși soluția a fost găsită.

Priviți o dată cu noi instalația de comunicare radiotonică subterană chiar acolo unde s-a născut, în laboratorul de radiocomunicații al Institutului politehnic din București. Ceea ce impresionează în primul rînd este dimensiunea redusă și aparenta simplitate a construcției față de gradul de dificultate și de complexitate al funcțiilor pe care le îndeplinește.

Să ascultăm explicațiile competente ale profesorului universitar **Gheorghe Cartianu,** care, în fruntea unui colectiv de specialiști din cadrul catedrei de radiocomunicații a Politehnicii, a conceput și realizat **dispecerul radiotelefonic pentru comunicații bilaterale cu apel selectiv în mine.**

«Instalația constă dintr-o stație fixă, alcătuită dintr-un emițător și un receptor, instalată la centrul de unde se realizează dispeceratul traficului din interiorul minelor, și din zece stații portabile, constituite fiecare dintr-un emițător și un receptor, montate pe locomotive.

Instalațiile portabile sînt mult mai ușoare și de dimensiuni mai mici decît cele construite pentru același scop în alte țări. Aceasta se datorește faptului că ele au fost în întregime tranzistorizate, ceea ce permite ca puterea acestor stații să fie foarte redusă în raport cu randamentul obținut — 20 de wați la stația centrală și 1 watt la stațiile portabile. În neobișnuitele sale condiții de funcționare, dispecerul radiotelefonic realizează comunicări la distanțe de peste 3 kilometri, caracterizate printr-un nivel constant la recepție, fără perturbări, cu consum mic, siguranță de funcționare ridicată în condițiile unor mari variații de temperatură și umiditate, ca și în prezența vibrațiilor».

Instalația, realizată cu colaborarea inginerului conferențiar A. Preda, a inginerului asistent B. Schuster, a tehnicienilor P. Buje și G. Carol, se află în funcțiune la mina Filipeștii de Pădure și a trezit interes peste hotare, fiind considerată o invenție deosebit de prețioasă și cu largi posibilități de aplicare în comunicațiile speciale.

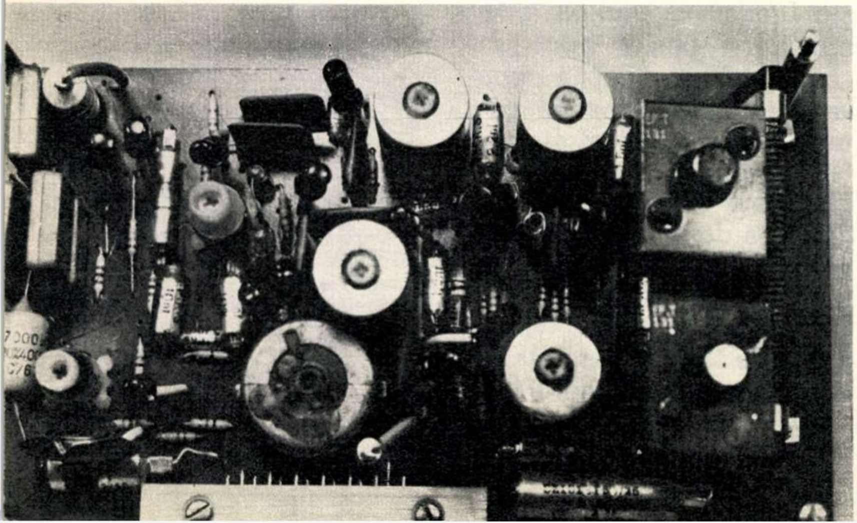

CARTE DE VIZITĂ

Reprezentant de prestigiu al științei românești, profesorul universitar **Gheorghe Cartianu,** *membru corespondent al Academiei, este bine cunoscut atît în țară cît și în străinătate. Absolvent al Școlii politehnice din București și al Facultății de matematică,* **Gheorghe Cartianu** *desfășoară de aproape 35 de ani o rodnică activitate didactică în învățămîntul superior, pe care de peste trei decenii o împletește cu cercetarea științifică pe tărîmul radiocomunicațiilor. Cercetările sale au îmbogățit patrimoniul științific cu date deosebit de valoroase în direcții de mare actualitate științifică.*

În calitate de profesor, el a format zeci de promoții de specialiști, insuflîndu-le pasiunea pentru profesie, pentru cercetarea științifică. Este semnificativă caracterizarea pe care profesorul însuși o face colaborării sale cu cei care i-au fost discipoli: «Am deschis doar fereastra prin care tînărul cercetător a reușit adesea să vadă rezultate și raporturi pe care la început nici nu le bănuiam».

Modestia se adaugă, astfel, ca un atribut de preț, calităților de om de știință și educator ale profesorului **Gheorghe Cartianu.**

CRĂIȚĂ MÎNDRĂ-VASILE

Pastorală în cosmos...

INEXPLICABILA MIRARE A LUI Zdup

POVESTIRE DE ALEXANDRA TÂRZIU

Zamfir stă în mijlocul cîmpiei și împletește o plasă. În jurul lui se rotesc diferiți fluturi pe care probabil are de gînd să-i prindă îndată ce-și va termina plasa. Zdup,cîinele lui dă din coadă deși încă nu este cazul. Lucica stă lîngă Zdup și-l urmărește pe Zamfir cum împletește. Din cînd în cînd fluturii se opresc și ei din zbor privind complet încremeniți aceeași plasă.

— Gata, zice Zamfir strîngînd ultimul nod și atunci Lucica se ridică în picioare și-i spune:

— Te rog, Zamfire, dă-mi mie plasa pe care ai împletit-o.

Zamfir nu observase că Lucica se aflase acolo lîngă Zdup, totuși îi dă plasa. Ea prinde imediat fluturii de deasupra lui și pleacă cu ei. Zamfir se uită un pic după ea,apoi începe să împletească altă plasă. Zdup își reia locul și un șirag de fluturi verzi apare de undeva rotindu-se deasupra lui Zamfir exact ca ceilalți. Din cînd în cînd își scutură pudra de pe gene care-i împiedică să vadă plasa lui Zamfir. În schimb Zamfir vede foarte bine fluturii și-și dă seama că aceștia formează deasupra capului său o horă verde. La un moment dat distinge un fluture deosebit. Acesta are ochii foarte negri, pare a fi de o inteligență rară și Zamfir se gîndește că l-ar putea prinde numai pe el, n-ar avea ce să facă cu toată hora. Se pare că și Zdup a observat fluturele deosebit,deoarece în acest moment dă din coadă cu frenezie risipind în jurul său trei scîntei portocalii și acest fenomen lui Zdup i se întîmplă extrem de rar.

— Ce faceți cu plasa aceasta? îl întrebă pe Zamfir un băiat necunoscut și mult mai mic, semănînd oarecum cu alt băiat.

— Am de gînd să prind un fluture.

— Pe care?

— Pe cel cu ochii negri.

— Îmi place, și eu tot pe acela vreau să-l prind. Nu-mi dați mie plasa dumneavoastră?

— Ți-o dau, îi spune Zamfir și i-o dă. Băiatul prinde fluturele cu ochii negri și pleacă cu el lăsînd în loc o caisă coaptă. Zamfir o mănîncă. Zdup refuză categoric să guste sîmburele, din orgoliu. În continuare Zamfir împletește altă plasă. Se gîndește că vacanța e plină de fluturi, n-are de ce să fie îngrijorat. Chiar acum în locul celor verzi se rotește o horă portocalie mult mai rotundă decît cealaltă. Fluturii aceștia portocalii par mai veseli și poartă sandale de argint. Zamfir îi aude chicotind și spunînd bancuri. Uneori se îmbrîncesc și atunci cîțiva dintre ei se proptesc cu sandalele de cer prefăcîndu-se leșinați. Sau poate chiar leșină de atîta rîs. Oricum,lui Zamfir îi plac la nebunie,iar Zdup abia-și poate stăpîni hohotele. E convins că Zamfir îi va prinde imediat. Iar Zamfir îi dă plasa lui Doru și fluturii portocalii văzîndu-se înghesuiți încep să strănute și să-și arunce sandalele prin ochiurile plasei, după care Zamfir nu mai știe ce li s-a întîmplat, deoarece Doru a dispărut cu ei. Iar el este nevoit să împletească altă plasă. În total a împletit foarte multe plase și dacă cineva l-ar privi pe Zdup în ochi ar înțelege imediat că pînă în prezent ei doi n-au prins nimic cu nici una din aceste plase, deși fluturi au fost suficienți. Cu toate acestea Zamfir mai împletește o plasă, apoi așteaptă nerăbdător să apară cineva căruia să i-o împrumute. Zdup se gîndește că Zamfir s-a deprins destul de repede cu acest obicei, ca dovadă el se face că nu observă fluturii albaștri care clipesc deasupra și care abia așteaptă să fie prinși. Ei înșiși se joacă de-a prinselea. Totuși,Zamfir se simte stînjenit. El nu-i poate explica lui Zdup că ar vrea să mai aștepte puțin, deoarece Zdup are o privire ironică și nu l-ar înțelege. Desigur, în această clipă el se întreabă dacă își vor petrece toată vacanța împletind plase pentru ceilalți. Zdup se gîndește atît de insistent la vacanța lor ca și cum numai ei doi ar fi în vacanță. De exemplu o anumită persoană care trebuia să apară de mult, trece chiar acum pe lîngă ei. La această apariție neașteptată fluturii care obosiseră de atîta leapșă se așază turcește făcîndu-și vînt cu aripile

— Îți plac? o întrebă Zamfir.

— Sînt ai tăi?

— Am avut o groază. Îi vrei?

Și Zdup asistă indignat cum persoana respectivă care venise atît de brusc ia ultimii fluturi și pleacă cu ei cine știe unde, iar Zamfir nu mișcă nici măcar un deget ca să oprească nedreptatea. Zdup bănuiește că Zamfir nici n-a avut de gînd să prindă vreun fluture și a împletit atîtea și atîtea plase numai ca să-i dăruiască una din ele persoanei nesuferite. Desigur la el nu se gîndise. Ar dori ca măcar un fluture să se strecoare prin ochiurile plasei, acest lucru însă pare cu neputință și Zdup a observat din primul moment că fluturii prinși, în loc să dispere sau să fluiere, se felicitau reciproc schimbînd între ei aripile și alte amintiri plăcute. Era clar că se simt admirabil în mîinile acelei persoane, deoarece ceilalți fluturi au avut cu totul altă atitudine. De necrezut. Iar Zamfir pare atît de încîntat de situație ca și cum s-ar afla printre fluturii din plasă. Ce-o fi pus la cale cu plasele lui?

— Să mergem, Zdup, îi spune Zamfir fără nici o explicație.

Desene de
OFELIA DUMITRESCU

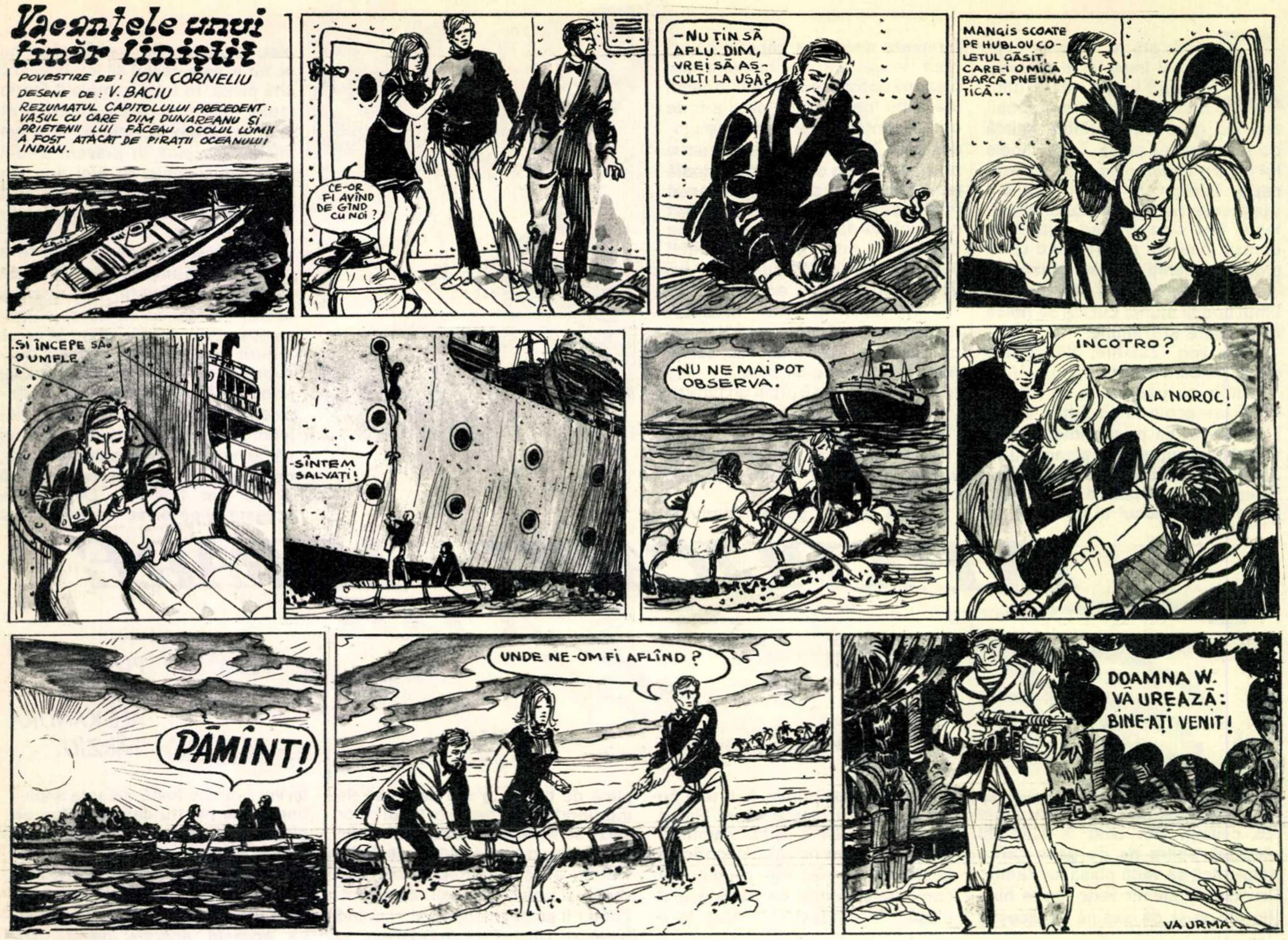
Vacanțele unui tînăr liniștit
POVESTIRE DE: ION CORNELIU
DESENE DE: V. BACIU
REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: VASUL CU CARE DIM DUNĂREANU ȘI PRIETENII LUI FĂCEAU OCOLUL LUMII A FOST ATACAT DE PIRAȚII OCEANULUI INDIAN.
CE-OR FI AVÎND DE GÎND CU NOI?
—NU ȚIN SĂ AFLU. DIM, VREI SĂ ASCULȚI LA UȘĂ?
MANGIS SCOATE PE HUBLOU COLETUL GĂSIT, CARE-I O MICĂ BARCĂ PNEUMATICĂ...
ȘI ÎNCEPE SĂ O UMFLE.
—SÎNTEM SALVAȚI!
—NU NE MAI POT OBSERVA.
ÎNCOTRO?
LA NOROC!
PĂMÎNT!
UNDE NE-OM FI AFLÎND?
DOAMNA W. VĂ UREAZĂ: BINE-AȚI VENIT!
VA URMA

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

• OSTROVUL LUPILOR • 166

Rezemat de balustrada punții, pierdut parcă în bezna zgomotoasă pe care o făceau pasagerii de pe vas, Scatiul privea undeva departe, spre un pîlc întunecat de zarzări, din care răsărea, ca un vîrf strălucitor de cuțit, colțul unui acoperiș învelit cu tablă. Acolo era casa lui Babușcă. Din seara în care Panait îi adusese cu elicopterul acasă, Scatiul nu îl mai văzuse. Babușcă parcă intrase în pămînt. Băieții din sat îl informaseră pe Scatiu, că fugărit de taică-su, Babușcă s-ar fi aciuit pe la stîna cooperativei, undeva în baltă și că își cîștiga acolo, o bucată de pîine și o porție zdravănă de caș, mulgînd oile împreună cu baciul Lixandru. Alții susțineau că l-ar fi văzut pe la bostană, ajutînd la încărcatul pepenilor pe un șlep. Adevărul era că Babușcă continua să hoinărească pe coclaurile nesfîrșite ale bălții, spre neliniștea tatălui său, brigadierul Alexandru și al miloasei sale soții. Privind spre casa lui Babușcă, care acum se scufunda încet, încet în perdelele verzi-fumurii ale arborilor, Scatiul se simțea stingher.

„Ce bucuros ar fi fost Babușcă... gîndea Scatiul, să mergem împreună să-l vedem pe Spic. Și povestea cu pilotul elicopterului? O să mă creadă nenea Vlad numai pe mine?"

Deodată Scatiul simți cum o mînă grea și caldă i se așază pe umăr. Întoarse fulgerător capul. În fața lui stătea căpitanul vasului.

— Noroc, Scatiule, spuse acesta, în timp ce un zîmbet prietenos îi flutura pe buze. Încotro, barcagiule? La oraș? Treburi, ai?

— Treburi, răspunse Scatiul dînd cu un aer serios din cap. Am lăsat o barcă în port și mai am o vizită la spital... un prieten... mă înțelegeți, nu?

— Mama s-a întors?

— S-a întors, mulțumesc, e sănătoasă.

— La naiba! spuse deodată căpitanul vasului, desfăcînd uimit brațele. Dar Babușcă, unde e? Pleci fără el?

Scatiul oftă adînc și tăcu.

— Ei drăcie, continuă căpitanul pe același ton. Nu cumva v-ați certat?

Scatiul vru să-i răspundă, dar în clipa aceea sirena vasului scoase un țipăt prelung. Un marinar coborî în

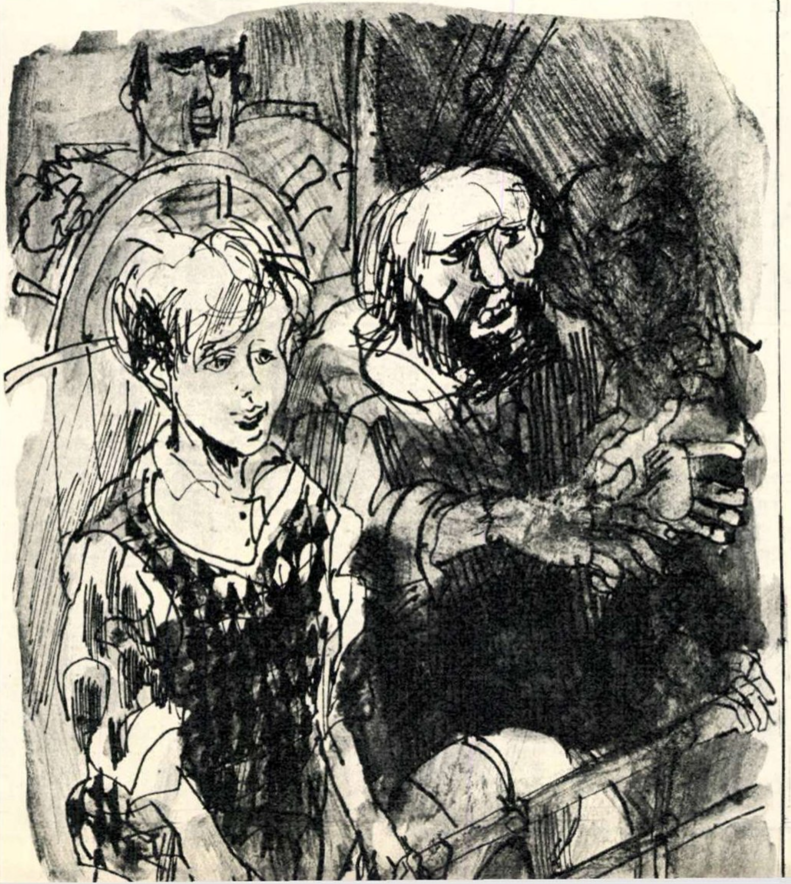

fugă scările de fier care duceau la cabina pilotului și oprindu-se lîngă căpitan, strigă, întinzînd brațul și arătînd ceva departe, în vîrtejul strălucitor al valurilor.

— Un om în apă...

Ducînd mîna streașină la ochi, căpitanul privi în direcția arătată de marinar și-apoi întorcînd capul spre cabina pilotului, strigă la rîndul lui cu un glas tunător:

— Un om în apă! Opriți mașinile! Coborîți barca de salvare!

Tropotul marinarilor care treceau în fugă pe pardoseala de tablă groasă a punții, acoperiră ultimele lui cuvinte. Mașinile se opriră brusc. Toți pasagerii de pe punte săriră în picioare, urmărind în liniștea grea ce învăluise vasul, mișcările repezi și precise ale marinarilor care lansau barca de salvare pe apă.

Privind în direcția arătată de marinar, Scatiul tresări, și-apoi fața i se lumină de bucurie.

— Nu-i nici un om în apă! strigă vesel Scatiul întorcînd capul spre căpitanul vasului. E Babușcă! Înoată spre noi cu hainele legate pe cap!

Într-adevăr, apărînd și dispărînd în jocul valurilor înspumate, cu hainele pe cap, prinse cu cureaua sub bărbie, Babușcă înainta în mijlocul Dunării, în întîmpinarea vasului, care acum aluneca alb și masiv spre el, într-o tăcere adîncă.

(Va urma)

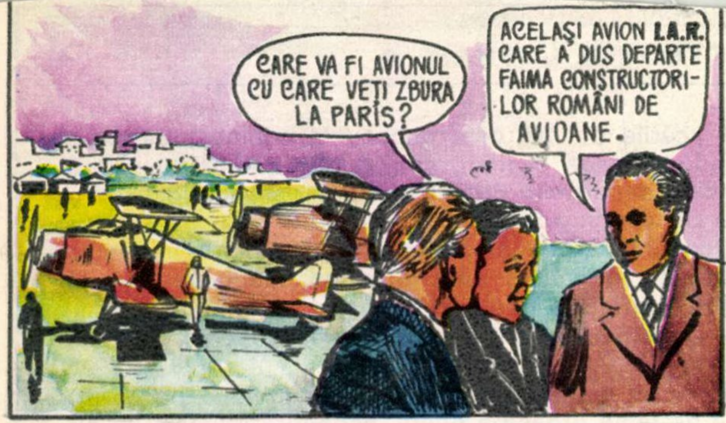
CARE VA FI AVIONUL CU CARE VEȚI ZBURA LA PARIS?
ACELAȘI AVION I.A.R. CARE A DUS DEPARTE FAIMA CONSTRUCTORILOR ROMÂNI DE AVIOANE.

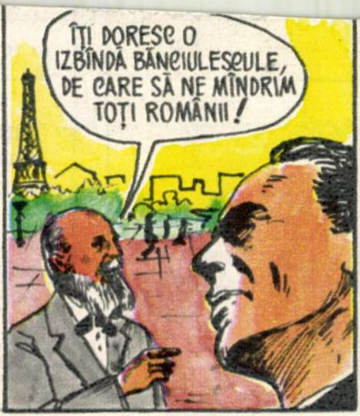
ÎȚI DORESC O IZBÎNDĂ BĂNCIULESCULE, DE CARE SĂ NE MÎNDRIM TOȚI ROMÂNII!

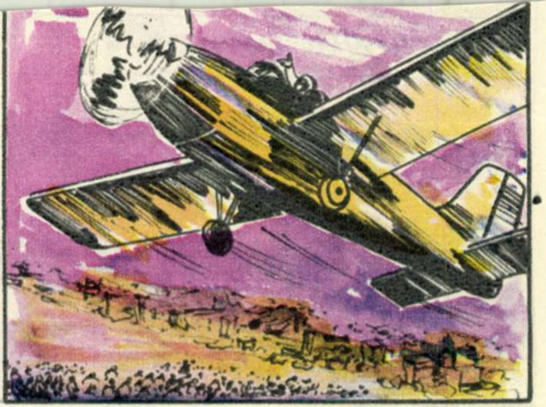

ÎN 1935, LA RECOMANDAREA FEDERAȚIEI AERONAUTICE INTERNAȚIONALE, BĂNCIULESCU PORNEȘTE ÎN TEMERARUL RAID, DEASUPRA AFRICII, ÎN INIMA CONTINENTULUI NEGRU EL SE DOVEDEȘTE A FI UN CURAJOS ȘI EXCELENT PILOT.

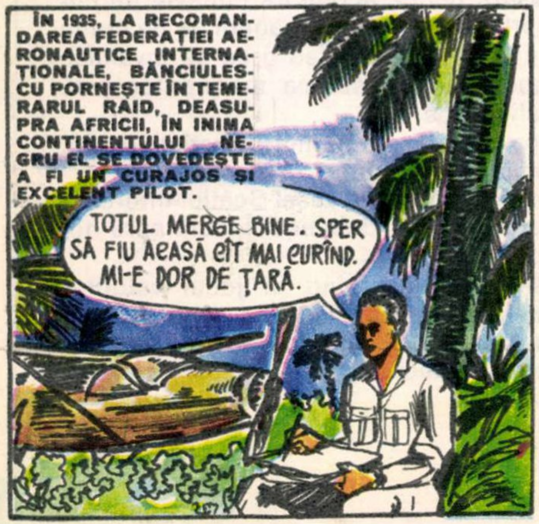
TOTUL MERGE BINE. SPER SĂ FIU ACASĂ CÎT MAI CURÎND. MI-E DOR DE ȚARĂ.

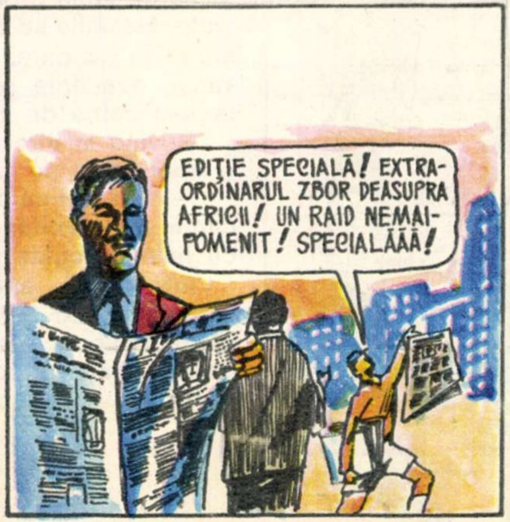
EDIȚIE SPECIALĂ! EXTRAORDINARUL ZBOR DEASUPRA AFRICII! UN RAID NEMAIPOMENIT! SPECIALĂĂĂ!

ÎN FIECARE AN, ÎN A TREIA DUMINICĂ A LUNII IUNIE, SE SĂRBĂTOREȘTE «ZIUA AVIAȚIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA». CU ADÎNCĂ RECUNOȘTINȚĂ SE DEPUN COROANE DE FLORI LA MORMINTELE EROILOR AERULUI. MÎINI GINGAȘE DE COPII, CU CRAVATE ROȘII, AȘAZĂ FLORI ȘI PE MORMÎNTUL COMANDORULUI GHEORGHE BĂNCIULESCU, ÎNTÎIUL PILOT DIN ISTORIA AVIAȚIEI MONDIALE CARE A ZBURAT CU PROTEZE LA AMBELE PICIOARE.

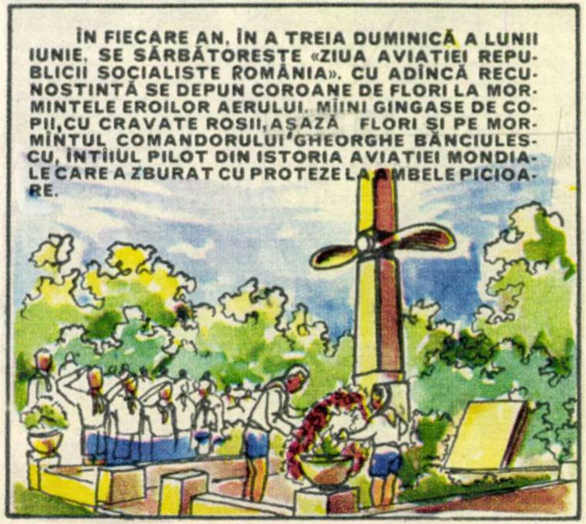

SFÎRSIT

A. POCH

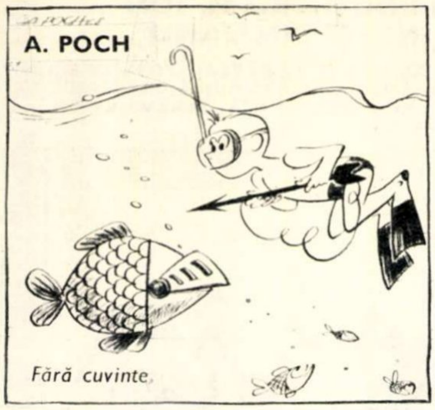

Fără cuvinte

Diogene întreabă...

Un om bogat și rău la inimă a pus în ușa casei sale următoarea inscripție: «Nici un nemernic să nu treacă pragul acestei case».

Filozoful Diogene, care întîmplător trecu pe acolo și văzu inscripția l-a întrebat:

— Dar d-ta pe unde vei intra?

CRĂIȚĂ MÎNDRA-VASILE

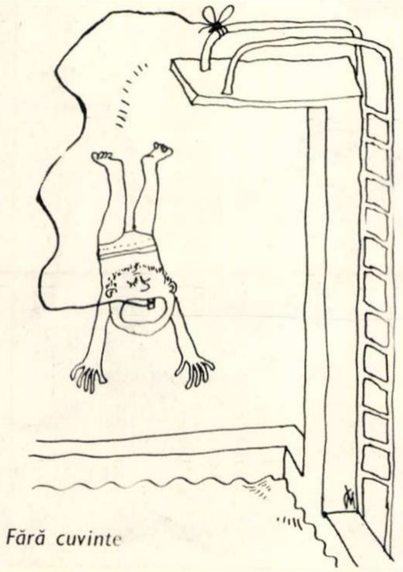

Fără cuvinte

DAN VASILE DUMITRESCU

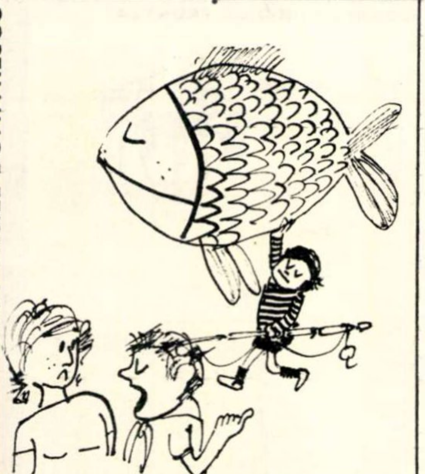

— Să-l vezi p-ormă ce o să se mai laude!!!

Victor Hugo și doamna Golescu

Poliția franceză îl urmărea pe Victor Hugo să-l aresteze.

Autorul lui «Ruy-Blas» a putut fugi din Franța datorită unei românce, d-na Golescu, care, văzîndu-l pe marele poet într-o gară, căutînd să scape de agenții poliției, i-a strigat din vagon în românește:

— Urcați-vă repede în compartimentul meu, căci trenul pornește chiar acum!

Victor Hugo n-a înțeles fraza românească, dar a simțit invitația din gest și, urcîndu-se în compartimentul d-nei Golescu, a scăpat de agenții care-l urmăreau.

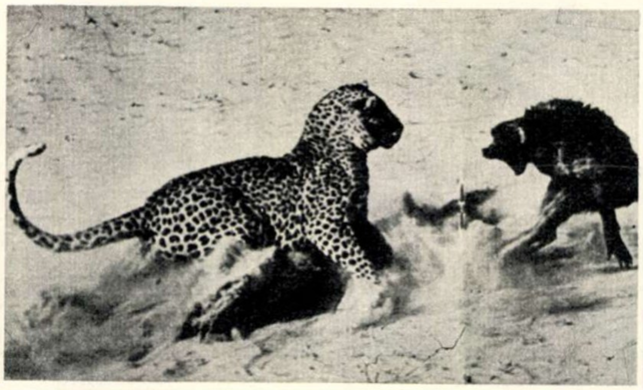

◀ O spectaculoasă confruntare între un leopard și o maimuță. Prin înfățișarea pe care și-a luat-o, maimuța încearcă să-și sperie temutul adversar și nu de puține ori izbutește.

OPTICA

ORIZONTAL:

1. Obiectul ramurii din fizică numită optică (pl.) 6. «Mii pustiuri scînteiază sub lumina ta fecioară» (Eminescu). 7. Forma fenomenului optic datorit descompunerii razelor solare în picăturile de apă din atmosferă. 9. Deschiderea circulară din partea centrală a irisului. 11. Industria optică română. 13. Îți ia ochii de alb ce-i. 14. Prima culoare din spectrul solar. 16. Articol posesiv. 17. Cu pielea neagră (pop.). 19. Fete! 20. Domni feudali polonezi. 22. Compozitor român. 24. Sursă luminoasă formată dintr-o oglindă concavă și un bec cu două filamente. 25. A cunoaște. 27. Oraș în Franța. 29. Foc nesfîrșit! 30. Luminile care conțin toate radiațiile spectrului. 32. Vede paiul din ochiul altuia, dar pe aceasta n-o vede din ochiul lui, spune un proverb. 33. Document. 35. Lipsite de vedere. 37. Cute! 38. Văzut. 40. Dispozitiv pentru producerea și analizarea luminii polarizate. 41. I se mai spune și fulger globular.

VERTICAL:

1. Instrument optic alcătuit dintr-o lentilă convergentă. 2. Legată. 3. Locul farului marin. 4. Poftim, nepoliticos. 5. Înconjură pupila. 6. Unitate de măsură a fluxului luminos. 8. Dispozitiv de protecție la tuburile de raze X. 9. Steaua care a orientat veacuri de-a rîndul drumul navigatorilor. 10. Lac în U.R.S.S. 12. «Placa fotografică» a ochiului. 15. Corp prin care nu trece lumina (pl. masc.). 16. Mediu transparent ce reflectă și refractă raza de lumină. 18. Stup. 21. Căsuță siberiană din lemn rotund de brad. 23. «Discul lui...», dispozitiv. 24. Punctul în care se întîlnesc razele convergente provenite dintr-un fascicul de raze paralele care ies dintr-un sistem optic. 26. Fără luciu. 28. Morfeu autohton. 29. Mică și mare la far (pl.) 31. Parcelă. 32. Lampă de iluminat. 34. Prefix pentru trei... 36. ...și pentru doi. 39. Mic și fără cap!

Dicționar la îndemînă: OLAH, CAEN.

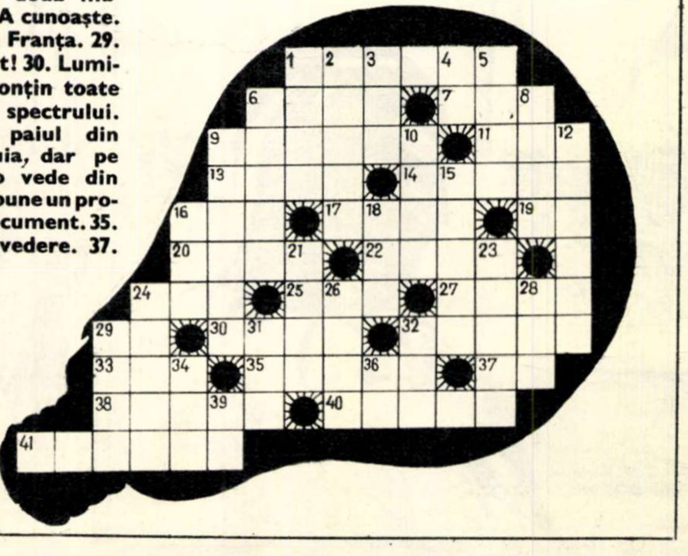

PROFESORUL UNIVERSITAR EDMOND NICOLAU VĂ INVITĂ SĂ DEZLEGAȚI PROBLEMELE DE MAI JOS. AȘTEPTĂM RĂSPUNSURILE VOASTRE.

UN CALCUL SIMPLU

ONEL Știi că eu pot să aflu la ce numere te-ai gîndit?

ANTON Cum așa?

IONEL Foarte simplu, întrebîndu-te. Dacă tu îți alegi un număr din mulțimea formată din două numere, 1 și 2, atunci, cu o singură întrebare, am aflat numărul la care te-ai gîndit.

ANTON Înțeleg. Să spunem că m-am gîndit la unul din cele două numere. Tu mă întrebi: te-ai gîndit la 1? Dacă eu spun da, ai aflat că m-am gîndit la 1. Dacă eu spun nu, iar ai aflat, căci rezultă că m-am gîndit la 2.

IONEL Exact. Dacă trebuie ales un număr din patru, numărul întrebărilor crește.

ANTON Cred că două întrebări sînt suficiente.

IONEL Așa este. Ești de acord că din zece întrebări putem afla numărul ales chiar dintr-o mie de numere?

ANTON Mai exact, din 1 024. Cum a judecat Anton?

AFLAȚI NUMELE ȘI PRENUMELE

Sandu, Vasile și Marin sînt prenumele a trei pionieri dintr-o școală din București. Partea interesantă este că și numele lor de familie sînt tot Sandu, Vasile și Marin, dar astfel încît nici un pionier nu are prenumele la fel cu numele de familie.

Dacă numele de familie al lui Vasile nu este Marin, să se afle numele și prenumele celor trei pionieri.

RĂSPUNSURILE LA ULTIMELE DOUĂ PROBLEME DE LOGICĂ

1. Sînt 3 familii avînd respectiv 3, 3 și 2 copii în total 8 copii.

2.

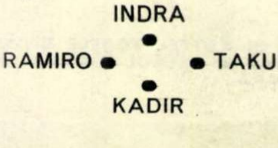

GIUVAIERURILE LUI BASARAB

108

Scenariu: DUMITRU M. ION
Desene: MIHAI SÎNZIANU

ȚARA ERA ÎN FIERBERE, FIERĂRIILE BĂTEAU, FOALELE SUFLAU, AGHIREȘ ADUSESE PE VĂRUL DOMNULUI, CATOLICUL, CARE SE ÎNTORSESE PE NEȘTIUTE ÎN ȚARĂ. OAMENII ÎL PRINSESERĂ CU UN HRISOV.

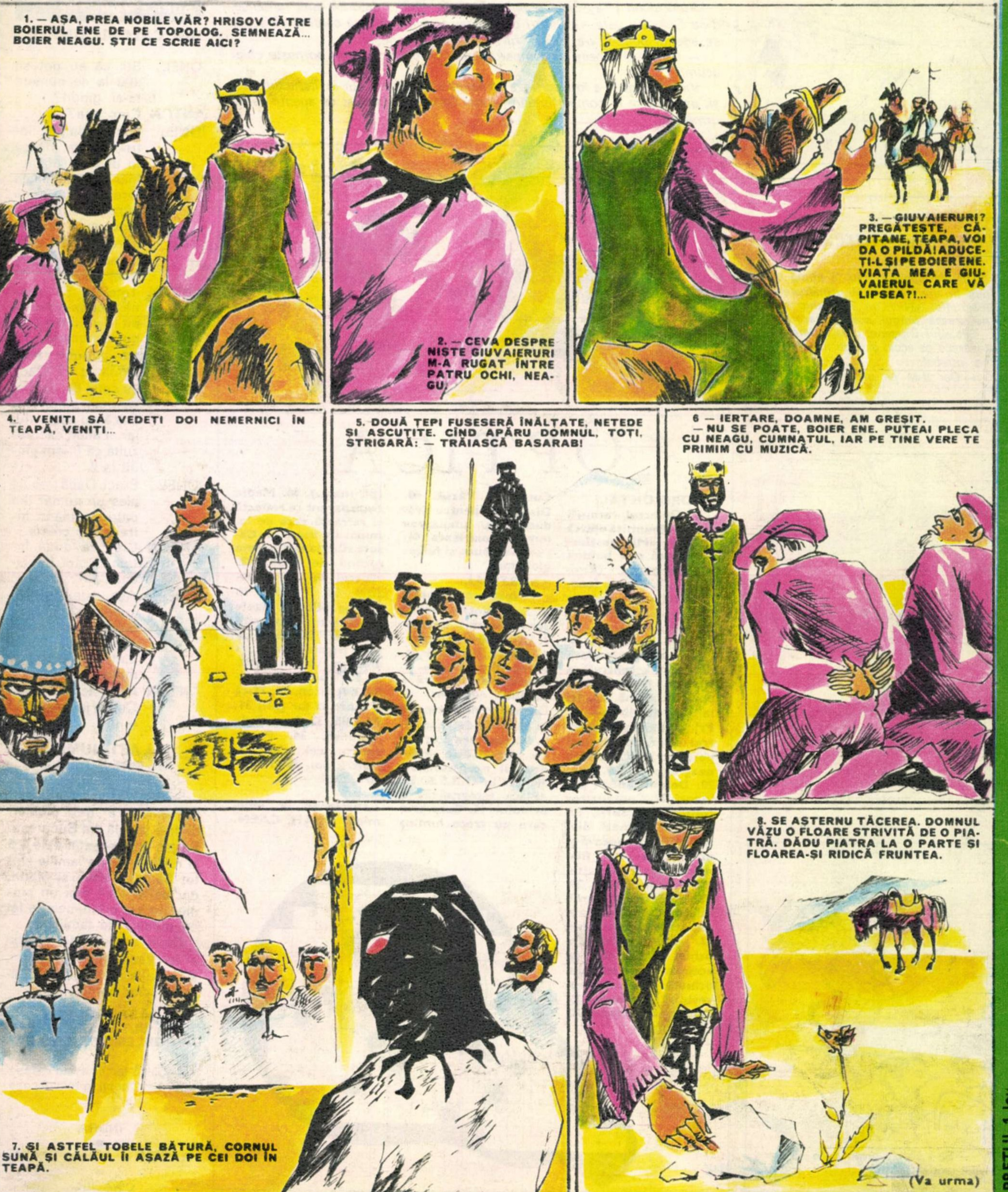
1. — AȘA, PREA NOBILE VĂR? HRISOV CĂTRE BOIERUL ENE DE PE TOPOLOG. SEMNEAZĂ... BOIER NEAGU. ȘTII CE SCRIE AICI?
2. — CEVA DESPRE NIȘTE GIUVAIERURI M-A RUGAT ÎNTRE PATRU OCHI, NEAGU.
3. — GIUVAIERURI? PREGĂTEȘTE, CĂPITANE, ȚEAPA, VOI DA O PILDĂ! ADUCEȚI-L ȘI PE BOIER ENE. VIAȚA MEA E GIUVAIERUL CARE VĂ LIPSEA?!...
4. VENIȚI SĂ VEDEȚI DOI NEMERNICI ÎN ȚEAPĂ, VENIȚI...
5. DOUĂ ȚEPI FUSESERĂ ÎNĂLȚATE, NETEDE ȘI ASCUȚITE. CÎND APĂRU DOMNUL, TOȚI STRIGARĂ: — TRĂIASCĂ BASARAB!
6 — IERTARE, DOAMNE, AM GREȘIT.
— NU SE POATE, BOIER ENE. PUTEAI PLECA CU NEAGU, CUMNATUL, IAR PE TINE VERE TE PRIMIM CU MUZICĂ.
7. ȘI ASTFEL TOBELE BĂTURĂ, CORNUL SUNĂ ȘI CĂLĂUL ÎI AȘAZĂ PE CEI DOI ÎN ȚEAPĂ.
8. SE AȘTERNU TĂCEREA. DOMNUL VĂZU O FLOARE STRIVITĂ DE O PIATRĂ. DĂDU PIATRA LA O PARTE ȘI FLOAREA-ȘI RIDICĂ FRUNTEA.
(Va urma)

PREȚUL 1 leu

Cutezătorii 29
Revistă săptăminală. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: MIHAI NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: PETRE GHELMEZ. Secretar general de redacție: OVIDIU ZOTTA. Administrația: EDITURA SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 20. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Abona-

Biblioteca Regională
Tg.-Mureș, RAM,

Cutezătorii

30

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 25 IULIE
1968, ANUL II

DIN SUMAR:

CĂRȚI,
AUTORI ȘI PREMII
(pag. 7)
ÎN SAVANA AFRICANĂ
(pag. 8—9)
RECORD SUB MARE
(pag. 10—11)

PRIETENIE...

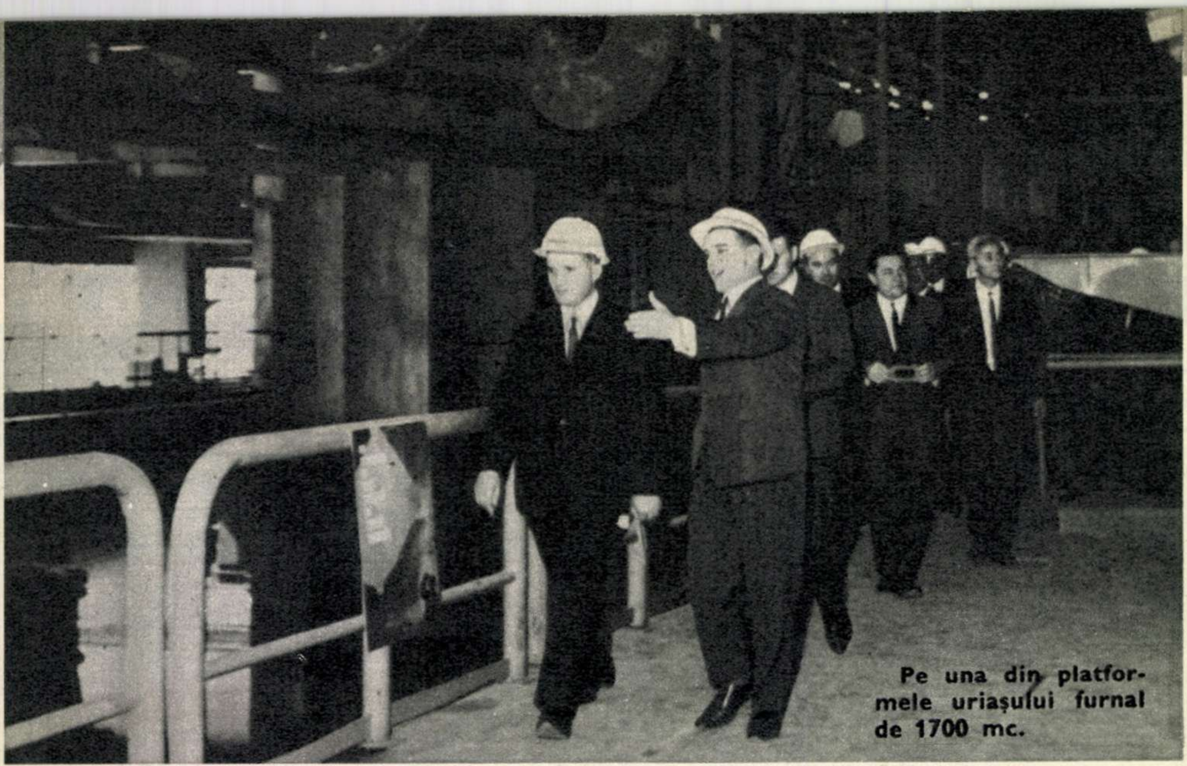

Pe una din platformele uriașului furnal de 1700 mc.

VIZITA CONDUCĂTORILOR DE PARTID ŞI DE STAT ÎN NOUA CETATE A SIDERURGIEI ROMÂNEŞTI — GALAȚI ŞI ÎN MUNICIPIUL BRĂILA

Galați. Noua cetate a siderurgiei românești. Orașul unde se înalță gigantul industriei noastre, Combinatul siderurgic. Orașul de unde, necontenit, în ultimul timp, ne vin vești care stîrnesc în fiecare dintre noi un sentiment de firească mîndrie patriotică. Recent, gălățenii au transmis țării întregi: 30 000 de constructori și siderurgiști au dat în funcțiune unele dintre cele mai importante obiective care conferă încă de pe acum uriașului «platou al metalului», Combinatului siderurgic, un rol hotărîtor în ansamblul producției noastre de oțel.

15 iulie 1968. Locuitorii municipiului Galați au nespusa bucurie de a participa la o nouă, entuziastă și rodnică întîlnire cu conducătorii partidului și statului. Tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț au făcut o vizită de lucru în acest oraș, pentru a examina felul în care se îndeplinesc obiectivele economice stabilite de Congresul al IX-lea al P.C.R., pentru a discuta cu conducătorii organelor de partid și de stat, ai întreprinderilor și instituțiilor locale, cu muncitori, tehnicieni, ingineri și alți oameni ai muncii despre problemele actuale și perspectivele de dezvoltare a Galaților pe tărîm economic și urbanistic edilitar.

Înalții oaspeți vizitează Combinatul siderurgic. Are apoi loc un miting la care rostește o amplă cuvîntare tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cuvintele secretarului general al C.C. al P.C.R. sînt subliniate în repetate rînduri cu urale și nesfîrșite ovații, expresie vie a aprobării depline pe care întregul nostru popor o acordă politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

În continuarea vizitei, conducătorii de partid și de stat au fost întîmpinați cu căldură de mii și mii de locuitori în cartierul Țiglina, pe faleza Dunării, la șantierul naval. Pretutindeni, tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți înalți oaspeți au stat de vorbă îndelung cu oamenii muncii despre importante probleme ale construcției socialiste, despre viața personală a cetățenilor frumosului oraș de pe Dunăre, adresîndu-le felicitări pentru succesele obținute, făcîndu-le prețioase recomandări.

Tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Paul Niculescu-Mizil, Virgil Trofin, Ilie Verdeț au sosit marți 16 iulie în municipiul Brăila, în continuarea vizitei de lucru întreprinsă în această parte a țării. Populația orașului a întîmpinat cu sentimente de profund atașament pe conducătorii partidului și statului, manifestîndu-și adeziunea deplină față de politica înțeleaptă și clarvăzătoare a Partidului Comunist Român.

Orașul Brăila a împlinit recent 600 de ani de existență. Socialismul i-a conferit bătrînului oraș o renaștere deplină, o tinerețe veșnică, o înflorire continuă. Azi Brăila este o puternică cetate industrială. În cele 21 de întreprinderi mari ale orașului se realizează de 10 ori mai multe produse decît în urmă cu 18 ani.

În timpul vizitei la uzina «Progresul», conducătorii de partid și de stat discută cu muncitorii, tehnicienii și inginerii, interesîndu-se de activitatea ce-o desfășoară, de viața și preocupările lor. Înalții oaspeți vizitează apoi cel mai nou cartier de locuințe din Brăila — microraionul «Hipodrom». Construcția acestuia a început în 1965. De atunci și pînă acum s-au mutat în modernele și frumoasele ansambluri de locuințe 20 000 de brăileni, a șaptea parte din populația orașului.

Oferind un buchet de flori tovarășului Nicolae Ceaușescu, o pionieră îi invită pe conducătorii iubiți să viziteze școala cartierului — o construcție nouă, ridicată o dată cu microraionul.

În continuare, mii de brăileni iau parte, pe faleza Dunării, la o însuflețită adunare populară. Aici, primit cu aplauze și urale prelungite, ia cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Apoi, pe Insula Mare a Brăilei, colț de țară îmbrățișat de apele Dunării, oferind imaginea unei profunde transformări înnoitoare, conducătorii de partid și de stat se întîlnesc cu hidroamelioratori, mecanizatori și alți specialiști în agricultură.

Popasul de două zile pe meleagurile dunărene a prilejuit întîlniri și convorbiri fructuoase cu muncitori, ingineri și tehnicieni din industrie, lucrători și specialiști din agricultură, cu intelectuali, cu numeroși cetățeni. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți conducători de partid și de stat au făcut organelor locale de partid și de stat recomandări referitoare la realizarea sarcinilor actuale și de perspectivă, economice și social-culturale, în scopul propășirii continue a celor două județe în contextul înfloririi întregii țări.

Pentru zilele de vacanță, vă recomandăm următoarele cărți, distinse recent cu

Premiul «ALBATROS»

planetă de adolescent
IULIU RAȚIU

Premiul «CRAVATA ROȘIE»

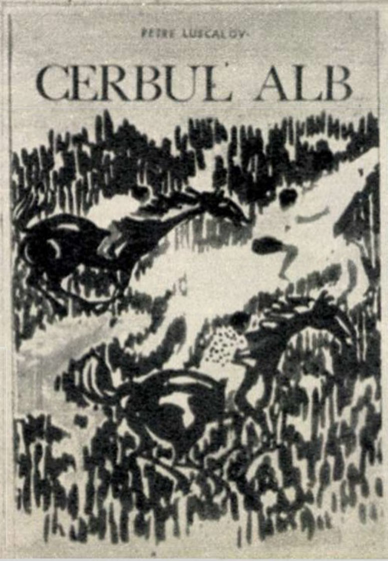

Premiul «CUTEZĂTORII»

TUDOR POPESCU
UN DAC LA ROMA

Premiul «ORIZONT»

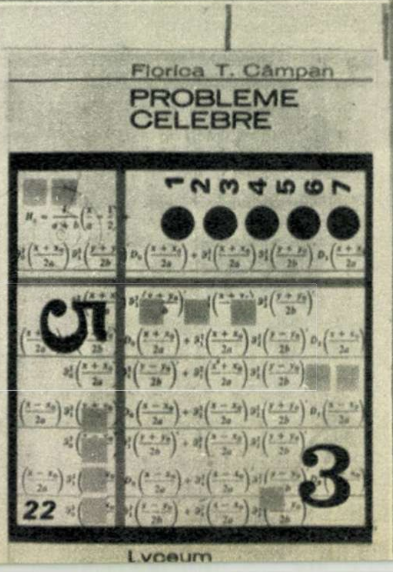

CONCURSUL VACANȚEI

Răspunsuri

CUPON NR. 9

1. ....

2. ....

3. ....

După ce ați scris răspunsul pe cupon, decupați-l și lipiți-l pe fișa voastră de concurs, în căsuța nr. 9.

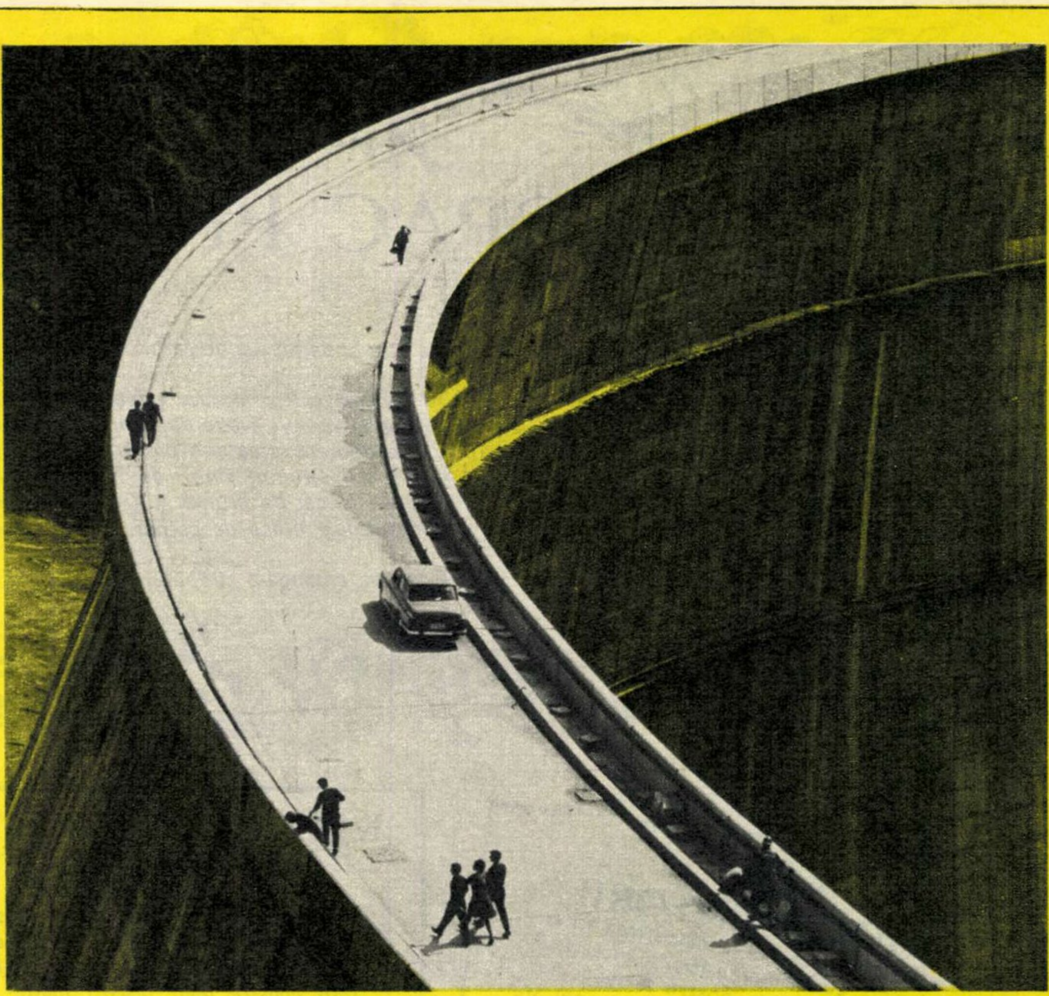

SERIA A IX-A

1. — Fotografia de mai sus, reprezentînd un detaliu dintr-o mare construcție ridicată în anii noștri, a fost făcută dintr-un elicopter care zbura deasupra munților. Răspundeți: care este numele acestei construcții și unde se află?

2. — La descoperirea lor, unele elemente chimice au primit numele unor celebri oameni de știință. Puteți să ne citați numele a cinci asemenea elemente?

3. — Dintr-un carnet cu note de călătorie am desprins următorul pasaj:

«Șapte piscuri de peste 2 500 de metri — printre care și cele mai înalte vîrfuri ale țării — se succed ritmic. Dacă te hotărăști să străbați tot traseul, de la un capăt la celălalt, ai nevoie de o săptămînă încheiată, în care mergi fără să cobori sub 2 000 de metri, mereu prin poezia aspră a steiurilor și strungilor, a cascadelor și circurilor glaciare».

Știți care unitate de relief, din țara noastră, corespunde cu descrierea de mai sus?

premiile Consiliului Național al Organizației Pionierilor, pe anul 1968:

Premiul «ORIZONT»

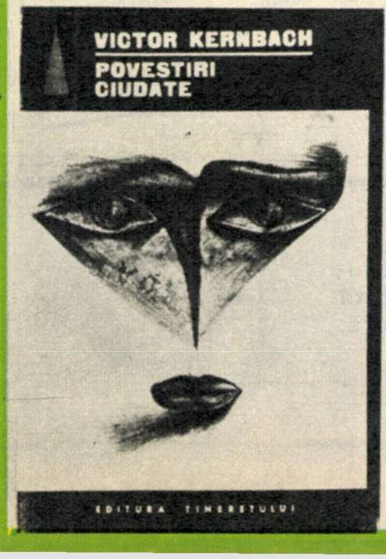
VICTOR KERNBACH
POVESTIRI CIUDATE
EDITURA TINERETULUI

Premiul «COSÎNZEANA»

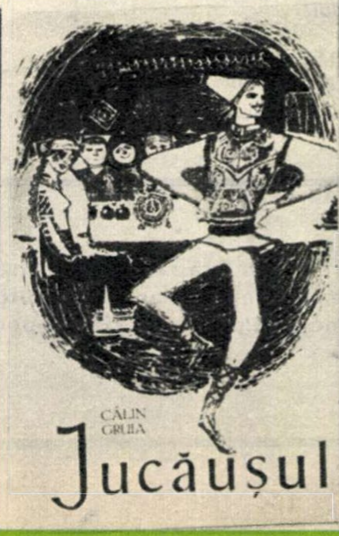
CĂLIN GRUIA
Jucăușul

Premiul «COSÎNZEANA»

FĂNUȘ NEAGU
Caii albi din orașul București

Mențiune specială a juriului pentru cea mai reușită carte de debut.

MONICA PILLAT
CEI 13 ȘI MISTERUL

COPAC FRUMOS

de A.I. ZĂINESCU

E un copac frumos pămîntul țării.
În rădăcini sînt vuietele mării
Și-i delta ca o pasăre de-argint
La răsăritul soarelui, vîslind.

...Și soarele-n trei crengi de foc răsare.
O creangă e a munților și-mi pare,
Vioara codrilor de brad, rotundă,
Că mari bătăi de inimi o inundă
Și-i smulg adîncului încinse strune
De aur, și de fier, și de cărbune:

O creangă e a dealurilor plină
Și poartă ramuri zvelte de lumină.
Vin podgoreni la ea și-n ore grave
Culeg din struguri vinuri de Tîrnave
Și arde-un cer de brumă și de jar
În limpedele dulce de cotnar.

E-a treia creangă-a cîmpului și parcă
Grăbiții nori cu fulgere-o încarcă.
Prin trunchiul ei trec ploile și-n ropot
Albastre sună ca-n pereți de clopot
Pe cînd în jur aud cum ape — ape
Apleacă cerul spicelor, aproape
Și izvorăsc ogoarele în larg
Și lanurile cresc în dunga zării
Sub luna ca o pînză de catarg...

E un copac frumos pămîntul țării!

FRUMUSEȚEA VECHILOR CTITORII

Prima noastră vizită a fost la mănăstirea Văratec, apoi Agapia, construită în 1682 si pictată în secolul trecut, de marele nostru Grigorescu. De aici am pornit spre mănăstirile Voroneț și Humor, de unde autocarul ne-a dus la mănăstirea Arborea, întemeiată de hatmanul Luca Arbore. Spre seară am ajuns la mănăstirea Putna a cărei zidire a durat din anii 1466 pînă în 1470.

La Putna am înnoptat. Tot la Putna se află «Sala lui Eminescu» unde, în anul 1871, a avut loc, lîngă mormîntul lui Ștefan cel Mare, o întîlnire prilejuită de împlinirea a 400 de ani de la inaugurarea mănăstirii, la care au participat printre alții Ciprian Porumbescu, Mihail Kogălniceanu, Ioan Slavici și Mihai Eminescu.

Ziua următoare am vizitat orașul Suceava cu frumoasa mănăstire Sucevița. Drumul a continuat spre Iași, în care am intrat prin Aleea Păcurarilor, am vizitat apoi Copoul, oprindu-ne o clipă, sub teiul lui Eminescu. Expediția noastră s-a încheiat cu vizitarea mănăstirilor Golia și Trei Ierarhi)

DUMITRIU ADRIAN
Șc. generală nr. 7-Brașov

LACUL CU COPACI PRĂBUȘIȚI

De la Gheorghieni, drumul lasă în urmă formele domoale ale munților acoperiți cu păduri pînă în vîrf și în fața noastră apar piscuri înalte și ascuțite pe care vegetația nu mai crește. Este zona obiectivului expediției noastre: Lacul Roșu. Lacul Roșu oglindește în apa lui cărămiziul rocilor din care sînt formați munții din jur, împrumutînd lacului numele și culoarea. Copacii care s-au prăbușit o dată cu terenul, atunci cînd s-a format lacul, apar la suprafață întocmai ca niște stîlpi de piatră puși de mîna omului. Și de jur-împrejur muntele Suhard. Frumusețea locurilor ne stimulează veselia și jocurile. Ne oprim la fiecare izvor care ne iese în cale. Și bem apă, cu toate că nu ne mai este de mult sete. Ne stropim unii pe alții... O colegă își pierde pălărioara, care este dusă cu repeziciune la vale, pe apă. Culegem flori și ne interesăm de roci pentru colecția ce-o vom face la întoarcere. Și totuși, gîndul meu se-ntoarce tot la lacul cu copaci prăbușiți... Ce lume misterioasă și gravă pare să ascundă povestea lacului!

NEȚEDU RODICA
Șc. generală nr. 118-Brașov

MUNȚII, PRIETENII MEI

Iubesc munții. Îi iubesc pentru că aici m-am născut. Pentru că am crescut aici, în munți și m-am jucat cu munții. Am privit soarele răsărind și apunînd după munți. I-am văzut luminați de lumina caldă a soarelui de vară și de lumina palidă a lunii și a stelelor. I-am văzut învăluiți în ceața albă și deasă care se ridică sau coboară ca un văl uriaș. I-am văzut brăzdați de șuvoaie care fugeau în jos spre vale cînd ploaia cădea în picuri mari și grele. I-am văzut îmbrăcați în blana albă de zăpadă, iarna, vara în cele mai felurite haine. Am urcat munții, am rîs cu munții și am cîntat cînd au cîntat și munții. M-am așezat jos la pămînt și am pus urechea pe pămînt ascultînd bătăile inimii munților. Toate acestea m-au făcut să-i iubesc și să-i socotesc cei mai buni prieteni ai mei.

BUTELANC MARIA
comuna Lupșa-Geamăna,
jud. Alba

Gabriela Slăvita, clasa a VII-a A, Școala generală nr. 15 din Brăila, a primit nenumărate scrisori de la copii din toate colțurile țării pentru poezia «Pacea», publicată în revista noastră nr. 18. Toți acești copii doresc s-o cunoască pe foarte tînăra poetă. Noi le îndeplinim dorința publicînd fotografia Gabrielei.

PORTRET ÎN LUT DE LA HOREZU

Dacă mă gîndesc bine, rîndurile acestea s-au născut din foarte lesne explicabila dorință de a-i mulțumi într-un fel lui Ion Popa pentru că, prin simpla sa existență, mi-a destrămat o imagine naivă, înlocuind-o cu alta nu numai reală, ci de rară, emoționantă poezie.

Păstrăm din copilărie — și nu fără motiv — impresia că olăritul, străvechiul meșteșug de a însufleți lutul, dăruindu-i inima vie a păsărilor ori candoarea, puritatea și suavitatea florilor, nu poate fi decît opera unor bărbați ajunși la vîrsta maturității, dacă nu chiar a senectutei. Artă milenară atît prin tradiție cît, poate mai ales, prin neostenita căutare a frumosului, olăritul mă însoțise cu o imagine din copilărie și pînă azi, reprezentîndu-mi-i pe meșterii săi drept niște ființe supranaturale, învestmîntate în pelerine țesute din fumul basmului, alchimiști și vrăjitori, cunoscînd și înțelegîndu-se în graiul vînatului și al fulgerelor, dar, mai presus de toate, ducînd fiecare dintre ei în spate o experiență multiseculară, aproape că-mi venea să cred că se născuseră de-a dreptul bătrîni și încărcați de înțelepciune.

Ei bine, și Ion Popa este olar. Și încă unul dintre cei ai căror artă poartă acea pecete a personalității făcînd ca minunile zămislite de ei să fie căutate tocmai pentru că au fost făcute de ei și nu de alții, cu alte cuvinte: caută «semnătura» lui, se vorbește nu doar despre oalele sale, ci și despre el — prestigiul său artistic, ori mai exact, ceea ce anunță încă de pe acum prestigiul său artistic de mîine, mărind valoarea obiectelor născute din lut, în hora roatei sale. Și Ion Popa este olar, dar un olar care încă n-a împlinit 14 ani, mărunțel și tirav, pe care, dacă nu l-aș fi văzut lucrînd, strîngînd în palme bucata de lut și prefăcînd-o, la sfîrșitul unui dans străvechi și uimitor, în trupul zvelt al unei căni menite să potolească setea oamenilor și a florilor, aș fi crezut că este unul dintre atîția copii ale căror mîini nu mai știu altceva decît să țină cartea și tocul. Horezean din moși-strămoși, adică băștinaș dintr-o asezare unde din vremi imemorabile lutul cîntă și spune povești și zboară și nu cunoaște uitarea și moartea, provenind dintr-o familie care deține taina olăritului, de asemenea, din vremi depărtate, Ion Popa, elevul din clasa a VIII-a și pionierul activînd la cercul de artă populară al școlii, condus de faimosul meșter Victor Ogrezeanu, este de pe acum un autentic făurar de frumusețe. Cu prilejul expoziției deschise la București, luna trecută, în cinstea Zilei pionierilor, Ion Popa nu numai că a expus cîteva farfurii splendide, dar a venit cu lut și unelte ca să arate vizitatorilor cum știe el să lucreze. Și primul vizitator a fost însuși tovarășul Nicolae Ceaușescu, sosind împreună cu conducătorii de partid și de stat, și oprindu-se îndelung lîngă roata lui Ion, îmbrățișîndu-l și urîndu-i flăcăului horezean sănătate și putere de muncă pentru a crea lucrări tot mai frumoase care să bucure ochiul și inima.

①

②

③

1. *Moment de lucru la cercul de olărit al Liceului din Horezu.*

2. *Pictate în motive populare specifice locului, produsele acestui străvechi meșteșug cîștigă în frumusețe.*

3. *Îți trebuie nu numai îndemînare, ci și răbdare, și migală dacă vrei ca lutul să te asculte...*

Am așezat, Ioane, pe masa mea ceașca și cocoșul lucrate de tine și de fiecare dată cînd le privesc, îmi pare că își schimbă culorile. Au, pe rînd, culori grave și vesele și blînde și dure și clare și stranii.

Pentru că sînt vii, Ioane, pentru că le-ai făcut vii.

Alexandru BOGDAN

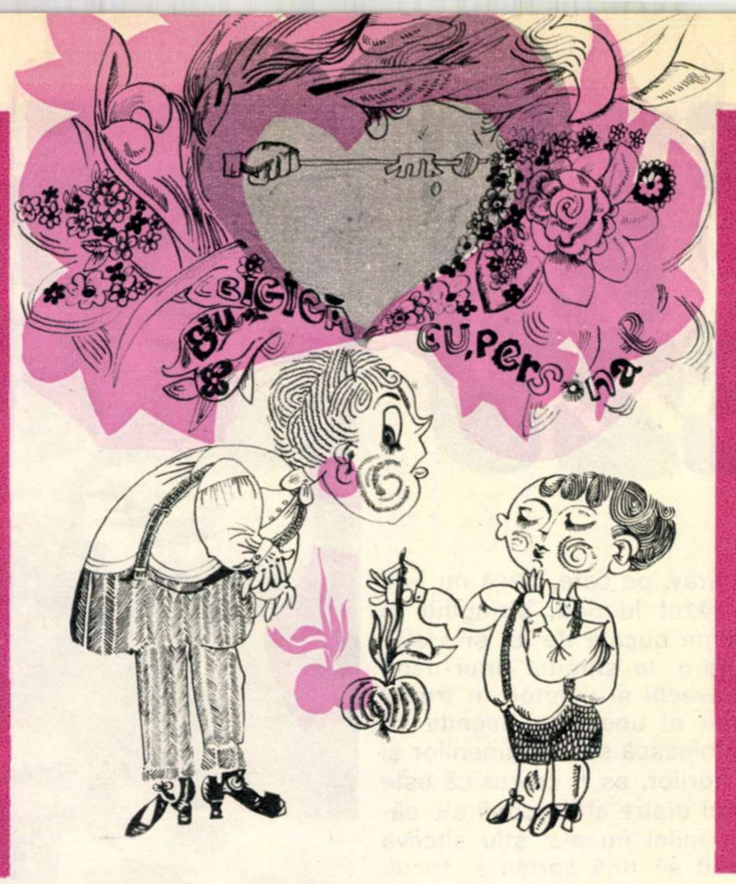

Caise cu CEAPĂ

schiță de **MIRCEA SÎNTIMBREANU**

Dezastrul era pe cît de clar pe atît de ireparabil: uitase acasă merindea. Toată. El, personal, Bigică, pusese pachetul la răcoare, între geamuri, de cu seară și... acolo rămăsese. Acum degeaba întorcea pe dos buzunarele rucsacului... Nu era să înghită lanterna sau haina de ploaie.

— Cauți ceva?

— Hî? Nimic.

Buclucul aici era. El, personal, Bigică, n-avea decît să rabde, era vinovat în definitiv — dar Doru? În primul rînd că era musafirul lui, în al doilea rînd ce pretenții puteai să ai de la el — trecuse de abia într-a patra — («ăsta o să înceapă acuș-acuș să-și ceară biberonul»), în al treilea rînd cine dacă nu el, personal, Bigică, insistase să-l însoțească pe jos, peste deal, pînă la Musariu, la minele romane? Ar fi putut să se îndoape pe săturate la plecare, dar el, personal, Bigică, nu și nu: «las' că frigem noi slănină, în pădure!» Ar fi putut foarte bine să plece amîndoi cu autobuzul dar el, personal, Bigică, venise cu ideea: «o luăm pe scurtătură, peste dealul Fetii, pe la Peștera Vălișoarei...»

Două ceasuri îi tot turuise gura arătîndu-i micuțului fiecare izvor și cireș sălbatic, fiecare tufă de soc și ciupercă, de parcă totul și toate i-ar fi aparținut lui, personal.

Se zărea lavița de mesteacăn pe care avusese de gînd să-și ospăteze musafirul, la umbră, lîngă izvorul pitit sub stînca înecată în mușchi umed și gras. Și mîncarea rămăsese acasă. Toată: plăcinte cu brînză, slănină, ceapă, caise... Numai de nu i-ar cere micuțul ceva de-ale gurii.

— Ziceai că frigem aici niște slănină, vorbi în aceeași clipă băiatul.

— Ce, nu ți-e bine? îl repezi speriat Bigică.

— De ce?

— Cum de ce? Ți-o spun eu, personal, Bigică...

Într-adevăr, ceva trebuie să-i spună, să-i dea niscaiva explicații, dar ce? Doar n-o să-i spună că a lăsat mîncarea acasă, ca un bleg, între geamuri. Vorbi cu toată autoritatea.

— Ți-o spun eu, personal, la drum mîncarea-i otravă. Făcu un gest ca de hara kiri și rîse cu înțeles. Burta! Cele mai periculoase sînt plăcintele. Plăcintele cu brînză...

— Și slănina?

— Oho!

— De ce?

— Cum de ce? Păi tu ești încărcat acum cu bioxid de acid, habar n-ai tu ce-i aia, voi n-ați învățat, ți-o spun eu, personal, slănina conține o substanță — ciclobarbital îi zice — care în combinație cu transpirația e nenorocire. Ce, vrei să te car în spinare?

Puștiul bombăni și o luă înainte. În urmă, blestemînd, Bigică se gîndea: — «Măcar de-am ajunge în poiană. E acolo, de cum cobori, măcriș cît vezi cu ochii. Sînt și mure de apă pe marginea văii»... Din clipa cînd știa că uitase mîncarea acasă îl apucase parcă o slăbire. Privea cu furie cărarea ce șerpuia la deal, simțea că îi tremură genunchii și dintr-o mie de fleacuri pe care le-ar fi spus altminteri, acum repeta în gînd un singur lucru:

— Măcar mălaiul cucului de s-ar fi copt.

Nu mai suiau. Din vîrful dealului Fetii vedeau orășelul înghesuit parcă într-un lighean și spintecat de Criș ca de o sabie puțin strîmbă. Totdeauna de aici, lui Bigică îi plăcea să-și găsească strada apoi casa în vălmășagul de ulițe și construcții. Acum însă se uita în zare cu ciudă. Acolo era casa, acolo erau geamurile, acolo era pachetul cu mîncarea.

— Nu mănînci? îl auzi din nou pe băiețaș.

— Eu? Ce, nu ți-e bine? Ți-am explicat odată: se face o reacție antitifoparatifică, vai de burta ta...

Băiatul nu mai spuse nimic. De abia după vreo jumătate de ceas, în fața unui desiș, întoarse capul:

— Și acum încotro?

Într-adevăr, încotro? parcă drept înainte pînă la jnepeni. Sau ... la dreapta? Prin desiș nu se putea. Mai bine să se întoarcă nițel.

— Ocolim.

— Și chiar matale nu ți-e foame?

— Mie? Eu, personal, la drum sînt în stare să nu mănînc 48 de ore, nu ți-am spus?

— Nimic-nimic? Nici o caisă?

— Caise? Păi tu știi cîtă tinctură de bicarbonat conține un milimetru patrat de caisă? Să-ți explic eu, personal... Și Bigică, leșinat de foame, vorbea. Vorbea într-una de teamă să nu-l audă cumva pe băiețaș scîncind. «Dă-mi atunci mie mîncarea!» Dar puștiul nu mai scotea un cuvînt. Și bine făcea. Ar fi putut să-l întrebe: noi nu mai ajungem odată? Și el, personal, Bigică, n-avea ce să-i răspundă. Se aflau pe o vale mocirloasă, mergeau-mergeau, parcă mai mult coborau, dar nici vorbă de Musariu, de minele romane...

Și, deodată, Bigică rămase trăsnit. Se aflau la marginea orășelului, chiar lîngă podul Crișului! Mai aveau vreo trei sute de pași pînă... acasă.

Bigică simți că renaște, îi venea să chiuie și începu să alerge:

— Va mînca, va mînca, va mînca, pachetul tot, cu toată mîncarea, opt plăcinte erau acolo, acolo între geamuri...

Bucătăria era închisă, dar Bigică știa unde e cheia. Deschise ușa și se repezi la fereastră. Între geamuri... nimic. Doar o muscă bîzîia stins, sleită de captivitate.

Pe pat, sfîrșit, Bigică gemea încetișor.

— Ce e, ți-e rău? se sperie puștiul.

— Mi-e foameee, leșiiin... nu mai pooot...

— De ce nu mi-ai spus? Aveam pachetul la mine.

— Și l-ai mîncat??

— Da... Mata ziceai că...

— Nenorocitule! Tot?

— A mai rămas niște ceapă.

— Ad-o!

— Și niște caise...

— Adă-le!

Se auzea numai hăpăitul: o ceapă, o caisă. O caisă, o ceapă.

— Și burta? îndrăzni băiețașul.

— Aș, fleacuri, ți-o spun eu, personal, Bigică, rîse băiatul și începu să-i explice cu autoritate metabolismul caiselor și cîte calorii conține o foaie de ceapă și tot alfabetul caloriilor din coaja de caise și... cît de sănătos e un milimetru... patrat... de... de...

Și, deodată, se opri strîmbîndu-se și își duse fulgerător amîndouă mîinile la burtă.

— Ce ai? se sperie băiețașul. Să-ți dau un sulfatiazol? Am întotdeauna la mine.

Dar Bigică nu mai auzea nimic. Fugea, personal și cît se poate de accelerat undeva, direct spre fundul curții.

Băiețașul se așeză la masă. Pe colțul mesei, într-o sită, învelite într-un ștergar, plăcintele cu brînză încă mai erau calde.

desen de Clara **SURUGIU**

Cărţi, autori şi... premii

Recent a avut loc la redacţia revistei «Cutezătorii» o întîlnire cu mai mulţi dintre scriitorii distinşi cu premiile Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor pe anul 1968.

Din schimbul de opinii care a avut loc cu acest prilej, am reţinut cîteva din «secretele» cărţilor premiate, precum şi unele dintre preocupările actuale ale autorilor respectivi, scriitori bine cunoscuţi şi îndrăgiţi de voi.

Printre primii înscrişi la cuvînt, prof. univ. **FLORICA T. CÂMPAN,** a ţinut să spună:

— Mi-am cunoscut eroii cărţii încă de pe cînd eram profesoară de liceu. Aveau vîrsta cutezătorilor. Am observat că problemele celebre din istoria matematicii trezesc în ei aceeaşi curiozitate, ba chiar aceeaşi vibrantă emoţie ca şi poveştile din «1001 de nopţi» Pentru ei am scris «Probleme celebre», această primă carte a mea. Vor urma altele. Vreau cu orice chip să-i fac pe toţi tinerii mei prieteni să înţeleagă că matematica nu este o sperietoare.

MONICA PILLAT, care cu puţini ani în urmă era încă pionieră, este la prima carte, dar nu şi la primele emoţii de scriitor. Poeziile ei au apărut în publicaţiile pentru copii, pe cînd era de vîrsta cititorilor noştri. Ea ne-a făcut următoarea mărturisire: Cum am scris cartea «Cei 13 şi misterul»? A fost ca o aventură, o aventură a cunoaşterii. De la capitol la capitol nu ştiam ce se va întîmpla. Îmi descopeream eroii pe moment ce scriam şi mi se părea că ei sînt aceia care mă trag într-o direcţie sau alta. M-am bucurat însă cînd, citindu-le copiilor, ei s-au recunoscut în feluritele atitudini ale personajelor mele. Despre lucrările de viitor nu ştiu încă nimic. Deocamdată îmi păstrez emoţiile legate de apariţia primului meu volum şi al premiului primit.

«Caii albi din oraşul Bucureşti» este un joc — dar nu un simplu joc, unul pe care să-l uiţi cînd timpul îţi fură vîrsta zmeielor şi a şotronului. Este un superb joc al fiecăruia dintre noi, indiferent de vîrstă, un fel de «mingea la perete» sau «prinsa» cu propria copilărie.

Fănuş Neagu a fost un straşnic copil. Aproape că, citindu-i această carte, visez din ce în ce mai puţin să mai pot urca în podul unde am lăsat, cu aripile jumulite, hulubii vîrstei mele de aur şi doresc, măcar pentru o clipă, să fiu copilul Fănuş.

«Caii albi din oraşul Bucureşti» este cel mai frumos cîntec pe care l-a scris Fănuş, orchestrîndu-l pentru muzicuţă de gură, fluier de cireş şi orchestră simfonică.

Scriu aceste rînduri ca să-i mulţumesc că de cîte ori deschid cartea lui, cîntecul acesta mă ia cu el şi mă duce... o, ce fericit aş fi dacă aş şti unde, pentru că aş învăţa drumul şi m-aş reîntoarce de cîte ori m-aş simţi trist şi singur.

Octav PANCU-IAŞI

IULIU RAŢIU

PETRE LUSCALOV

TUDOR POPESCU

FL. T. CÎMPAN

VICTOR KERNBACH

CĂLIN GRUIA

FĂNUŞ NEAGU

MONICA PILLAT

A luat apoi cuvîntul **IULIU RAŢIU:**

Personajul principal din cartea mea «Planetă de adolescent» este Şerban, dar conflictul cel mai ascuţit evoluează în jurul unui băiat oarecare, Tudorel. L-am întîlnit pe acest foarte tînăr erou al cărţii mele, în viaţă. Este fiul unui acordor de piane. Pentru acest meşteşug, trebuie să ai o ureche foarte bună, de aceea tatăl său, care îşi pierduse sensibilitatea auzului, şi-a luat drept ajutor fiul. L-am cunoscut pe Tudorel şi el m-a determinat să povestesc despre «vîrsta de graniţă» care este adolescenţa. În cartea mea am lăsat multe ferestre deschise asupra gîndurilor, idealurilor, frămîntărilor adolescentului. De aceea am scris o a doua carte, «La revedere, Făt-Frumos». Şi totuşi, pentru mine, adolescenţa rămîne o carte la care am scris abia prima pagină. Mai sînt atîtea...

La rîndul său **TUDOR POPESCU a spus:**

— Cînd scriam cartea «Un dac la Roma» mi se întîmpla uneori ca un episod, o idee, un personaj să mă urmărească ceasuri întregi. Nu mă puteam elibera decît după ce începeam să scriu. Intr-o zi, aflîndu-mă în documentare printre ruinele vechii Grădişte, pe urmele cetăţilor dacice, mi se părea că văd cu ochii minţii cum se desfăşoară viaţa locuitorilor, cu grijile şi bucuriile de fiecare zi. Povestesc toate acestea deoarece am trăit cu mare intensitate scrierea acestei cărţi. Lucrez acum la cartea a doua, în care reiau personajele primei. Vreau să evoc viaţa daco-romanilor în momentul cînd se apropiau de graniţă popoarele migratoare.

VICTOR KERNBACH:

— Autorul de literatură ştiinţifico-fantastică, e, după părerea mea, un moralist modern. Dacă, dintre cititorii de toate vîrstele, cărţile lui atrag mai ales pe tineri, este pentru că în primul rînd lor li se deschide, în anticipaţii, poarta unei lumi cu un mister care se poate dezlega. Cum se va comporta omul în contextul unei lumi cibernetice sau al unei lumi cu altfel de fiinţe raţionale, cum va explora el lumile viitorului, iată întrebări de la care porneşte fantastul, numit de mine moralist modern. Ce mai scriu? Aproape am terminat, după 15 ani de muncă, un eseu care se va numi «Enigmele miturilor astrale», unde am încercat să recompun din mituri şi monumente enigmatice străvechi, istoria uitată a omenirii, momentul contactului dintre oameni şi alte fiinţe din cosmos, care s-a produs probabil în momentul «potopului».

În încheierea discuţiilor **CĂLIN GRUIA a precizat:**

— Îmi iubesc cititorii şi am încredere în capacitatea lor de înţelegere. Ştiu că le place să descopere în fiecare povestire un miez. «Jucăuşul» cuprinde povestiri pe care le-am scris de-a lungul anilor şi în care am căutat să pun miezul despre care vorbeam mai sus. Cartea mea cea mai dragă, «Fantezii», se află acum la Editura tineretului. Nu ştiu cît o să placă. Eu însă am căutat să găsesc pentru eroii cărţii cele mai neprevăzute situaţii. «Domniţa de rouă», de pildă, este un basm care sper să încînte prin fantezie.

PETRE LUSCALOV, care nu a putut participa la această discuţie, a ţinut să transmită:

— Deşi au trecut mulţi ani de cînd am scris «Nufărul roşu», am rămas mereu vrăjit de cercul de prospeţime şi frumuseţe al copilăriei, de eroii mei, pionieri. Privesc mereu lumea cu ochiul copilului cu cravata roşie la gît, şi-o transcriu mereu pentru mine şi pentru el. Aş vrea să cred că romanul «Ostrovul lupilor» pe care cititorii mei îl cunosc din paginile revistei «Cutezătorii», va fi o nouă mărturie a credinţei mele că pot aduce o cît de modestă contribuţie la formarea trăsăturilor nobile ale omului comunist.

Discuţii consemnate
de B. CARAGIALE

ÎN SAVANA AFRICANA

Text: AUREL LECCA

Desene: ION STENDL

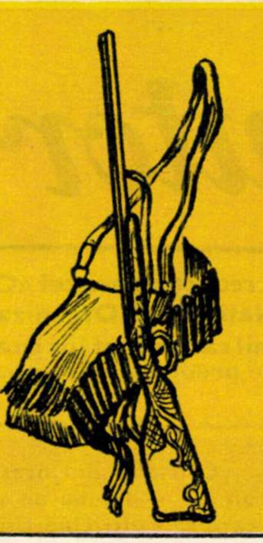

Dimitrie Ghica-Comănești, însoțit de fiul său Nicolaie, un băiețandru în acel timp, a întreprins între anii 1895—1896 o expediție în «Cornul oriental al Africii» — teritoriu ce corespunde Etiopiei și Somaliei de astăzi.

Cei doi exploratori români au făcut numeroase ridicări topografice, cartînd zonele străbătute. Observațiile meteorologice, notele de drum în care se vădește preocuparea permanentă de a studia și înțelege viața băștinașilor au adus prețioase cunoștințe asupra acestor ținuturi. Multe dintre trofeele de vînătoare ale expediției au fost dăruite de Ghica-Comănești Muzeului de istorie naturală,al cărui director era în acea vreme biologul Grigore Antipa.

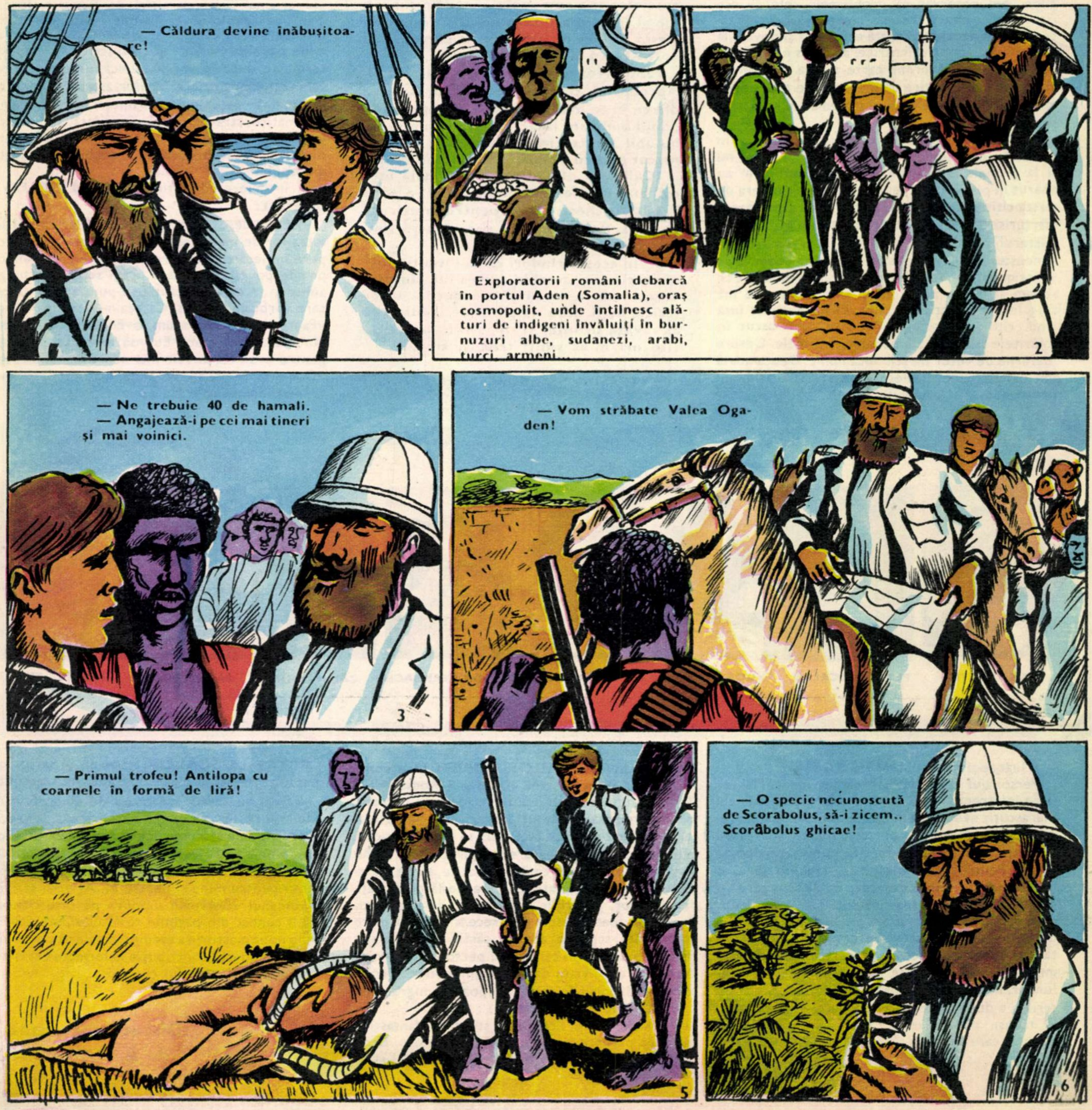
— Căldura devine înăbușitoare!
1
2
— Ne trebuie 40 de hamali.
— Angajează-i pe cei mai tineri și mai voinici.
3
— Vom străbate Valea Ogaden!
4
— Primul trofeu! Antilopa cu coarnele în formă de liră!
5
— O specie necunoscută de Scorabolus, să-i zicem.. Scorâbolus ghicae!
6

Exploratorii români debarcă în portul Aden (Somalia), oraș cosmopolit, unde întîlnesc alături de indigeni învăluiți în burnuzuri albe, sudanezi, arabi, turci, armeni...

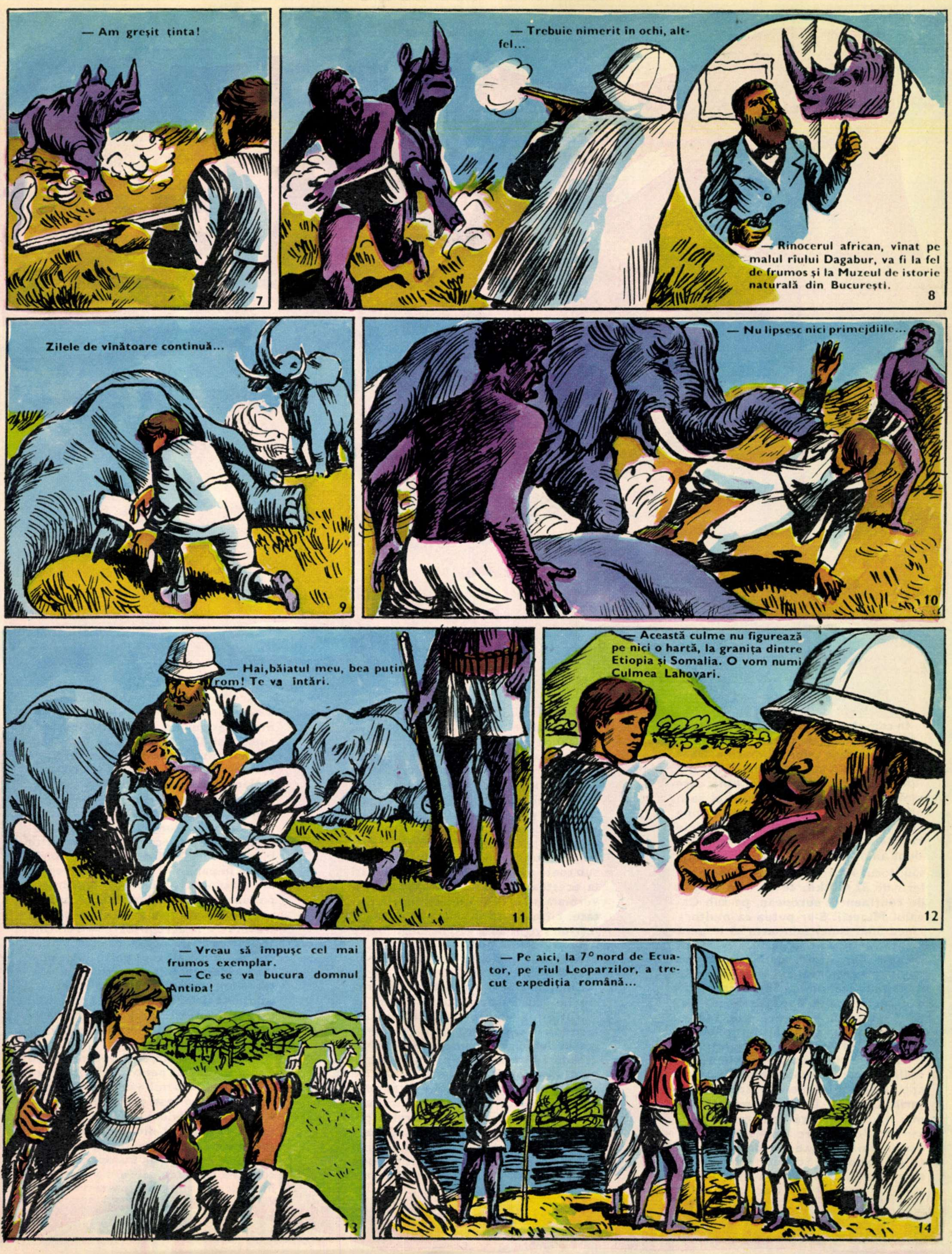
— Am greșit ținta!
7
— Trebuie nimerit în ochi, altfel...
— Rinocerul african, vînat pe malul rîului Dagabur, va fi la fel de frumos și la Muzeul de istorie naturală din București.
8
Zilele de vînătoare continuă...
9
— Nu lipsesc nici primejdiile...
10
— Hai,băiatul meu, bea puțin rom! Te va întări.
11
— Această culme nu figurează pe nici o hartă, la granița dintre Etiopia și Somalia. O vom numi Culmea Lahovari.
12
— Vreau să împușc cel mai frumos exemplar.
— Ce se va bucura domnul Antipa!
13
— Pe aici, la 7° nord de Ecuator, pe rîul Leoparzilor, a trecut expediția română...
14

RECORD SUB MARE

În campionatul mondial al tunelurilor, performanțele subalpine încep să pălească în fața celor submarine. Dacă la ora actuală cel mai lung tunel din lume este Simplonul (19,823 km), care străbate Alpii, nu peste mult el va fi net depășit de tunelul submarin, lung de 35 de km, care va lega insulele Hokkaido și Hondo, din Japonia, iar după anul 1975 acesta va ceda, la rîndul său, locul întîi în favoarea dublei galerii de 52,450 km ce va lega Anglia de continentul european, pe sub Canalul Mînecii. S-ar putea ca multora ideea unui tunel submarin să le pară bizară: ce nevoie ar fi de o legătură pe sub mare, cînd toată lumea știe că, în general, traficul maritim este mult mai economic? Să fie vorba de o deșartă goană după performanțe, de o gratuită întrecere sportivă?

Construirea grandiosului tunel al Canalului Mînecii dovedește, dimpotrivă, că utilitatea unor asemenea realizări este indiscutabilă. Fîșia de ape de 32 km lățime ce desparte porturile Calais și Dover reprezintă cea mai mare frontieră comercială a lumii: traficul dintre Anglia și Europa occidentală întrece de două ori întregul export al Statelor Unite și va spori probabil de cîteva ori pînă la sfîrșitul acestui veac. Dacă astăzi sînt transbordate peste Canalul Mînecii 80 000 de autovehicule anual, pînă în 1975 această cifră va crește de zece ori. Una este transportul maritim în general și cu totul altceva reprezintă traversarea acestui canal, care nu e numai o punte între arhipelagul britanic și continent, dar și una dintre cele mai circulate strîmtori, străbătută zilnic, în medie, de 500 de nave sub toate pavilioanele lumii. Adăugați la acestea desele furtuni, ceața proverbială ce acoperă uneori apele agitate, cifra de 35 de ciocniri de nave într-un singur an și veți înțelege foarte bine că dorința de a simți permanent uscatul sub picioare este perfect îndreptățită.

Cînd, în 1964, s-a hotărît legarea Angliei cu Europa, au fost puse în discuție mai multe variante ale proiectului. Construirea unui pod ar fi costat dublu cît un tunel, ar fi solicitat acorduri internaționale pentru reglementarea navigației prin canal pe timpul execuției și ar fi ridicat probleme tehnice de mare dificultate (de pildă construirea picioarelor podului în ape adînci de 60 m). O dată construit, podul lung de 34 km, avînd 140 picioare din beton armat așezate la intervale de 225 m (și zece intervale de 441 m pentru trecerea vaselor mari), asigurînd simultan circulația rutieră și de cale ferată, ar fi prezentat anumite inconveniente: sursă de accidente pentru navigație, circulația rutieră pe ceață imposibilă etc. O combinație între pod și tunel ar fi avut aproape aceleași dezavantaje, iar varianta construirii unui tunel rutier era și ea neconvenabilă datorită blocării circulației de către vehiculele aflate în pană și a dificultăților legate de evacuarea gazelor de eșapament pe toată lungimea tunelului. A apărut și propunerea de a se recurge pentru traversare la aeroglisoare — vehicule zburătoare, pe pernă de aer — dar costul ridicat al celor peste 50 de aparate necesare, întreținerea și exploatarea lor scumpă a făcut ca și această soluție să fie evitată. S-a ales proiectul care prevedea forarea unui tunel de cale ferată, ale cărui caracteristici le puteți găsi alăturat.

Ce foloase aduce de fapt tunelul sub Canalul Mînecii, pentru a căror forare se vor excava 15 milioane mc de calcar, adică de vreo șase ori cît reprezintă volumul piramidei lui Keops? Mai întîi că un turist din Glasgow, să zicem, va putea ajunge la Marsilia, sau în orice alt colț al Europei, fără să coboare din tren sau din automobil, întrucît și automobilele vor trece prin

Așa va arăta (în 1975?) intrarea în cel mai lung tunel submarin.

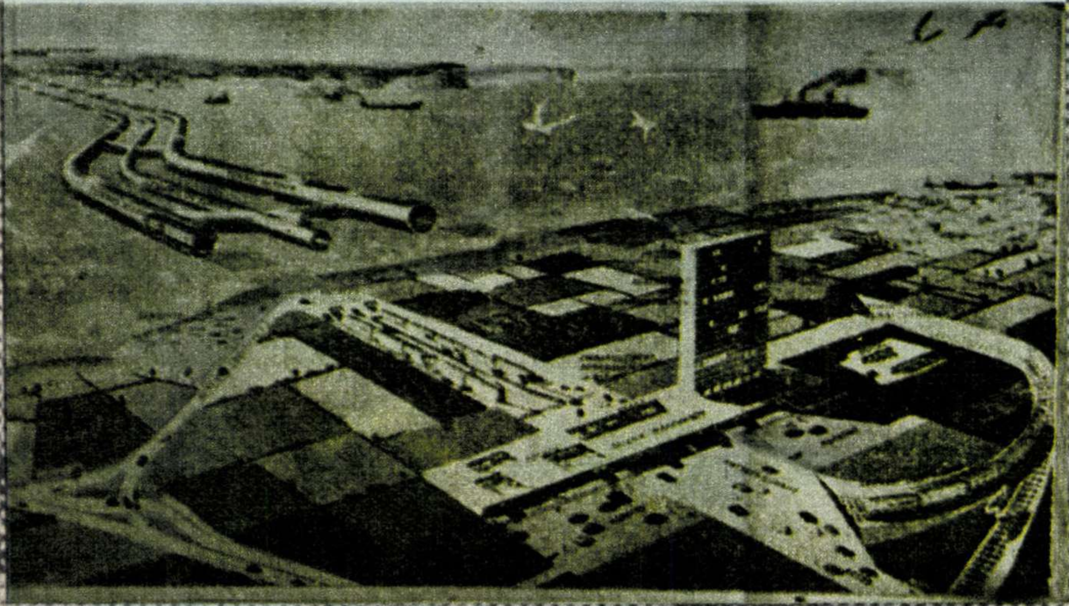

tunel, încărcate pe platforme speciale de cale ferată. Apoi, că drumul cu trenul de la Paris la Londra, azi de 7 ore și 20 minute, se va reduce la numai 4 ore și 20 minute. Costul traversării unui automobil cu trei persoane va scădea la un sfert din prețul actual, astfel încît numai turiștii englezi vor economisi, în primii 16 ani, aproximativ 50 de milioane de lire sterline. În sfîrșit, adăugîndu-se traversării maritime a Canalului Mînecii și nicidecum înlocuind-o, construirea tunelului va permite să se facă față cu succes creșterii accelerate a traficului de persoane, vehicule și mărfuri între Europa și Anglia, care, la drept vorbind, va înceta să mai fie o insulă.

Cunoscînd amînările prin care a trecut construirea tunelului, multă lume se întreabă la ce vom asista mai întîi: la trecerea primului tren prin tunel, sau la prima debarcare în Lună? Oricum, era tunelelor submarine, inaugurată în Japonia, e în plină efervescență: se și vorbește de subtraversarea Gibraltarului sau Bosforului și nu e exclus ca, la fel cum se întîmplă cu Canalul Mînecii, și asemenea proiecte să devină într-o zi realitate.

Arh. GH. SĂSĂRMAN

SCURT ISTORIC

1751 — *Proiectul unui tunel sub Canalul Mînecii, conceput de geologul francez* Desmont, *este premiat de Academia din Amiens.*

1802 — *Inginerul* Albert Mathieu *prezintă împăratului Napoleon I Bonaparte proiectul unui tunel destinat circulației trăsurilor.*

1856 — *Sînt publicate date referitor la un tunel de cale ferată lung de 100 000 de picioare, scufundat pe fundul Canalului Mînecii (proiectul d-lui* de la Haye).

1869 — *Sînt elaborate primele planuri amănunțite ale tunelului.*

1872 — *Ia ființă, în Anglia, «Societatea tunelului Canalului».*

1875 — *Este semnată prima convenție anglo-franceză privind construirea unui tunel sub Canalul Mînecii.*

1878 — *Primele săpături experimentale; se încheie un protocol, urmînd să servească drept bază pentru un viitor acord.*

1882 — *Sînt forate două tunele — pilot: unul —, lung de 1 823 m și cu diametrul de 2 m, cel de al doilea lung de 720 m.*

1957 — *Ia ființă Grupul de studii franco-anglo-american numit «The Channel tunnel study group».*

1960 — *Raportul grupului de studii.*

1963 — *Raportul grupului oficial de lucru anglo-francez.*

1964 — *Tratativele anglo-franceze se încheie cu hotărîrea de principiu de a se aproba construirea tunelului.*

1964—65 — *Prospecțiunile geologice confirmă avantajele unui tunel submarin forat.*

1966 — *Este încheiat acordul definitiv.*

1967—68 — *Dezbateri pentru desemnarea grupului financiar care urmează să execute lucrarea.*

1970 — *Începerea execuției (după unele surse — 1971).*

1977 — *Darea în folosință a tunelului (după unele surse, 1976 și chiar 1975).*

DESPRE PROIECT

— **Puncte terminus:** în Anglia: la 14 km de coastă, lîngă Dover, între Folkestone și Ashford; în Franța: la 5 km de coastă. la Sangatte. lîngă Calais.

— **Lungimea totală:** între punctele terminus 69 450 m; tunelul propriu-zis va avea 52 450 m. dintre care 36 040 m sub fundul Canalului Mînecii. la 50 m adîncime.

— **Alcătuire generală:** două galerii de cale ferată. cu circulație în sens unic și diametrul de 6.5 m. depărtare la 30 m; între acestea. o galerie de serviciu. pentru instalații și întreținere. cu diametrul de 3.3 m. avînd la fiecare 250 m legături cu galeriile principale; două galerii anexe. pentru drenajul apei. la capete.

— **Mod de funcționare:** garniturile de cale ferată de trei tipuri (pentru transportul automobilelor. cu pasagerii lor cu tot. pentru persoane și pentru mărfuri) se vor deplasa cu tracțiune electrică. asigurată de locomotive de producție franceză tip BB 16 000. de 4 900 CP.

— **Trafic probabil:** în 1980: 1.26 milioane vehicule. 3.7 milioane pasageri. 4 milioane tone de mărfuri; în anul 2000: 3.7 milioane vehicule. 4.6 milioane pasageri.

— **Trafic maxim (teoretic):** 4 500 vehicule și 3—4 garnituri de persoane pe oră într-un singur sens.

— **Durata traversării:** 45 de minute. dintre care 20 de minute reprezintă îmbarcarea și formalitățile de vamă; viteza trenurilor va fi de 112 și 148 km pe oră.

— **Execuția lucrării:** începînd simultan la ambele capete. va dura 5 ani, forajul înaintînd cu 450—550 m pe lună; roca forată. amestecată cu apă. va fi pompată și evacuată spre fundul mării; betonul va fi injectat în cofraje metalice. folosindu-se aer comprimat.

— **Costul total al lucrărilor:** nefixat încă definitiv. se va apropia de 3 miliarde de franci (sau peste 250 milioane lire sterline); recuperarea investițiilor se va face. probabil, în circa 30 de ani.

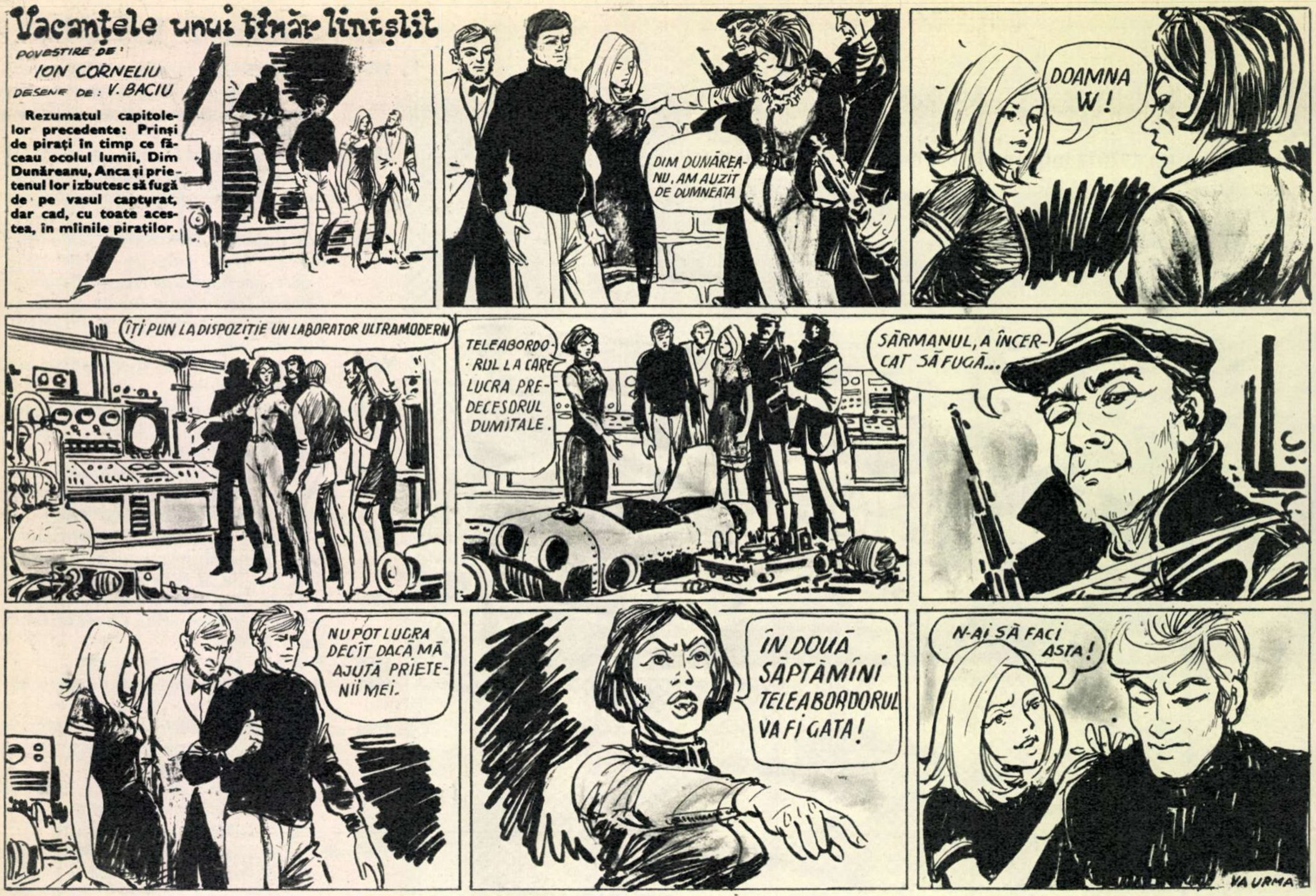
Vacanțele unui tînăr liniștit
POVESTIRE DE:
ION CORNELIU
DESENE DE: V. BACIU
Rezumatul capitolelor precedente: Prinși de pirați în timp ce făceau ocolul lumii, Dim Dunăreanu, Anca și prietenul lor izbutesc să fugă de pe vasul capturat, dar cad, cu toate acestea, în mîinile piraților.
DIM DUNĂREANU, AM AUZIT DE DUMNEATA
DOAMNA W!
ÎȚI PUN LA DISPOZIȚIE UN LABORATOR ULTRAMODERN
TELEABORDORUL LA CARE LUCRA PREDECESORUL DUMITALE.
SĂRMANUL, A ÎNCERCAT SĂ FUGĂ...
NU POT LUCRA DECÎT DACĂ MĂ AJUTĂ PRIETENII MEI.
ÎN DOUĂ SĂPTĂMÎNI TELEABORDORUL VA FI GATA!
N-AI SĂ FACI ASTA!
VA URMA

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

Scatiul coborî cu o agilitate de pisică scările vasului și ținîndu-se cu o mînă de bara de fier, rămase spînzurat deasupra apei, cu cealaltă mînă întinsă spre băiețelul cu ochii verzi și somnoroși, care acum era aproape.

— Noroc, Scatiule, strigă vesel Babușcă, sărind din apă și prinzînd mîna acestuia din zbor. Iată-mă, am sosit!

Încordîndu-se puternic, Scatiul îl trase pe Babușcă din apă. Peste cîteva clipe cei doi băieți urcau veseli scara sub privirile curioase ale pasagerilor. Cu toate mașinile în mișcare, vasul spinteca zgomotos apele fluviului.

— Am aflat că pleci din oraș să-l vezi pe Spic, îi spunea Scatiului cu o însuflețire neobișnuită pentru el, Babușcă. Uff! Ce-am alergat, adăugă el, încercînd să-și desfacă cureaua care îi ținea hainele fixate pe cap. Cît pe-aici să pierd vaporul.

— Ai stat ascuns în baltă? îl întrebă Scatiul, cu o ușoară admirație în glas.

Babușcă, sărind cînd într-un picior, cînd în celălalt, își încălța sandalele și își trăgea pantalonii, povestindu-i Scatiului peripețiile prin care trecuse, în timp ce «Șoimul» — în huruitul puternic al mașinilor, șerpuia mereu, prin cotloanele fluviului, ce se pierdeau mereu, în inima pădurilor de sălcii. Ajunși la «Cotul Pisicii» cei doi băieți amuțiră. Prin fața vasului defila acum, într-o tăcere mormîntală, șlepul aplecat ușor pe bancul de nisip pe care eșuase. Din coșul înalt de tablă neagră nu mai ieșea fum. Puntea arsă și decolorată de soare era pustie. Cîțiva pescăruși se roteau deasupra catargului, într-un vîrtej de țipete ascuțite. Șlepul părea părăsit. Peste cîtva timp, el rămase în urmă și se pierdu încet, încet într-o perdea de aburi, după un cot al Dunării.

— Trebuie să-l găsim pe nenea Vlad și să-i spunem toată povestea cu marinarul și elicopterul, îi șopti Scatiul lui Babușcă. Oare o ști și el că nenea Panait este «Rîma de Mare»?

ALARMA PRINTRE ...PEȘTI

În acest ungher de împărăție a apelor, la Ostrov, au sosit din Maramureș și Moldova, din Banat și Transilvania, din Oltenia și Argeș, de pe toate plaiurile țării, numeroși pionieri, cei mai buni și mai pasionați pescari amatori. Au venit să petreacă aici cîteva zile de vacanță și să se întreacă într-unul din cele mai vechi și mai frumoase sporturi: pescuitul. Și-au ales loc de tabără în preajma ruinelor cetății Păcuiu lui Soare, unde pe un catarg au înălțat drapelul tricolor al țării, și-au instalat corturile, apoi au pornit în căutarea celor mai bune locuri de pescuit. Se aflau pe un pămînt pe care l-au călcat în lung și-n lat, cîteva zile, nu numai cu pasiunea pescarilor amatori, ci și cu cea de geografi, geologi și arheologi.

După o zi de pregătiri, de festivități, de veselie, și după o noapte de odihnă în îmbrățișarea aerului purificat de răcoarea fluviului, în zori, a început concursul. Emoționați, micii pescari și-au instalat mulinetele, firele subțiri de nailon, trestiile, au fiert mămăliga pentru vad, și-au controlat cutitele cu momeli și tăria cîrligelor. Semnalul a fost dat. Și în clipa aceea aproape o sută de undițe au lovit luciul apei. Incordare, așteptare... Unii însă parcă au venit cu norocul în buzunare. Doar după cîteva clipe, Dan Marin din Timișoara a scos mai întîi un biban, apoi o plătică. După el, Marin Vîlceanu a prins un crap, iar Iuliu Karlo din Covasna a-nceput să se «profileze» pe roșioare și plătici, pe care le scotea ca pe... bandă rulantă (într-o oră a prins vreo 20). Gabriel Dimitrescu din Călărași se ținea la un pas de el. Dar surpriza cea mare era s-o furnizeze Mihai Gropșanu din Brașov, căruia un crap mare, mare de tot, i-a... rupt undița. L-au răzbunat colegii lui din județ, care au scos cîțiva... somnișori.

S-a prins mult pește. Și tot a intrat pe mîna «bucătarilor», care l-au transformat pe loc in saramură și borș pescăresc, din care s-au înfruptat cu toții, pe săturate. Atît cei mai dibaci, cîștigătorii concursului (locul I — ION BURTILĂ, din Ostrov; locul 2 DORU ROGOBETE, din Timișoara, locul 3 — DEZIDERIU DOMBI din Covasna. Pe echipe Timișoara a cucerit locul 1, Covasna locul 2, iar Constanța locul 3), cît și cei cărora norocul le-a zîmbit mai puțin.

Au fost trei zile frumoase petrecute la Ostrov. Drept care concurenții și-au făgăduit, la plecare, să se reintîlnească tot aici și în vara viitoare.

Mihai GAVRIL

• OSTROVUL LUPILOR • 171

Babușcă își aruncă cu băgare de seamă privirea în jur, și-apoi răspunse ridicînd din umeri:

— Știu eu? Dar să fim cu ochii în patru, or fi pe urmele noastre. L-ai văzut pe cel cu ochelari negri, colo, pe puntea de sus?

Scatiul privi pieziș în sus, cu coada ochiului. Într-adevăr, pe puntea de sus, sub prelata care se zbătea în vînt deasupra lui, stătea un individ rezemat îngîndurat de balustradă, privind spre cei doi băieți prin ochelarii lui negri.

La un semn al Scatiului, băieții schimbară vorba. Peste două ore «Șoimul» intra în port, lunecînd lin spre debarcader, de-a lungul cheiului de piatră.

— Uite și barca noastră! strigă bucuros Scatiul, arătîndu-i lui Babușcă o barcă singuratică, legată de mal, ce se legăna puternic în talazurile

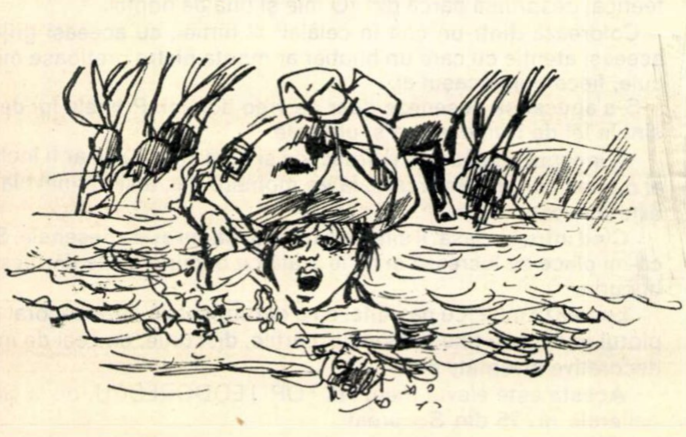

• OSTROVUL LUPILOR • 172

stîrnite de vapor. Cu o izbitură surdă și puternică, «Șoimul» atinse debarcaderul și se opri. Marinarii coborîră puntea. Curînd după aceea, Scatiul și Babușcă coborau de pe vas, printre pasagerii care se înghesuiau spre ieșire, tîrîndu-și bagajele, ciocnindu-se unii de alții, strigîndu-și rudele și prietenii care îi așteptau pe chei. Abia reușiră cei doi băieți să pună piciorul pe uscat, cînd o bătrînică, cu ochii albaștri și păr alb, abia trăgîndu-și răsuflarea sub greutatea unei valize uriașe, îi opri și li se adresă cu un glas rugător:

— Ia stați, feții mei. Nu vreți să m-ajutați și pe mine, că-s bătrînă, să duc valiza asta pînă acasă? Stau colea, aproape, maică, la doi pași. Vă rog frumos, băieți.

Scatiul privi lung spre Babușcă.

— Mai e vorbă, mormăi Babușcă, care între timp își căpătase aerul lui somnoros. Încotro s-o ducem, mătușică?

Călăuziți de bătrînică, care mergea acum șchiopătînd ușor de un picior, pe lespezile grele ale cheiului de piatră, arse de soare, cei doi băieți veneau în urma ei, ținînd amîndoi uriașa valiză.

În curînd părăsiră portul și după ce străbătură cîteva străzi, bătrînica pătrunse într-o uliță dosnică și se opri în dreptul unei case dărăpănate cu două etaje, ce se zărea în fundul unei curți, năpădite de buruieni. Ici, colo, arbori uscați se înălțau deasupra buruienilor ca niște păianjeni negri, încremeniți în văzduhul înnăbușitor.

— Aici stau, feții mei, spuse cu un zîmbet recunoscător bătrînica deschizînd poarta, mai ajutați-mă oleacă, să duc valiza asta pînă sus, vreți?

Scatiul și Babușcă priviră lung spre ferestrele oarbe ale casei dărăpănate, pierdute prin vrejuri de iederă uscată, și simțiră amîndoi o strîngere de inimă. O primejdie nelămurită plutea în aer.

(Va urma)

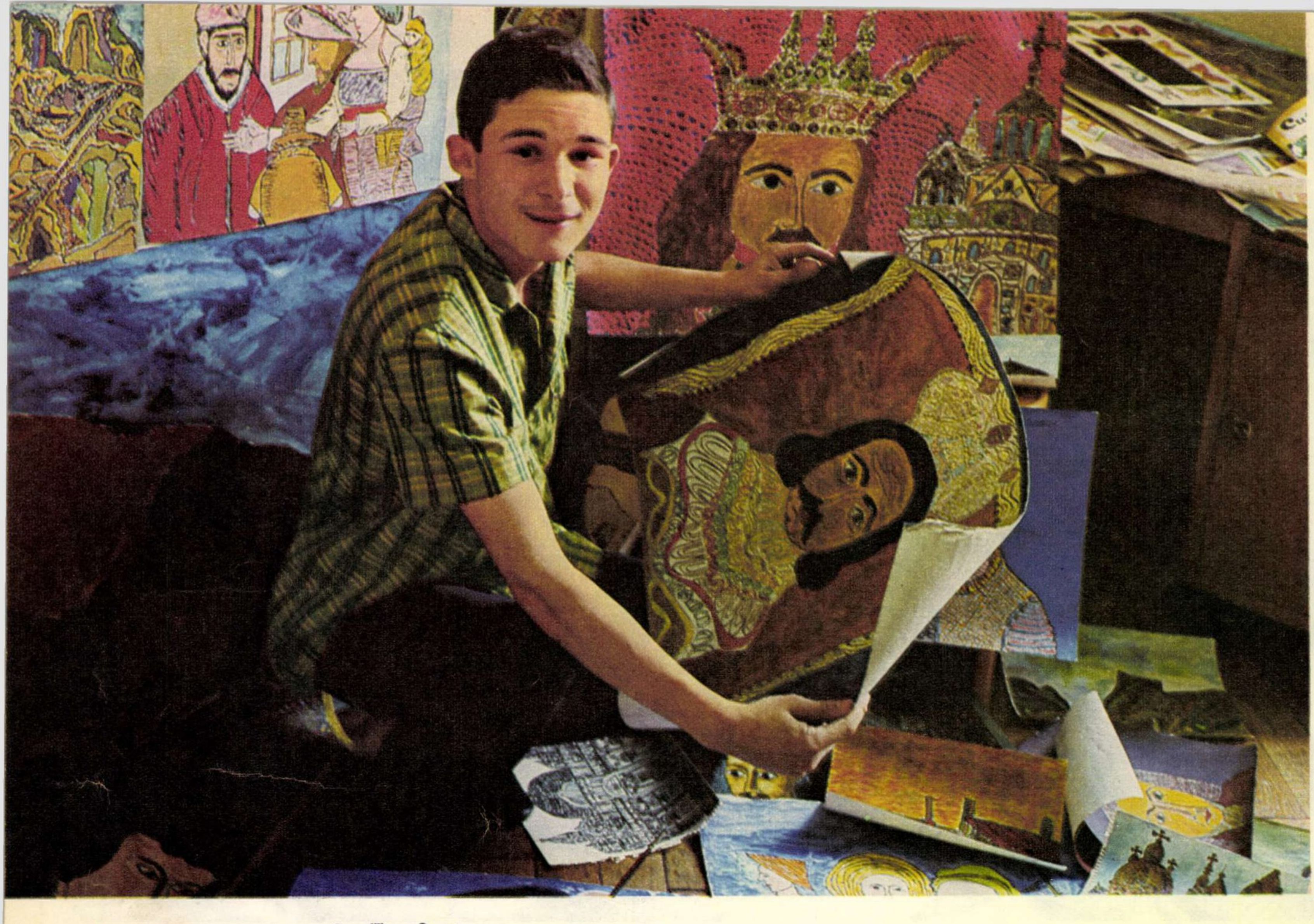

Galeriile de artă

Cutezătorii

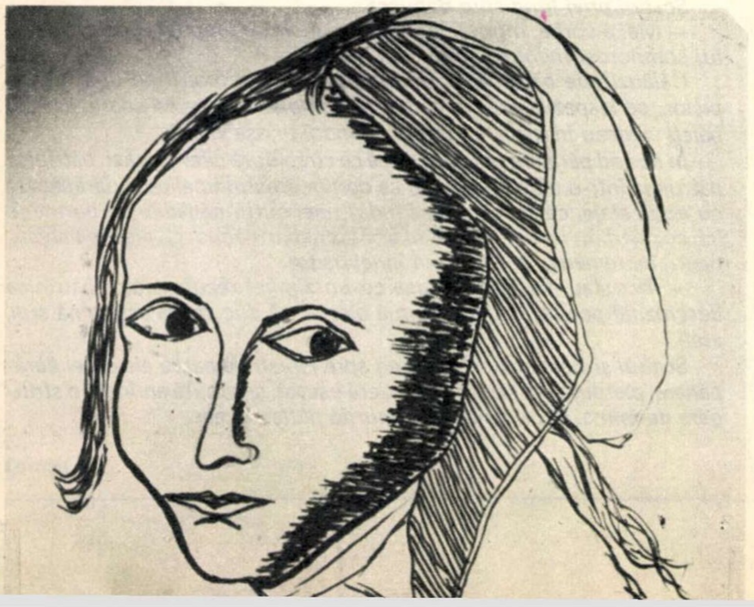

Profesorul despre elevul său

Primul sentiment pe care îl încerci cînd îi priveşti desenele este uimirea; uimire pentru că pătrunzi într-o lume de o reală bogăţie cromatică, uimire pentru că nu ştii cum o mînă jucăuşă de copil poate aşterne pe hîrtie cu atîta răbdare sute de puncte şi linioare din care se încheagă în mod neaşteptat obiecte, chipuri, peisaje.

În viziunea lui, în lumea lui, fiecare obiect este investit cu o preţiozitate pe care nu le are în mod obişnuit. Mîna sa îmbogăţeşte orice obiect pe care îl surprinde privirea, îl îmbracă într-o decoraţie frenetică.

Are un simţ înnăscut al culorii, îşi compune în mod neaşteptat şi plin de farmec subiectele. Nu colorează o suprafaţă, ci o umple cu motive decorative colorate. Din linii şi puncte se înfiripă o lume feerică, desprinsă parcă din «O mie şi una de nopţi».

Colorează dintr-un colţ în celălalt al hîrtiei, cu aceeaşi grijă, cu aceeaşi atenţie cu care un bijutier ar monta pietre preţioase minuscule, fiecare în lăcaşul ei.

S-a apucat să deseneze doar de vreo doi ani. Primele lui desene sînt la fel de frumoase ca şi ultimele.

A început să deseneze brusc, ca şi cum ani de zile ar fi închis în el o lume minunată pe care, la un moment dat, a simţit nevoia să o exteriorizeze.

Cînd intru în clasă, îl simt nerăbdător să-mi arate desenele. Simte că-mi place ce lucrează şi mi le arată cu bucurie, mi le dăruieşte cu bucurie.

Lucrează mult, cu pasiune, cu o dăruire totală. Şi-a decorat dulăpiorul în care îşi ţine pensulele, cărţile, discurile, cu zeci de motive decorative inventate de el.

Acesta este elevul meu, VICTOR TEODORESCU, de la Şcoala generală nr. 75 din Bucureşti.

Prof. Adrian MAFTEI

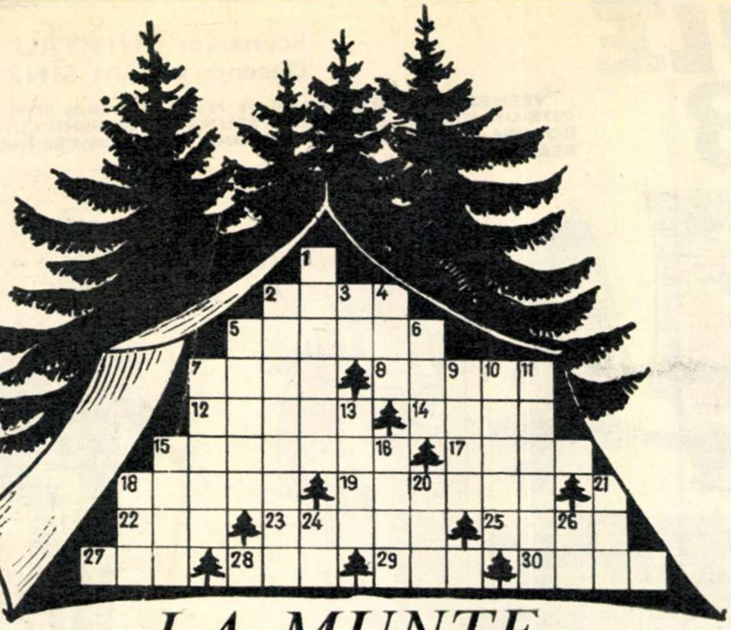

LA MUNTE

ORIZONTAL

2) «...turiștilor», cabană la care ajungi prin Bicaz sau Gheorghieni. 5) Stau alături de Sfinx pe platoul Bucegilor. 7) O «rudă» care invită la munte sau la mare. 8) «Trei...», cabană cîntată de Florentin Delmar. 12) Rîul de munte în care se scălda Nică al lui Ion a Petrei. 14) Uscat, pustiu, greu de străbătut. 15) Privitoare la industria extractivă. 17) Frizer... tuns!!! 18) Generator de curent continuu. 19) Stațiune balneo-climaterică lîngă Tg. Ocna. 22) Măsura lui Cuza. 23) Cifrele curente. 25) Nicolae alintat. 27) Cam atît mergi cînd un ciobănaș îți spune că ținta pe care vrei s-o atingi e «la o aruncătură de băț». 28) Lac lîngă Tușnad. 29) Armă primitivă. 30) Cel mai puternic vînat din munții noștri (pl.).

VERTICAL.

1) Casa turiștilor montani (pl.). 2) Cabană și vîrf în Bucegi străjuită de o impresionantă cruce a eroilor. 3) În vîrful Semenicului! **4) N-a făcut plajă. 5) Stațiune balneo-**climaterică lîngă Mediaș. 6) A fost **odată. 7) Cabană întîlnită în drum spre vîrful Păpușa. 9) Arbore ce crește mai ales pe malurile rîurilor de munte. 10) Stațiune cu ape minerale lîngă Brașov la poalele muntelui Ciucaș. 11) «... de jos», stațiune balneo-climaterică lîngă Reghin. 13) «Piatra...», cabană și vîrf în Bucegi. 15) «Sus, sus, sus într-o cabană...», vorba cîntecului. 16) Vale alpină pe abruptul Caraimanului. 18) «Vîrful cu...», cabană și vîrf pe muntele Furnica din Bucegi. 20) Unul din motivele pentru care te duci la munte. 21) Spre creasta muntelui. 24) La mijloc de cărare! 26) Creasta.. crestei!**

LABIRINT

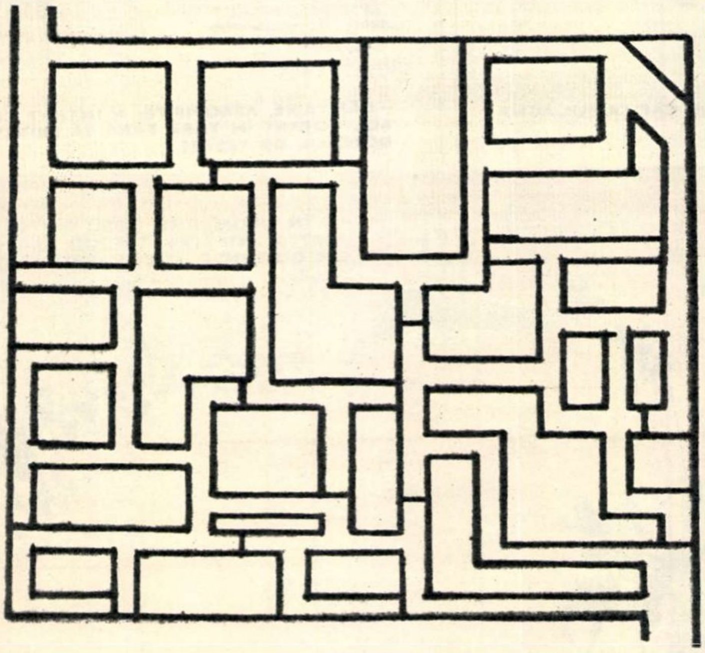

Desenul alăturat reprezintă un labirint, adică un drum cu un traseu foarte încurcat, din care se iese numai cu multă istețime. Încercați și voi să străbateți acest drum de la «intrare» și pînă la «ieșire», astfel încît să nu faceți mai mult de 20 de ocoluri de la linia dreaptă.

SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX • SFINX

Clubul matematicienilor

Profesorul universitar Florica T. Câmpan vă propune să dezlegați următorul exercițiu:

Cum se vor scrie, în sistemul binar, numerele exprimate în cel zecimal prin: 10, 13, 25, 47? Invers, ce numere din sistemul zecimal reprezintă numerele scrise în sistemul binar astfel 10 000, 111 100?

În ajutorul rezolvării, iată cîteva explicații despre sistemul binar.

Sistemul nostru de numerotație se numește zecimal fiindcă orice număr întreg se exprimă cu ajutorul grupelor de diferite ordine, formate fiecare din cîte zece unități, atîtea cîte degete are omul la cele două mîini. Ca semne se folosesc cele 10 cifre: 0, 1, 2... 9. Fiecărui număr care cuprinde mai puțin de zece unități îi corespunde deci unul dintre aceste semne, numite **cifre.** De pildă cînd scriem cifra 5 știm că e vorba de cinci unități și nu mai mult sau mai puțin. Numai cu zece nu se întîmplă așa. Deși el este tot o unitate simplă, ultima din grupul de bază, el se scrie cu două semne: semnul 1 pentru prima sau o **unitate** la care se adaugă zero, adică semnul pentru **nici o unitate.** De ce? Pentru că cele zece unități se consideră că formează împreună o nouă unitate, de ordin superior și aceasta se exprimă prin scris, folosind iar **semnul 1,** dar de data aceasta întovărășit de zero care spune că: **nu mai există nici o unitate simplă,** ci numai **o unitate de ordinul al doilea,** acela al zecilor. Dacă numărul ar cuprinde **o zece** și o unitate simplă, atunci zero ar ceda locul cifrei 1 și numărul s-ar scrie 11.

Tot așa în numărul 432 se arată că sînt 4 unități de ordinul al treilea: al sutelor, 3 unități de ordinul al doilea: al zecilor și două unități de ordinul întîi.

Oricît de practic și ușor de mînuit este acest sistem, matematicianului și filozofului G.W. Leibniz (1646—1716) a arătat că orice numar se poate scrie cu două semne, 1 și 0. Sistemul imaginat de el se numește **sistemul binar,** fiindcă orice număr se exprimă prin grupe ce cuprind numai **două unități simple.** Atunci cînd Leibniz a inventat sistemul său, matematicienii l-au privit mai mult ca pe o curiozitate și nu bănuiau că peste vreo două veacuri și jumătate el va avea o aplicație extrem de importantă în practica mașinilor electronice de calcul.

În sistemul binar, dacă cifra 1 reprezintă tot numărul 1, ca și în sistemul zecimal, numărul 2 se notează după convenția de mai sus prin 10. În adevăr, doi reprezintă **un grup complet** de unități simple, ceea ce este echivalent cu o unitate de ordin superior, deci trebuie notat **prin 1 urmat de 0,** (care arată că nu mai există nici o altă unitate simplă). Cum se notează numărul 3? Analizîndu-l, vedem că el cuprinde o unitate simplă și cele două unități care au format grupa imediat superioară (3=2+1) deci locul lui zero trebuie luat de 1, așadar 3 în zecimal se va scrie 11 în binar. La fel 4, are două unități (2+2), așadar acum apare **o nouă unitate de tip superior,** tot așa după cum 10 grupe de zeci formau o sută! Așadar 4 în zecimal se notează prin 100 în binar.

citiți în numărul viitor:

CUCERITORII „URIAȘILOR DE PIATRĂ“

ÎN VACANȚĂ, un prieten nedespărțit: revista „Cutezătorii“

Oficiile poștale asigură abonaților, la cerere, primirea revistei acolo unde își petrec vacanța.

GIUVAIERURILE LUI BASARAB

168

Scenariu: DUMITRU M. ION
Desene: MIHAI SÎNZIANU

VREMEA BIRULUI TRECUSE DE MULT. AGHIREȘ SOSI LA CURTE ÎNTR-UN MIEZ DE NOAPTE ÎMPREUNĂ CU OAMENII LUI. DOMNUL DORMEA ADÎNC. DOAMNA SA, ȚONA, NU ADORMISE ÎNCĂ. SE GÎNDEA LA CE VA FI.

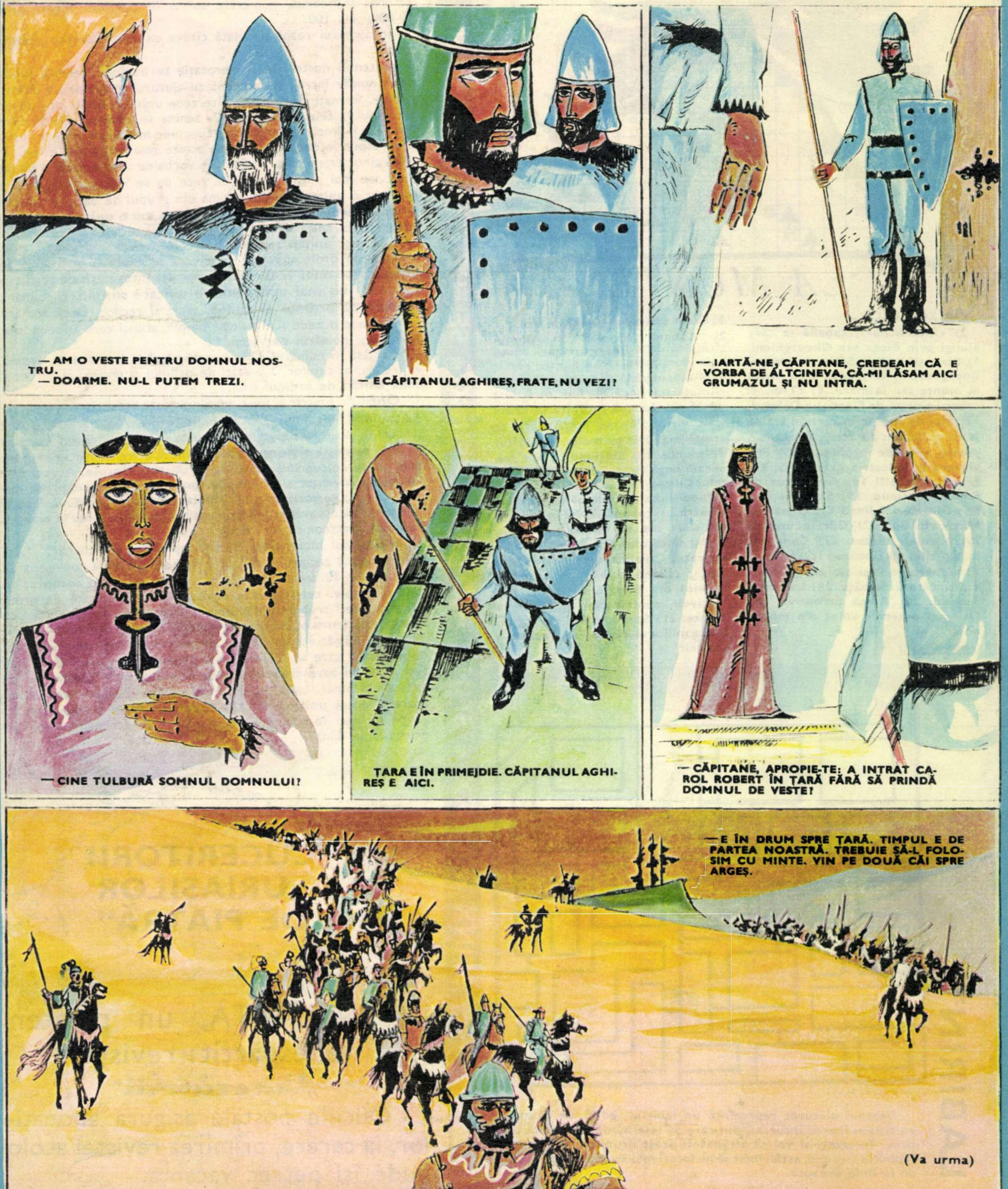
— AM O VESTE PENTRU DOMNUL NOSTRU.
— DOARME. NU-L PUTEM TREZI.
— E CĂPITANUL AGHIREȘ, FRATE, NU VEZI?
— IARTĂ-NE, CĂPITANE, CREDEAM CĂ E VORBA DE ALTCINEVA, CĂ-MI LĂSAM AICI GRUMAZUL ȘI NU INTRA.
— CINE TULBURĂ SOMNUL DOMNULUI?
ȚARA E ÎN PRIMEJDIE. CĂPITANUL AGHIREȘ E AICI.
— CĂPITANE, APROPIE-TE: A INTRAT CAROL ROBERT ÎN ȚARĂ FĂRĂ SĂ PRINDĂ DOMNUL DE VESTE?
— E ÎN DRUM SPRE ȚARĂ. TIMPUL E DE PARTEA NOASTRĂ. TREBUIE SĂ-L FOLOSIM CU MINTE. VIN PE DOUĂ CĂI SPRE ARGEȘ.

(Va urma)

PREȚUL 1 leu

Cutezătorii 30
Revistă săptămînală. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: MIHAI NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: PETRE GHELMEZ. Secretar general de redacție: OVIDIU ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 20. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor

Cutezătorii

31

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 1 AUGUST
1968, ANUL II

Biblioteca Regională
Tg.-Mureș

Foto: Gr. PREPELIȚĂ

ȘI ACUM SĂ VEDEM CINE VA MAI AVEA CURAJUL SĂ SPUNĂ CĂ POVEȘTILE NOASTRE DESPRE PEȘTII PRINȘI ÎN VACANȚA ACEASTA SÎNT „PESCĂREȘTI"

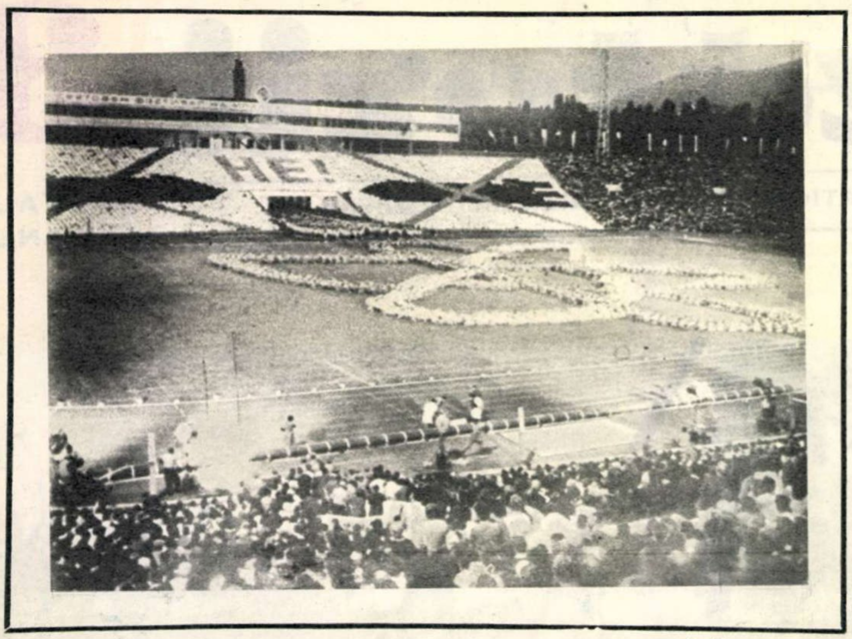

Vedere de ansamblu de pe stadionul Levski din Sofia în timpul festivităților de deschidere a Festivalului.

PACE PRIETENIE

Pe o stradă din Sofia, membri ai delegației române la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților stînd de vorbă cu tineri bulgari.

Mesaj

CELUI DE-AL IX-LEA FESTIVAL MONDIAL AL TINERETULUI ŞI STUDENŢILOR PENTRU SOLIDARITATE, PACE ŞI PRIETENIE

Am plăcerea să adresez un cald salut participanților la cel de-al IX-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților veniți la Sofia din numeroase țări ale lumii.

Prin dinamismul și receptivitatea sa la idealurile de libertate, dreptate socială, la schimbările înnoitoare, prin aspirația sa către progres, tînăra generație constituie o forță activă în lupta popoarelor împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru eliberarea națională și independență, pentru democrație și pace.

Urez succes celui de-al IX-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, care se desfășoară în capitala unei țări de care ne leagă o trainică prietenie. Îmi exprim speranța că el va contribui la promovarea spiritului de înțelegere, de destindere și apropiere între popoare, la întărirea unității de acțiune a tinerei generații și consolidarea frontului forțelor antiimperialiste, la triumful cauzei păcii și securității internaționale.

NICOLAE CEAUŞESCU
Preşedintele Consiliului de Stat
al Republicii Socialiste România

CERUL ALBASTRU al TINEREŢII

În fiecare dimineață, savantul locuinței noastre — barometrul — este invitat să răspundă la întrebarea: «pălărie de soare sau umbrelă?» Una din două — sau, mai sigur, și una și alta — ne înarmează pentru o zi din viață cu un fir de păr din creștetul înțelepciunii, pe care o vorbă bătrînească o atestă ca fiică a prevederii. În fiecare dimineață deci, simțul nostru de prevedere consultă barometrul, dar — Toricelli ne va ierta sinceritatea — oricît de precis ar fi răspunsul, el nu ne mulțumește decît parțial. Adevăratul sens al întrebării ne rămîne de fiecare dată pe buze. El este departe de a fi unul strict meteorologic. Senin sau înnourat, timp frumos sau furtună, sînt cuvinte care găsesc în noi alte înțelesuri infinit mai profunde. Privim cerul nu numai pentru a constata dacă și azi va fi albastru, ci și pentru că sîntem îndrăgostiți de această culoare a purității și a speranței. Obișnuința de a ne începe ziua privind spre cer și poate chiar simplul gest de a privi în sus în cea dintîi clipă a dimineții este, fără îndoială, o manifestare reflexă a demnității noastre. Adăugînd însă la aceasta dorința de a vedea în permanență cerul senin, prietenos și ocrotitor, avem revelația că demnitatea noastră se înscrie în sfera unor înalte, specific contemporane, sentimente umane.

Un cîntec al celui de al IX-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru solidaritate, pace și prietenie care are loc între 28 iulie și 6 august a.c. la Sofia, ne propune o metaforă: «Cerul albastru al tinereții». E aproape — spune cîntecul — acest cer. Să întindem mîinile, tineri din lumea întreagă, și să prindem porumbeii ce se scaldă în azurul lui. Să întindem mîinile; în palmele lor linia vieții este lungă și neîntreruptă sau, mai bine-zis, poate fi așa dacă vom face clar și puternic auzit glasul nostru opunîndu-se războiului, militînd pentru pace, pentru prietenie, pentru înțelegere.

Este ceea ce, ca scop suprem, își propune acest Festival tineresc: să înlesnească reprezentanților tineretului din lumea întreagă un dialog care să asigure o mai adîncă cunoaștere reciprocă, să-și aducă aportul la dezvoltarea stimei între diverse categorii de tineri, indiferent de convingeri și profesii, deopotrivă și sincer legați de ideea păcii.

Festivalul va folosi limbajul direct, prietenesc, al convorbirilor de la tînăr la tînăr, de la inimă la inimă, dar va folosi din plin și limbajul generos al artei, dintotdeauna pledînd pentru tot ce are mai frumos și mai înălțător omul.

Tinerii și studenții români și-au trimis și ei reprezentanți. Glasul tinerei noastre generații va aduce la Sofia timbrul romantic și pur al unei vîrste de aur trăind sub soarele libertății, într-o țară bogată, puternică, demnă, solia unei arte pline de vitalitate, de o frumusețe unică.

Sub «Cerul albastru al tinereții», la Sofia, se aude un cîntec învățat de mult să colinde pămîntul în caleașcă de aur: este cîntecul păcii, al speranței, al înțelegerii.

Priviți o clipă cerul, prieteni! Simbolic, să salutăm prin acest gest simplu, *Festivalul!*

OCTAV PANCU-IAŞI

DE LA MUNTE LA MARE

Acesta este titlul excursiei pe care revista noastră a oferit-o membrilor cercului de radioamatori, cîștigători ai premiului I colectiv la concursul MINITEHNICUS-CUTEZĂTORII 1968.

Mai întîi, ei au petrecut LA MUNTE, în tabăra de la Bran, cîteva zile minunate. Aici, printre altele, a avut loc un eveniment pe care nu-l putem omite: constituirea clubului MINITEHNICUS (despre care vă vom vorbi mai pe larg într-unul din numerele viitoare). Premianților li s-au înmînat carnetele de membri ai clubului. O dată cu ei, încă un număr de 150 de pionieri și școlari au primit aceste carnete. Deci clubul MINITEHNICUS — CUTEZĂTORII a fost constituit.

Apoi, premianții au pornit SPRE MARE. După ce au străbătut frumoasa vale a Prahovei, vizitînd castelul Peleș și casa memorială Grigorescu, ei au sosit în Bucuresti unde au vizitat redacția revistei noastre și magazinul Dioda. În continuare, ajunși la Constanța, minitehnicienii au luat în piept valurile mării, au vizitat vestitul acvariu, monumente și vestigii istorice, Mamaia și multe alte locuri de pe litoral. La întoarcere i-a așteptat un traseu lung și frumos, în care au văzut orașele Brăila, Galați, localitatea Mărășești (unde au vizitat mausoleul) etc...

Și acum, cel mai scurt interviu posibil (bineînteles în autobuzul care i-a purtat pe minitehnicienii noștri prin țară):

— V-a plăcut excursia care v-a fost oferită drept premiu?

— A fost minunată!

— Doriți să transmiteți ceva cititorilor revistei, colegilor voștri din toată țara;?

— Da. Le urăm succes în etapa a II-a a concursului MINITEHNICUS (care se va desfășura începînd din octombrie a.c. pînă în aprilie anul viitor — n.n.) Și ne urăm succes și... nouă! Pentru că sîntem hotărîți să cîștigăm din nou.

Aurel WEISS

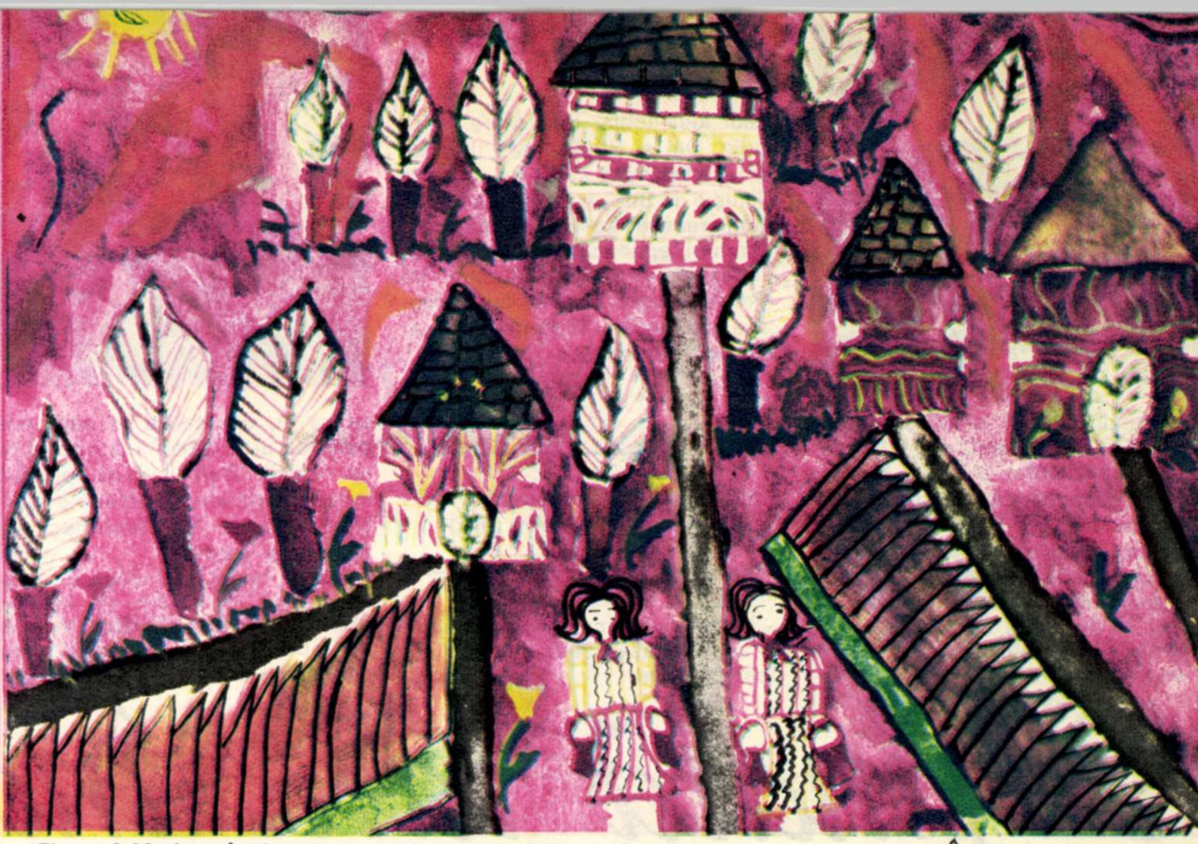

Florea. I. Maria cl. a VI-a,Şc. generală, com. Bălăceanca, jud. Ilfov

În satul bunicilor

«Multe salutări de la noi!» Semnează: CHILAT DORU, GRIGORAȘ ION, TRIFAN MIRCEA, BEJENARU CONSTANTIN, VĂTAVU DORU, CĂPRARU GHEORGHE, CULICEANU EUGEN, AGA DAN, CAIB ALFRED. ▶

CONCURSUL VACANTEI

SERIA A X A

1. În modesta căsuță pe care o vedeți în fotografia de mai jos au fost scrise multe pagini nepieritoare ale literaturii clasice românești, rod al creației unuia dintre cei mai iubiți și talentați scriitori ai poporului nostru.

Răspundeți: a) Despre ce scriitor e vorba? b) În ce localitate se află această căsuță?

2. În mod intenționat, în însemnarea alăturată intitulată «De la munte la mare», n-am spus din ce localitate sînt fericiții cîștigători ai premiului I colectiv al concursului Minitehnicus-Cutezătorii Vă cerem să ne răspundeți voi.

3. Ce formulă reală are substanța care în stare gazoasă conține 85,7% carbon și 14,3% hidrogen, dacă un litru din această substanță gazoasă cîntărește, în condiții normale, 1,87 grame?

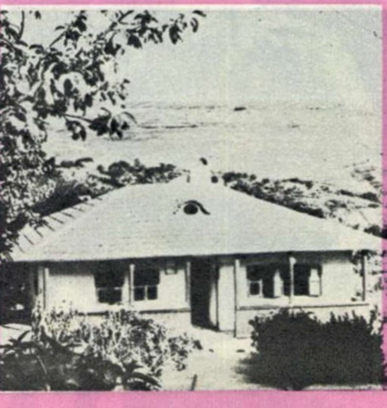

CUPON NR. 10

1. ....

2. ....

3. ....

După ce ați trecut răspunsul pe cupon, decupați-l și lipiți-l pe fișa voastră de concurs, în căsuța nr. 10.

O finală la... înălţime

EXPEDIȚIE PIONIEREASCĂ
RADIO 1968

1

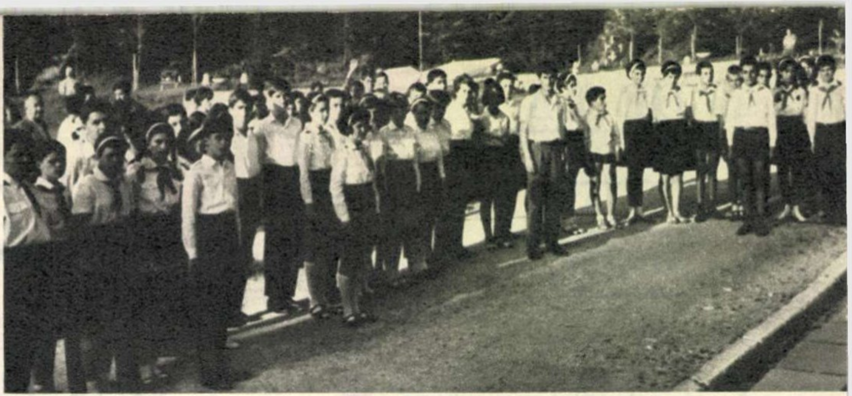

2

Acum sîntem convinşi: altitudinea nu are influenţă negativă asupra capacităţilor fizice şi intelectuale. Ba poate că dimpotrivă. Aşa că sportivii pot să se prezinte liniştiţi, chiar în ziua deschiderii, la Olimpiada din Mexic. Iar dacă vreunul dintre elevii din Bărăgan sau de pe litoral se descurcă mai greu la vreun obiect (fie că-i vorba de matematică ori desen), îi recomandăm să ceară să fie ascultat pe... vîrful Omul. Ne-au dat această convingere cei 140 de pionieri şi şcolari, componenţii reprezentativelor localităţilor Baia Mare, Medgidia, Dej şi Bîrlad, care timp de două săptămîni şi-au disputat, la Timişul de Sus, în frumoasa tabără pionierească de-aici, finala concursului republican «Expediţie pionierească» organizat de către Radioteleviziunea română în colaborare cu Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor.

2 500 m de... bucurii (pentru unii) şi necazuri (pentru alţii)

O dimineaţă senină, prevestind o zi frumoasă (cum de altfel au fost mai toate zilele acestor două săptămîni). O staţie de emisie-recepţie în tabără, zeci de ascultători în jurul ei, patru alte asemenea staţii (numai că portative) ascunse în pădure, numeroşi arbitri şi crainici, 40 de concurenţi şi un interesant dialog pe calea undelor.

3

— ...Alo! Staţia 1! Aici baza! Răspunde, m-auzi?

— Aici staţia 1. Da, te aud.

— Spuneţi, n-au sosit cei din Dej?

— Ba da, ba da. Chiar în clipa aceasta îşi fac apariţia de după cotul drumului. Membrii ultimei echipe se apropie în fugă, în şir indian, de «Puntea tăcerii». Acum primul a atacat-o. Sare cu siguranţă din piatră în piatră. Nu alunecă în apă. A trecut şi peste buştean. Urmează al doilea, şi al treilea, şi al patrulea coechipier...

— Alo, baza! Sînt staţia 3. Te rog ascultă-mă!

— Da, aici baza. Te ascult.

— Pe versantul din dreapta, la nord-est de tabără, cam la 700—800 m de punctul în care ne aflăm, vedem un grup de copii. Probabil că sînt cei din Medgidia... Se-nvîrt în acelaşi loc de cîteva minute.

5

— Alo, aici baza! Vă rugăm să rămîneţi ascunşi! Să se descurce singuri!

— Bine, am înţeles!... Alo! Baza! Ne-am înşelat. Acolo probabil că e Bîrladul. Echipa din Medgidia chiar acum îşi face apariţia punctul nostru... Sînt roşii la faţa, transpiraţi. O fetiţă plînge.

Da, la staţia 3, în timp ce ceilalţi înnoadă zdravăn cele patru frînghii oferite de arbitru (de-ar şti că numaidecît li se va cere să le deznoade, nu le-ar mai strînge cu atîta sete), o fetiţă s-a lăsat pe o piatră şi plînge cu sughiţuri. Plînge şi murmură: «Din cauza mea! Din cauza mea!» E convinsă că din cauza ei, din cauza ei care n-a putut să urce o pantă, au ocolit şi au rătăcit drumul, şi-au pierdut minute preţioase. O colegă o mîngîie în treacăt. Nu-i timp decît de asemenea gesturi...

— Alo, baza! Aici staţia 2. Dacă băimărenii au reuşit să rezolve proba practică de fizică în mai puţin de 4 minute, nu acelaşi lucru putem spune despre echipajul Dejului. Se scurg ultimele clipe ale celor 10 minute rezervate şi ei încă se mai consultă...

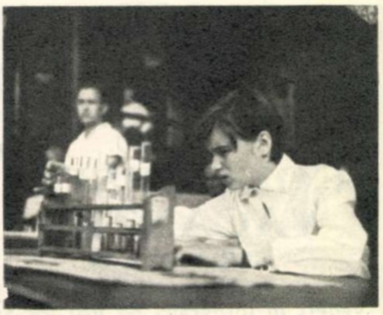

4

Au ales dintre numeroasele borcane cu substanţe ceea ce le-a trebuit, au făcut soluţia necesară, dar conductorii sînt prea scurţi şi nu ajung pînă la borcan. Mai sînt 35 de secunde, 34, 33... Şi ei tot stau, se gîndesc. Mai sînt 10, 9, 8 secunde... Deodată unul «sclipeşte», în sfîrşit, strigă «ţava!», dă repede jos borcanele de pe tăviţa aceea banală şi toarnă soluţie în ea. Acum conductorii ajung. Becul se aprinde. Soneria sună!...

— Alo, baza! Formidabil! Extraordinar! Cu trei secunde înainte de ultima bătaie a metronomului, echipajul Dejului a reuşit...

— Felicitări! Alo, staţia 4!

— Aici staţia 4...

Cred că nici Făt-Frumos, de obicei supus la 3 încercări în aventurile sale, n-a trecut vreodată prin emoţiile trăite în acea zi de pionierii şi elevii aflaţi prin pădurile şi munţii din preajma taberei într-o originală cursă contra cronometru. Se desfăşura una din cele mai aşteptate şi palpitante probe: concursul de orientare turistică. Patru echipe, a 10 copii (băieţi şi fete), reprezentînd fiecare localitate participantă, au pornit din curtea taberei una după alta, la intervale egale, să străbată 2 500 m pe un itinerar precis şi complicat, dar necunoscut, de-a lungul căruia îi aşteptau

6

4 încercări. A fost de fapt o înfruntare a unor multiple calități: a modului de folosire a hărții și busolei, a rezistenței fizice, a cunoștințelor de geografie, chimie și literatură, a disciplinei și spiritului de echipă. Urmărit prin aparate de emisie-recepție portative și transmis la stația de amplificare, acest concurs de orientare. organizat deosebit de bine, a fost «trăit» cu sufletul la gură și inimile bătînd foarte tare...

Examene sub streașina pădurii

Ei da, băimărenii au cîștigat detașat concursul de orientare turistică. Au motive să se bucure, iar ceilalți să se întristeze, dar nu prea mult nici unii, nici alții, că încă sînt la început și rămîne de văzut cine se va comporta mai bine în celelalte probe. De pildă, cine va răspunde mai bine la... examene.

8

Și ce dacă sîntem în plină vară! Și ce dacă sîntem afară, pe-o pajiște, de la marginea căreia începe pădurea, încep munții? Și ce dacă în loc de catedră e o simplă masă, iar profesorul examinator (Mircea Sîntimbreanu) înainte de ați pune întrebarea, aflînd că te numești Lăcramioara, îți spune: «Lăcrămează un pic, poate mă înduplеci să-ți dau notă mai mare!» Parcă acum, și aici, în felul ăsta, nu puteam da examene? De ce nu? Mai ales dacă sînt așa de originale și interesante! Un răspuns științific, scurt și precis, scos parcă dintr-un dicționar enciclopedic, dacă mai e pipărat cu două glume, merge de minune.

Istoria le-a revenit celor din Baia Mare. Îngrijorare pe fețele lor. Nu că n-ar cunoaște istorie. Nici vorbă de așa ceva. Dar aveau un chimist așa de priceput!... Dacă trăgeau din «căciulă» chimia, sigur lua 10. Totuși Iudita Semeș s-a ținut bine. Binișor de fapt: 7 răspunsuri exacte. Acum e rîndul bîrlădenilor. Vai, dacă le-ar fi picat lor istoria! Nu că n-ar ști chimie! Dar aveau cu ei o enciclopedie vie în persoana lui... Acum nu mai are importanță. Important e acum s-o vezi pe Lăcrămioara la masă, în fața celor 10 eprubete cu substanțe. I s-a cerut să le combine în așa fel încît să obțină nu știu cîte precipitate și soluții de diverse culori. Să scoți albastru, roșu, negru, verde, roz și nu mai știu cîte alte culori din substanțe incolore!... Și asta în 3 minute. Ori trebuie să fi Lavoisier, ori să ai noroc cu carul. Pînă la urmă, 6 puncte. Tot a realizat ceva. Mai mult decît toți cei zece componenți ai echipei de orientare, care s-au întors din pădure cu tolba goală.

7

Felicia Toma răspunde pentru cei din Dej, la botanică. Are în față un ierbar cu 10 plante. Și nu trebuie să facă altceva decît să le recunoască. Ai zice că-i o nimica toată. Dar de unde. Pentru prima oară își dă seama că ovăzul seamănă cu stuful. Și invers. Ce-o fi? Ovăz? Stuf? «Stuf este!» «Ba nu, ovăz!» Vai, numai 5 puncte!

7, 6, 5. Uite-așa a mers pînă acum. Atunci înseamnă că Eugen Alexandru ar urma să ia 4. Mai ales dacă te uiți la el cu cîtă repezeală înfige acele acelea cu floare în hartă. Și nu-i decît o coală de hîrtie, cu contururile țării și apele ei. Atît. Harta adevărată se află ascunsă în spatele ei. «Care lac și-a tras numele de la o caracteristică a apei lui?» «Lacul Sărat!» «Bine. Și unde e pe hartă?» Eugen caută mai întîi prin Maramureș, trece prin Oltenia, urcă aproximativ pînă pe la Bicaz, apoi se decide și înfige acul pe undeva, între Brăila și Galați... Și totuși, cînd se scoate foaia de peste harta reală, surpriză. Opt localități precis indicate. Deci nota 8. Deci proba aceasta a revenit Medgidiei.

10

Și-acum, gata! Cortina! Deocamdată. Care aveți o minge? Aveți trei! Foarte bine. Pînă la masă facem un meci. Sau, dacă vreți, haideți să scriem acasă. Sau să ne plimbăm pe malul lacului...

O călătorie cu telefericul și un 9,66

Așa sînt unii, dom'le: din nimic reușesc să facă ceva. Și nu orice, ci un lucru frumos, care să-ți ia ochii, să te încînte și să te facă să-l apreciezi pe cel care l-a realizat. Nu mai departe decît aici, în tabără, Maria Eva Tătaru e unul (de fapt una) dintre aceștia. Să vedeți de ce-a fost în stare Eva.

Au plecat într-o zi, cu toții (adică 140 de finaliști, plus cei 14 cîștigători ai primei etape a concursului «Rozetele Cutezătorii», prezenți și ei aici, în calitate de... corespondenți) într-o excursie la cabana Clăbucet. Au mers pînă acolo cu autobuzele, apoi au urcat cu telefericul la Cota 1456. Atît au făcut și nimic mai mult. Aici însă îi aștepta o nouă probă: de compuneri literare. «Scriitorii să iasă în față!» li s-a spus. Trei fetițe și, dacă nu mă înșel, și un băiat. Printre ei, și Maria. Emoții cu... tona, de parcă ai fi zis că dintr-o clipă în alta cota urma să se înalțe cu ei cu tot la 7 000 de metri. Pînă cînd li s-a dat tema: în teleferic.

Vai, cine se aștepta! Cred că nimeni! Nimeni în afară de Maria Eva Tătaru. Sau, cine știe, poate că nici ea nu s-a așteptat, dar avînd (îndrăznim să zicem) stofă de scriitor, suflet de poet, pesemne că nu s-a lăsat copleșită de frică în teleferic, deși și ea mergea pentru prima oară cu el. Așa că pesemne n-a stat cu ochii închiși, ca alții. Și i-a ieșit o compunere atît de frumoasă, încît juriul (format din scriitorii Radu Tudoran, Iuliu Rațiu și Alexandrina Teodoriu) i-au dat doi de 10 și un 9. «Cabluri, stîlpi, păduri de brazi, concursul «Expediție pionierească» etapa finală, și peste toate eu, în teleferic...» Așa începe compunerea Mariei. Simplu, dar mai ales sincer, ca o mărturisire și tocmai de aceea frumoasă și convingătoare. Descrierea munților, pădurilor, împletită cu stările sufletești ale acelui moment, ale altor momente din timpul taberei, promisiunea că «voi reveni curînd, voi reveni desigur» să revadă frumusețile Bucegilor și cam atît! Atît, dar destul ca să scoată 9,66 puncte și să primească ropote de aplauze din partea tuturor și strigăte de bucurie din partea colegilor ei din Baia-Mare pe care i-a ajutat să se apropie și mai mult de rîvnitul loc întîi.

Au fost două săptămîni ca-n basme

E adevărat, tot timpul s-au întrecut, tot timpul au fost adversari și s-au «luptat» cu dîrzenie, pentru fiecare punct. Și în concursul de orientare, și în probele sportive de handbal, volei, șah și tir cu arcurile, și în ștafeta combinată, de mare haz (alergări cu picioarele legate, cu coechipierul în spate). S-au întrecut și în perspicacitate, și în manifestări artistice. Da, au fost tot timpul adversari. Și totuși s-au împăcat de minune, s-au împrietenit și-au petrecut cu toții două săptămîni ca-n basme, pe care nu le vor uita. Nu le vor uita nici băimărenii (cîștigătorii marelui premiu, o excursie de 30 zile prin țară cu autocarul), nici cei care au plecat de la Timișul de Sus direct spre casă.

Constantin DIACONU
Foto: Gr. PREPELIȚĂ

Cine a trecut peste acest pod și pe sub această firmă, cu greu s-a-ndurat să se reîntoarcă din lumea celor o mie și una de bucurii aflate dincolo de ele (foto 1). Pentru ca unii dintre «eroi» să nu se supere că nu i-am amintit și pe ei în reportaj, i-am prins pe toți, pe peliculă, în timpul unui obișnuit careu (foto 2). «Examen» la fizică în mijlocul pădurii. Se va aprinde becul? Va suna soneria? (foto 3). Să scoți toate culorile curcubeului din niște substanțe incolore, nu-i chiar atît de ușor... (foto 4). Nu, n-o doare măseaua, cum s-ar crede. Dînsa e una dintre «scriitoare» în timp ce-și citea la stația de amplificare «opera literară» scrisă contra cronometru (foto 5). Sînt în codru, cu arcuri și cu săgeți, dar nu-s vînători. La stația nr. 1 (proba de literatură a concursului de orientare), unde s-a tras cu arcul după întrebările agățate în copaci, se pleacă spre tabără(foto 6). «Trageți, strîngeți frînghia cît mai tare!» (Dacă ar ști că numaidecît tot ei vor trebui s-o desfacă!... (foto 7). Puntea tăcerii. Dacă nu credeți, ascultați! N-o să auziți decît cel mult murmurul pîrîului... (foto 8). Dacă așa prevede regulamentul ștafetei... (foto 9). În teleferic, spre cota 1 450 și spre descoperirea talentelor literare. (foto 10).

CÎND ERA DE VÎRSTA VOASTRĂ

DIMITRIE CANTEMIR

Evocare de OVIDIU ZOTTA

Băiatul își trase sabia de la șold, o armă scumpă, venețiană:

— Neculai, en garde, cum spune franțuzul!

Și luă poziția de gardă. Neculai se grăbi să-l imite. Nu era prima oară cînd îi slujea de tovarăș tînărului Dumitrașcu Cantemir la exercițiile de luptă. Acest copil de doisprezece ani avea încă brațul slab, dar era îndemînatic și cu ochiul ager.

Lamele se ciocniră, scăpărind. Neculai avea multe de făcut, să se apere, să-l ferească pe Dumitrașcu și, în același timp, să-i corecteze greșelile:

— Pas înainte! Lovește acum! Apără-te! Sabia mai sus! Bine!

De după colțul clădirii se ivi o fată de vreo 18 ani, în straie frumoase, de sărbătoare. Neîndrăznind să ridice ochii, chemă încet:

— Bădie Neculai!

Oșteanul îi făcu semn lui Dumitrașcu:

— Mă iartă, Măria Ta.

Alergă spre fată, schimbară cîteva cuvinte. Apoi fata dispăru, iar el se întoarse îngîndurat:

— Nu-mi mai stă gîndul la joacă, Măria Ta.

— Neculai, tu ai un necaz. Spune-mi-l! Vreau să te ajut!

— Greu, tare greu. Nici Măriei Sale Constantin Cantemir Vodă se pare că nu-i stă în putință...

— Te îndoiești de Vodă, oștene?

— Ferească sfîntul. Am luptat sub porunca Măriei Sale încă de pe cînd nu era domn, ci numai căpitan de steag.

— Atunci, vorbește!

Neculai respira greu, ca și cum greutatea platoșei s-ar fi înzecit. Dumitrașcu auzi, cu uimire și revoltă, că satul oșteanului fusese prădat de tîlhari lacomi și neiertători. Acești tîlhari nu și-au ascuns nici chipul, nici numele. Fiind deci binecunoscuți, ar trebui să stea acum la judecata divanului domnesc.

— Și? îl grăbi, cu nerăbdare, Dumitrașcu.

— În fața Măriei Sale Constantin Vodă au venit numai păgubașii, adică sătenii. Vinovații însă nu se grăbesc să se arate, și nici cine să-i silească nu e.

— Neculai, aș vrea să te înțeleg!

— Ce-i de neînțeles? se încruntă oșteanul. Parcă Măria Ta nu știe de isprăvile feciorilor lui boier Gavriliță? Tîlharii care mi-au jefuit neamurile sînt oamenii lor. Vodă știe, știe și nu ne face dreptate, pentru că Gavriliță e cel dintîi dintre boieri, și din cuvîntul lui nu iese!

*

În încăperea de sfat domnea încordarea. Constantin Cantemir Vodă, albit de vremuri, dar voinic și dîrz, ședea neclintit în jilțul domnesc. Cei apropiați lui simțeau că nu e în toane bune, că abia-abia se străduiește să nu-și dea mînia pe față. Între cele două rînduri de boieri în caftane scumpe, ședeau îngenunchiați trimișii țăranilor din satul lui Neculai. Gavriliță, aflat, prin rangul său, foarte aproape de Vodă, vorbea sfătos, trăgînd furios cu coada ochiului stîng spre țărani și, umilit, cu cel drept, spre domnitor.

La ușă se produse o mică învălmășeală. Dumitrașcu intră în fugă, se duse în fața lui Vodă, se înclină cuviincios, dar cam grăbit, pentru că era din cale-afară de mînios, apoi rămase drept, cu mîna pe mînerul sabiei:

— Părinte al meu si Mărite Doamne, îngăduie-mi să iau parte la județ.

Boierii zîmbiră, înveseliți și chiar în ochii lui Vodă sclipi oarecare bunăvoie:

— Județul e pe sfîrșit. Puteai să vii mai devreme.

— De acum înainte voi fi aici înaintea tuturor! spuse semeț Dumitrașcu. Iar acum, aș pofti, Doamne, să aflu dacă acestor săteni li s-a recunoscut dreptatea și dacă pe urmele vinovaților s-au trimis călăreți iuți și neiertători!

Vodă roșise, poate de mînie, poate din alte pricini. Obrajii lui cărămizii se boțiră în barba albă ca neaua. Gavriliță spuse, zîmbitor și indulgent:

— Nu am auzit pînă acum ca Măria Sa să fi îngăduit beizadelei să pună întrebări în divan...

— Dar nici nu l-am oprit! spuse Vodă, morocănos. Știi ce, cinstite boier, răspunde-i domnia ta în locul meu!

Gavriliță începu sfătos și plin de îngrijorare. El spuse că pricina țăranilor era tare nelimpede. Firește, aveau oarecari pricini să fie necăjiți. Dar, Doamne, cine i-a nedreptățit? Tătarii? Sau alți năvălitori? Nu, ferească sfîntul, ci oameni de-ai țării, pe care el, Gavriliță, va ști să-i pedepsească! Dar, Mărite Doamne, cinstită beizadea și înțelepți boieri, trebuie să ne gîndim că pîrîții nu au făcut ceea ce au făcut din rea voință! Ei sînt doar niște tineri și înfierbîntați luptători, care din greșeală au stricat satul Todireni. In viitoarele lupte pentru apărarea țării și a domnitorului, vor ști să-i dovedească Măriei Sale vitejia și însușirile lor, deoarece printre ei se găsesc feciori de neam, fii ai unor boieri al căror cuvînt atîrnă greu și în Țara Moldovei, și pe la curțile străine...

Ultimele cuvinte, Gavriliță le rostise cu o intonație specială, care nu scăpă domnitorului. El se încruntă și mai tare. Atunci, din spatele lui Gavriliță, începu să glăsuie repede și ascuțit, împestrițîndu-și vorbirea cu fraze latinești și grecești un călugăr înalt, slăbănog, care probabil se bucura de mare trecere, pentru că toți îl ascultau cu atenție și mai ales Gavriliță, care, la fiecare sfîrșit de frază a călugărului, zîmbea încîntat. Dumitrașcu înțelese că acest călugăr, om de casă al lui Gavriliță, sprijinea acum spusele stăpînului său prin feluri și feluri de legi scoase din cărți mai vechi sau mai noi.

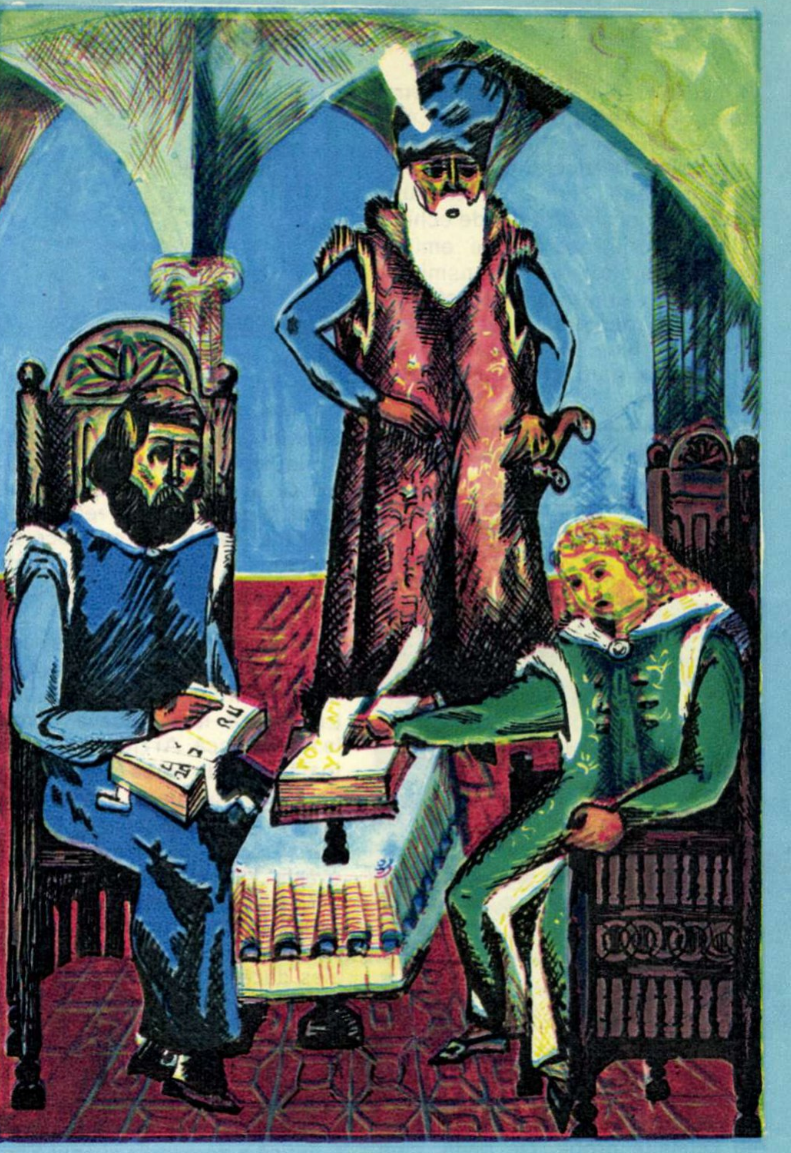
Desen de Baron STAN

— Dar de ce atîta vorbă? se mînie Dumitrașcu, trăgînd pe jumătate sabia. Pricina e foarte clară: oamenii aceștia au fost jefuiți sau nu? Să-i pedepsim pe făptași, atît ne mai rămîne! Cum, tată și mărite Doamne, nu-l oprești pe guraliv? Ingăduiești oare ca la jalea acestor necăjiți să se adauge si nedreptatea? Se află oare o lege pentru oameni și alta pentru boieri?

— Pleacă! tună atunci domnitorul. Lipsește din fața mea!

Înaltul boier Gavriliță zîmbea după obiceiul său — cu umilință spre domn, cu trufie spre ceilalți dregători și cu cruzime spre țăranii îngenunchiați.

*

În seara celei de a doua zile, Dumitrașcu primi poruncă să se înfățișeze în fața lui Vodă. Dumitrașcu oftă. Așadar, n-avea să scape de ceea ce se temuse: îl aștepta, desigur, o mustrare aspră. Străbătînd culoarul ale cărui ferestre dădeau în curte, văzu trasă la scară o trăsură străină. Straja îi spuse că Măria Sa se află, împreună cu un oaspete de la București, într-o încăpere din cealaltă aripă a clădirii.

Porni într-acolo, tropăind grăbit pe lespezile care podeau numeroasele culoare. Ajungînd în fața ușii, o deschise cu sfială. O exclamație de mirare îi scăpă. Încăperea era plină de cărți așezate cu îngrijire pe polițe și pe măsuțe. În mijloc, îl aștepta Constantin Vodă, alături de care se afla oaspetele, față bisericească după îmbrăcăminte și atitudine. Dumitrașcu Cantemir roși: «Doar n-o să mă certe față de un străin».

— Poftește, fătul meu — spuse cu vocea sa aspră bătrînul domn. Sărută dreapta cuviosului și învățatului părinte Ieremia Cacavela, pe care bunul nostru prieten, Șerban Cantacuzino, domnul Țării Românești, s-a îndurat a ni-l trimite să-ți fie dascăl. De azi, încăperea aceasta, unde m-am străduit să adun cărțile ce le vezi, va fi numai a voastră. Să-ți asculți cu smerenie dascălul, să deprinzi de la el înțelepciunea și știința, fără de care în veacul nostru și în cele viitoare nu va fi cu putință ca oarecine să-și îndeplinească omeneștile îndatoriri.

Constantin Vodă tăcu o clipă, privind spada de la brîul beizadelei:

— E ușor a trage spada, Dumitrașcule, dar cînd și pentru ce trebuie să o faci — numai o înțelepciune adunată cu trudă te poate povățui. Maică-ta, doamna Ana, fie-i țărîna ușoară, a fost o femeie înțeleaptă, cu aleasă știință de carte. Dacă ar fi trăit, s-ar fi bucurat să te vadă înconjurat de aceste cărți și îndrumat de învățatul nostru Ieremia. Eu acum vă las, sper a vă începe lucrul. Să nu vă temeți și să nu vă sfiiți dacă, la ceasuri de seară, cînd treburile domniei îmi vor îngădui, am să vin spre a mă bucura de mersul învățăturii tale. Am să sed într-un colțișor, privind și ascultînd cum fiul meu dobîndește ceea ce mie nu mi-a fost dat să am. Dacă, prin voia soartei vei ajunge vreodată să cîrmuiești această țară, nădăjduiesc ca nici un boier și nici un venetic să nu-ți stea împotrivă cu vorbe iscusite ci, dimpotrivă, să-l rușinezi tu cu adevărata înțelepciune.

Din ziua aceea, tînărul Dimitrie Cantemir a stat mereu în preajma învățatului Ieremia. Indemnul spre carte, pe care îl simțise de la o vîrstă foarte fragedă, se preschimbă într-o adevărată pasiune. Si nu era bucurie mai mare pentru bătrînul domnitor decît să vină la lecții și, din jilțul pe care si-l trasese într-un ungher, să-l asculte pe Dumitrașcu conjugînd verbe latinești, traducînd din Aristotel, dezlegînd probleme de matematică sau povestind faptele împăraților de demult.

— Tînărul Cantemir va fi un mare învățat! spunea cu uimire dascălul Ieremia. În curînd, nu va mai avea ce învăța de la mine.

*

Au trecut anii. Drumul vieții l-a purtat pe Cantemir prin împrejurări care l-au pus la grele încercări. Izbînzile sale politice și mai ales cărturărești i-au dus faima în întreaga lume. Este primul mare învățat al poporului nostru și una dintre cele mai luminate minți ale Europei secolului XVIII. În 1698 vede lumina tiparului prima sa carte «Divanul sau gîlceava înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul», prefațată de însuși dascălul Ieremia. Deși operă cu conținut religios, «Divanul...» prevestește viitoarea evoluție raționalistă a autorului, în special prin aceea că citează învățăturile a numeroși filozofi antici și supune unei critici aspre clasele avute. Urmează numeroase scrieri: «Istoria ieroglifică» în care, sub forma unei imense fabule, se ocupă de viața politică a țărilor române; «Istoria creșterii și descreșterii imperiului otoman» (în limba latină) multă vreme considerată una din lucrările fundamentale în această privință; «Descrierea Moldovei», (în limba latină) cea dintîi monografie geografică românească; «Hronicul româno-moldo-vlahilor» în care a căutat să explice originea poporului român și unitatea sa etnică, dovedind continuitatea noastră pe teritoriul Daciei. Numeroase alte opere politice și filozofice întregesc redutabilul palmares științific al celui dintîi mare savant român. Domn al Moldovei în 1693 și între 1710—1711, el a încercat să scape țara de dominația otomană, cu sprijinul țarului rus Petru I. În urma înfrîngerii de la Stănilești, Dimitrie Cantemir este invitat de Petru în Rusia, unde își continuă activitatea științifică. În 1714, este ales membru al Academiei din Berlin, numele său fiind tot mai des rostit în cercurile științifice ale Europei acelor vremuri. Produs de geniu al pămîntului românesc, Dimitrie Cantemir deschide celebra coloană de filozofi, istorici și scriitori români, în care s-au înscris mai tîrziu Mihai Eminescu, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Nicolae Iorga, George Călinescu și atîția alții.

MICRO-ENCICLOPEDIE

DIMITRIE CANTEMIR

● LA 21 AUGUST, ANUL ACESTA, SE ÎMPLINESC 245 DE ANI DE LA MOARTEA LUI DIMITRIE CANTEMIR (N. 1723)

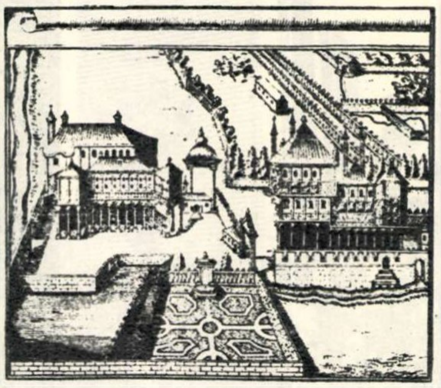

Palatul prințului Dimitrie Cantemir în Constantinopol. ▶

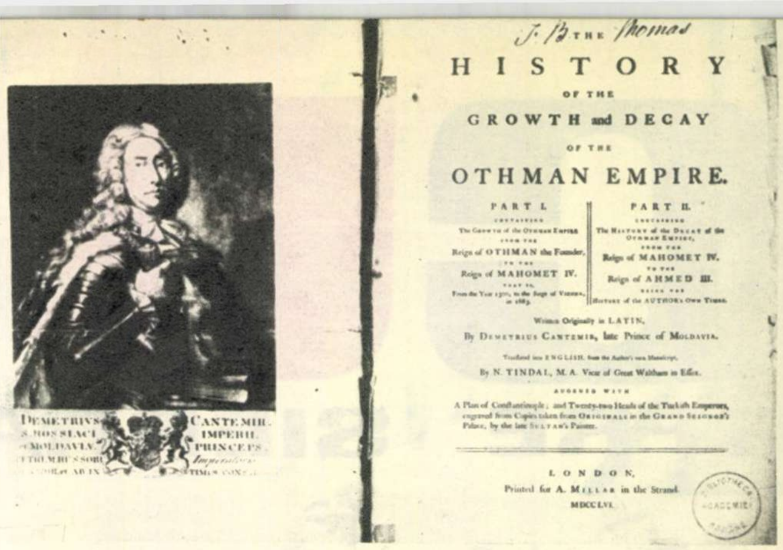

DEMETRIVS
CANTEMIR
IMPERII
PRINCEPS

J. B. THE Thomas

HISTORY

OF THE

GROWTH and DECAY

OF THE

OTHMAN EMPIRE.

PART I.
CONTAINING
The GROWTH of the OTHMAN EMPIRE,
FROM THE
Reign of OTHMAN the Founder,
TO THE
Reign of MAHOMET IV.
THAT IS,
From the Year 1300, to the Siege of Vienna,
in 1683.

PART II.
CONTAINING
The HISTORY of the DECAY of the
OTHMAN EMPIRE,
FROM THE
Reign of MAHOMET IV.
TO THE
Reign of AHMED III.
BEING THE
HISTORY of the AUTHOR's Own Times.

Written Originally in LATIN,
By DEMETRIUS CANTEMIR, late Prince of MOLDAVIA.

Translated into ENGLISH, from the Author's own Manuscript,
By N. TINDAL, M. A. Vicar of Great Waltham in Essex.

ADORNED WITH
A Plan of Constantinople; and Twenty-two Heads of the Turkish Emperors,
engraved from Copies taken from ORIGINALS in the GRAND SEIGNOR's
Palace, by the late SULTAN's Painter.

LONDON,
Printed for A. MILLAR in the Strand.
MDCCLVI.

«Istoria creșterii și descreșterii imperiului otoman» în traducere engleză.

● Tipărirea lucrării lui Cantemir «Descrierea Moldovei» a cunoscut o întreagă istorie. După cum mărturisește autorul, el a scris cartea în latinește, după ce devenise membru al Academiei din Berlin. Lucrarea în manuscris a fost luată de fiul său, Antioh, cînd acesta a plecat în misiune diplomatică în străinătate.

De la el, manuscrisul a fost cumpărat de contele Thomson, după care a ajuns în mîinile lui Abraham Raas Boerhave, profesor la Academia din Petersburg. Circulînd astfel din loc în loc, «Descrierea Moldovei» a văzut lumina tiparului mai tîrziu (anii 1769—71) în limba germană.

● Prima traducere în românește a «Descrierii Moldovei» s-a tipărit în 1825, iar a doua, în 1851, este prefațată de Costache Negruzzi.

● Deși au trecut două veacuri de la alcătuirea «Descrierii Moldovei», cartea se citește și astăzi cu mult interes. Autorul n-a văzut în ea un simplu studiu de geografie, ci un mijloc de a înfățișa trecutul glorios al moldovenilor, bogățiile țării, perspectivele ei de dezvoltare.

● Lucrarea lui Cantemir «Istoria creșterii și descreșterii Imperiului otoman» s-a bucurat de o faimă europeană, fiind una din primele lucrări care au circulat în Europa pe această problemă. Ea a fost tradusă în limbile rusă, franceză, germană și engleză. Printre cititorii traducerii engleze se numără și celebrul poet Lord Byron.

● Pentru a realiza această lucrare, Cantemir a cercetat un bogat material documentar pe care l-a consultat la Constantinopol.

● Pentru ca cititorul să înțeleagă simbolurile pe care Cantemir le folosește în «Divanul sau «gîlceava înțeleptului cu lumea» el a dat la sfîrșitul cărții o cheie pentru recunoașterea personajelor. Prin *albină* Dimitrie Cantemir denumește poporul, pe țăranii iobagi, pentru că din munca lor se hrănesc boierii. Animalele de pradă sînt boierii mari pe care cărturarul îi socotește lighioane «aducătoare de răni netămăduite».

● În timpul petrecut la Constantinopol, Dimitrie Cantemir a fost inventatorul unui nou sistem de a nota muzica otomană și un compozitor renumit. La «Colocviul internațional de civilizații balcanice, ținut la Sinaia între 8—14 iulie 1962, muzicologul turc Halil Bedîi Yönetken a prezentat comunicarea «Dimitrie Cantemir în istoria muzicii turcești» în care arăta că învățatul român a adus o puternică contribuție la crearea muzicii clasice turce.

● Despre Dimitrie Cantemir și despre evenimentele anului 1711 a scris Voltaire în celebra «Histoire du Charles XII» (Istoria lui Carol XII regele Suediei).

DREPTATEA LUI BOGDAN VODĂ

de Ion CALOVIA

Mergeau călări, alături, prin inima codrilor de fagi, la marginea de sus a Moldovei, Vodă-Bogdan și fiul său, căci se rătăciseră alergînd după vînat, de tovarășii lor.

— Ce ne facem, Ștefan? zise Vodă-Bogdan, zîmbind în bărbița sa castanie. De va înnopta, ne vor sfîșia fiarele sălbatice...

— N-au voie, Măria-Ta, că ni-s paloșele ascuțite... vorbi băiețandrul, urcînd din șa într-un copac.

Vodă-Bogdan opri și el calul.

— Se vede o geană de lumină, Mărite Doamne! strigă Ștefan de pe creanga cea mai de sus.

— Să mergem într-acolo, fiule. Slujitorii au aprins focuri să ne dea de știre...

Era adevărat. Cînd ajunseră să iasă din codru, suita îi întîmpină cu voie bună.

Au pornit apoi spre cetatea Sucevei, cu pradă bogată. Și de cum au dat în cîmpie, au văzut niște oameni care arau pămîntul înjugați la pluguri de lemn.

— Bieții oameni! se mîhni Ștefan, privind țintă a dojană cu ochii lui ca cicoarea, la taică-său.

Bogdan-Vodă clipi a nedumerire și cum se aflară aproape de ei, întrebă:

— Oameni buni, da' de ce nu înjugați boii la pluguri?

— N-avem boi, boierule, că stăpînul ne-a luat pînă și cenușa din vatră..., răspunse aspru un țăran.

— Da' cine e stăpînul vostru?

— Boierul Aron, fratele cel vitreg al Măriei Sale domnitoru' țării Moldovei.

— Așa, fratele Măriei Sale?! zise încruntat Vodă.

— Întocmai! răspunseră țăranii.

Atunci Bogdan scoase o pungă cu galbeni și dîndu-le-o, glăsui:

— Luați-o, și faceți-vă rost de dobitoace... Măria Sa poruncește ca de-acu 'nainte voi să fiți stăpînii moșiei stăpînului vostru... Voi și urmașii voștri... Și să spuneți boierului Aron să se teamă de mînia lui Vodă, că el a dat poruncă ca voi să fiți răzeși!

Și chemînd la sine grămăticul, puse a scrie hrisovul, pe care cetluindu-l cu pecetea domnească, îl dădu răzeșilor.

Țăranii însuflețiți de milostiva faptă a domnitorului, strigară ca dintr-un singur piept:

— Trăiască Vodă-Bogdan!

Coconului său Ștefan, cel cu plete aurii, i se umeziră ochii și luînd mîna bunului său părinte i-o sărută.

Apoi convoiul de călăreți se pierdu în zare.

Însemnări de călătorie de **DARIE NOVĂCEANU**

ÎN CUBA

SPRE SIERRA MAESTRA

1

2

De la Santiago de Cuba drumul aleargă un timp pe lîngă țărmuri, străjuit din partea opusă de tremurul verde al palmierilor, apoi se lansează în sus, ca într-o decolare temerară, și se pierde treptat în imensitatea pădurilor. Ocolim povîrnișuri prăpăstioase, pante repezi, stînci și mici defileuri de rîuri, lăsînd mereu, în spatele nostru, necunoscutul prin care trecem. Luis, un as al volanului, ca toți șoferii Cubei, schimbă pentru ultima oară viteza și apasă cît poate de mult pe accelerator. Urcăm în Sierra Maestra.

— Pari un pilot destul de bun — încerc eu să-i descrețesc fruntea și să-l smulg, cu un zîmbet, din tăcerea lui preocupată.

— Nici eu nu sînt pilot, nici mașina asta nu-i avion — îmi răspunde el, oarecum categoric. Dar vom încerca să plutim...

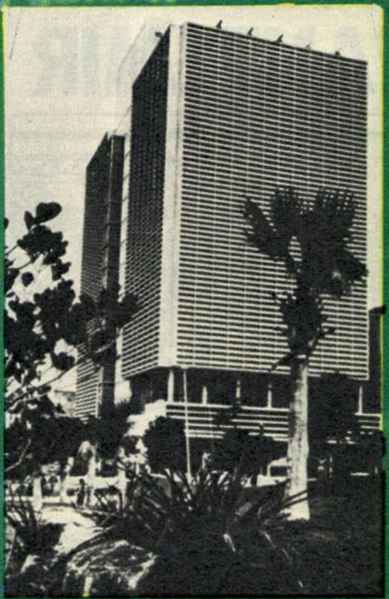

3

Și-ntr-adevăr, senzația pe care am încercat-o cînd mi-am aruncat ochii să caut țărmurile absente, a fost de plutire: norii erau din ce în ce mai aproape de noi, iar aerul, datorită acestei vaste vecinătăți cu cerul, era tot mai albastru. Sierra Maestra are acest farmec fără pereche de a te opri la jumătatea distanței dintre albastru de mare și albastru de cer.

Plecasem, așadar din Santiago de Cuba, oraș de inegalată frumusețe, situat la marginea de răsărit a Insulei și urcam în Sierra. Sînt cîteva luni de-atunci, dar senzația aceea, de plutire aeriană, nu și-a pierdut nimic din frumusețea ei. În Sierra Maestra a urcat Fidel, la sfîrșitul anului 1956, însoțit doar de o mînă de oameni — din cei 80, cîți debarcaseră, în taină, venind din Mexic, de pe micul vas GRANMA, mai rămăseseră 12 — pentru ca numai după doi ani, la întîi ianuarie 1959, să intre, triumfător, în Havana, înfrîngînd, doar cu puștile, armata de tancuri și avioane a cruntului dictator Batista. Fuseseră doi ani de eforturi supraumane, de pericol continuu și dăruire revoluționară. Parcă de-abia de atunci Sierra Maestra a cîștigat acest albastru neașteptat de frumos și abia de atunci lumea a știut că Republica de Cuba, cea mai mare insulă din arhipelagul Antilelor, are și munți. Mai înainte i se știau doar țărmurile, cei 3 500 de kilometri, cît măsoară coastele sale — splendidele ei litoraluri (peste 200) înșirate pe lungimea acestor kilometri, plantațiile de cafea și cele de trestie de zahăr, culturile de tutun, bogății care, niciodată, pînă în acel întîi de ianuarie 1959, nu au fost ale celor ce trudeau pentru ele. Cei doi ani din Sierra Maestra au făcut ca acestea să fie ale celor ce muncesc pentru ele.

4

Plecasem așadar din Santiago de Cuba și urcam în Sierra Maestra mînat tocmai de amintirea celor doi ani. Punctul ultim la care urma să ajungem era vîrful cel mai înalt al acestor munți, Turquino (1 960 de metri). După un timp, Luis a trebuit să renunțe la «avionul» său și să începem urcușul, adevăratul urcuș, fără el, descoperind că și așa senzația de plutire nu ne părăsise. Totul semăna cu o ascensiune spre lumină.

A doua zi m-am trezit foarte de

5

dimineață, cînd aerul e mai limpede decît oricînd, pentru a vedea, zadarnic, țărmurile de apă rămase undeva, departe. Le-am zărit doar în clipa cînd soarele a izbucnit, brusc din ocean, imens și roșu, ca o flacără. Tot dinspre Santiago de Cuba, orașul de inegalată frumusețe.

Și mi l-am închipuit atunci ca pe o imensă flacără, incendiind zidurile uriașe de piatră ale întunecatei cazărmi Moncada, aflată în acest oraș, bastion de siguranță pentru tirania lui Batista. Fidel îl luase cu asalt, la 26 iulie 1953, și fusese înfrînt. Definitiv înfrînt, credeau armatele de tancuri și avioane ale lui Batista. Dar n-a fost așa: ziua aceea s-a transformat în simbol, Fidel a strîns oameni în jurul ei, i-a organizat într-o forță politică sub denumirea de 26 iulie și a fost, în acel întîi de ianuarie 1959, învingător. Înfrînt definitiv rămînea dictatorul Batista.

Moncada este azi școală, iar în Sierra Maestra poporul cuban a construit alte zeci de școli, ca pretutindeni în Cuba, singura țară din America Latină care nu mai are neștiutori de carte.

6

O localitate, de exemplu, din Sierra Maestra, poartă numele frumos de La Gran Piedra (Uriașa Piatră). I se spune așa pentru că aici se află o neașteptată îngrămădire de stînci, dintre care una, lungă de 51 de metri, cîntărește peste 6 333 de tone... E o localitate care pînă de curînd a fost lăsată cu istoria ei de demult: în 1791, populația din Haiti, țara cea mai apropiată de Cuba (la numai 77 de kilometri, în timp ce distanța de Jamaica este de 140 de kilometri, de Florida de 180, iar de Mexic de 210) s-a ridicat împotriva asupritorilor francezi și cei care s-au mai putut salva s-au retras aici, unde au cultivat, între altele, primul arbore de cafea. Casele în care au locuit aceștia au fost și ele reconstruite și în multe dintre ele se află școli pentru elevii de azi ai Cubei.

7

Am privit acel răsărit de soare de pe vîrful Turquino și mi-am amintit de toate acestea pentru că Turquino n-ar fi fost nici el, fără asaltul Moncadei din 26 de Iulie 1953 și fără de cei doi ani de luptă pentru libertate, în care Fidel, Ernesto Che Guevarra, Camilo Cienfugeos și alții au rămas în Sierra Maestra, decît un vîrf de munte, cel mai înalt din întreaga insulă.

Cuba însă nu-i doar o insulă. Alte peste 1 600 de insulițe, mai mari sau mai mici, înșirate jurîmprejurul ei fac parte din pămîntul cuban, peste care soarele din dimineața aceea se ridica imens și roșu, ca o flacără.

Privindu-l, după ce călătorisem prin multe orașe și-mi făcusem pretutindeni prieteni, m-am gîndit că nici Cristofor Columb nu putea să debarce în altă parte decît tot în apropiere de Santiago de Cuba. Și așa a și fost: pentru prima dată el a debarcat la aceste țărmuri. Pentru că pămîntul cuban trebuia să fie descoperit.

8

9

1. Armata revoluționară victorioasă pe străzile Havanei, după răsturnarea regimului dictatorial al lui Batista.

2. Bastionul Castillo del Morro, construit în 1589 pentru apărarea insulelor din Marea Caraibilor. Farul instalat în turnul său emite semnale pînă la 22 mile marine, ajutînd la buna desfășurare a navigației.

3. Facultatea muncitorească țărănească «Julio Antonio Mello» a Universității din Havana.

4. Studiu la Școala națională de artă din Havana.

5. Pămîntul Cubei irumpe în frumuseți vegetale de-un autentic exotism.

6. Monumentul închinat eroului național al Cubei, José Marti, din Piața Revoluției — Havana.

7. Imaginile eroilor iubiți ai poporului cuban — Che-Guevarra și Camilio Cienfugeos — însuflețesc munca celor ce se află pe plantații.

8. Arhitectură cubaneză.

9. Tăierea trestiei de zahăr.

10. Ernesto Che Guevarra va trăi veșnic în inimile poporului cuban.

10

HASTA LA VICTORIA SIEMPRE
Che

①

DE LA MARCAHUASI LA VÎRFUL OMUL

niel și Carola Ruzo
b cerul carpatin.

Drumul a fost lung, foarte lung și în spațiu, și în timp. Căci nu mai puțin de 11 500 km în linie dreaptă și 44 de ani — socotiți în căutările neostenite ale lui **Daniel Ruzo** — despart, pentru acest pasionat al cercetării stîncăriilor din munții întregii lumi, platoul Marcahuasi din Peru de cărarea șerpuitoare care suie spre Omul, mîndra podoabă a Bucegilor.

A FI SAU A NU FI...

Poet, laureat al unui important concurs de literatură înainte de a împlini douăzeci de ani, Ruzo a fost dintotdeauna înclinat spre căutarea fărîmelor de adevăr ascunse în legendă, a rațiunii reale din fiecare tradiție. Tocmai datorită acestui fapt, drumul spre noua lui pasiune de mai tîrziu i l-a deschis literatura. Totul a pornit de la o povestire a lui **Edgar Allan Poe**, în care era vorba de un craniu așezat într-un copac, pe o anumită ramură a acestuia. Discutînd cu un apropiat amic, **Pedro Astete,** reputat cercetător al simbolurilor utilizate de oamenii de altădată, în tihna unei după-amieze plăcute, pe terasa unei case de Lima, despre scrierea lui Poe, Ruzo a vrut să exemplifice. Socotind albiile de piatră ale torenților săpate în piatra arsă de soare a unui munte vecin drept ramuri ale copacului descris de Poe, a rămas cu totul surprins văzînd aievea pe «ramura» cu pricina, la locul știut... craniul descris de Poe!

— Dar nu se poate! au strigat uimiți cei doi prieteni. Au privit mai bine, au cercetat, și așa — printr-o simplă coincidență — a descoperit Ruzo un cap de piatră, vizibil doar dintr-un oarecare loc și modelat fără îndoială cu multă vreme în urmă de cineva...

A fi sau a nu fi... vîntul, eroziunea naturală! Aceasta este întrebarea care i-a consumat ani lungi de căutări literatului care își descoperise brusc un domeniu de pasionantă cercetare într-o direcție în care nu avea precursori. A urmat apoi Marcahuasi, cu zecile, cu sutele sale de sculpturi și compoziții din piatră.

Începută în anul 1924, aventura trăită la înălțimi de peste 4 000 de metri, timp de luni de zile în fiecare an, a îngrămădit în fototeca cercetătorului mii și mii de clișee, fotografii, diapozitive. Rînd pe rînd alte și alte figuri ieșeau din piatră, erau înviate de soarele solstițiilor de vară din roca amorfă. Dar comoara aceasta de imagini, care vădea fără putință de tăgadă o străveche muncă umană la Marcahuasi, și-a trăit legendele timp de aproape trei decenii doar în inima și aparatele de luat vederi ale celui care o găsise. Pentru că el căuta dovezi noi, argumente noi, și în cele din urmă, atunci cînd se hotărî să-și prezinte descoperirea, în 1953, o expuse ca pe o expresie străveche a unei culturi tipic peruviene.

Iată însă că și Europa își are stîncile ei lucrate în aceeași tehnică — Ruzo le-a întîlnit în Franța și Grecia, alții, recent, în Urali. Au urmat apoi alte surprize, în Africa de astă dată, pe Valea Nilului. Străvechea cultură în a cărei existență credea Ruzo, părea că nu este numai americană. Dacă într-adevăr oamenii vechimii au lucrat în acest fel stîncile, apoi au făcut-o peste tot pe unde au trăit, lăsîndu-și în patru continente vestigiile pe care le-a surprins Daniel Ruzo.

ADMIRÎND O ILUSTRATĂ

Cu aceste gînduri și realizări a sosit pentru întîia oară Daniel Ruzo în România, în iarna anului 1967. Iar într-o dimineață geroasă, dar însorită de decembrie s-a oprit în fața unei tutungerii. Văzuse ceva într-o vitrină. Ilustrate. Unele reprezentau stînci din Carpați. Le-a cumpărat pe toate. Un medic bucureștean pe care îl cunoscuse a adăugat micii colecții încă una. O ilustrată colorată reprezentînd Omul, stînca și cabana de pe vîrful cu același nume din Bucegi. Daniel Ruzo, a privit-o cu luare aminte. Peste cîteva săptămîni spunea unui cunoscut, cu prilejul plecării spre patrie: «Am să mă întorc la vară».

Așa a și fost. Și iată-ne în cabana de la Babele: Daniel Ruzo, reporterul fotografic al revistei «Cutezătorii» și autorul acestor rînduri. Mîine dimineață vom porni spre Omul. Va găsi Ruzo ceea ce caută?

Acest personaj înalt, puțin adus, cu ochii vii, cu aparatul de fotografiat veșnic «gata de tras», ține în mînă ilustrata de astă-iarnă. Pentru el «Sfinxul» de la Babele este o veche rocă, aleasă de om pentru forma ei, «lucrată» și apoi lăsată vîntului și intemperiilor să o deterioreze de-a lungul anilor.

— Vedeți, spune el, aici este figurat un ochi. Vrînd să prindă în obiectivul său o stîncă și cabana de lîngă ea, fotograful a prins din «greșeală» un detaliu care pentru mine vorbește foarte mult. Ah, dacă aș putea să găsesc locul din care a luat vederea, și ziua, și ora, și luna cînd a făcut-o...

A doua zi de dimineață ne aflăm pe Omul. Cu

②

③

④

aparatul în mînă, Ruzo gesticulează animat. El este sigur că, de mult, unele dintre aceste stînci au fost decorate de mînă omenească. Dar pentru a susține asta trebuie probat, și pentru a proba trebuie cercetat.

GIGANȚII NE VEGHEAZĂ DIN STÎNCĂ

Elevii unui grup școlar aflat în excursie s-au strîns în jurul lui. Cu gesturi largi el își explică «tehnica», etapele ei. Obligatorii. Mai întîi faci recunoașterea locului. Ți se pare că ai descoperit ceva? Aștepți lumina favorabilă. Apoi, de sus, de jos, din dreapta, din stînga, faci zece, douăzeci, treizeci de fotografii la diferite ore, în lumina diferită... Developezi. Studiezi cu atenție imaginile. Iată forma căutată! Cu dovada în mînă revii la stîncă. De abia acum, în a treia etapă, ajungi să determini locul de unde poți lua o fotografie bună, cea adevărată.

De-abia acum, așezîndu-se aici, în locul acesta pe care-l marchezi în teren, va putea oricine să admire, în aceeași lumină, vestigiile unei opere de artă săpate în piatră de un om din alte vremi... Un cap, ca de pildă acesta,care păzește cu strășnicie începutul **Văii cerbului,** sau celălalt, care străjuiește o vale ce se deschide de sub **Mecetul Turcesc,** un leu cu coama bogată, cu ochii vii, ca acela de colo...

Dar locul din teren din care privind ar trebui să se desfășoare panoramic în fața-ne întregul lor tablou? Să-l căutăm. În grupul nostru se află și neîncrezători. Vocea lui Daniel Ruzo repetă:

— Trebuie să se găsească undeva pe aici o piatră mai înaltă, cu o ridicătură centrală — e felul lor de a-și marca «terenul»... Acum vedem stînca din față, o creastă ne-o ascunde pe cealaltă. De pe piatra rotundă însă s-ar vedea amîndouă.

Cine a găsit-o oare? Unul dintre noi? Nu, el! Acum, așezat exact deasupra ridicăturii din centrul pietrei rotunde, pasionatul peruvian are prilejul să cuprindă într-o singură privire elementele tabloului său...

A fost apoi rîndul busolei. Căci ceea ce leagă această cercetare de știință nu e numai evidența faptelor, ci și «detaliul» că ochii aceștia,care privesc de pe stîncă sau capetele care învie sub razele soarelui au un anume raport geometric între ele, sînt orientate într-un anume fel.

Pentru a putea trage concluzii trebuie ca și la Marcahuasi să funcționeze teodolitul. Argument major, căci ne pune în fața alternativei: ori acceptăm că vînturi care bat în direcții diferite «fac» operă sculpturală orientată la fel, ori se află la mijloc mîna și mintea omului preistoric.

Se face tîrziu. Coborîm pe potecă. Înfășurat în tradiționalul **poncho** peruvian, la aproape șapte decenii, Ruzo se simte sigur și ne-o ia de multe ori înainte. Ochii lui par a ne spune:

— Aș vrea să vă văd la noi, în Anzi, la peste 4 000 de metri altitudine...

Noi însă ne gîndim la ceea ce ne va aștepta mîine sau poimîine acolo, departe, spre est, în stîncăriile Ciucașului.

D. TODERICIU

1. «Sfinxul» îndeamnă la meditație. Prin el grăiesc strămoșii omenirii.

2. Un chip încruntat se ridică din stîncă. De cîte milenii apără valea?

3. Prim plan la foto 2.

4. Încă o strajă, veghind Omul.

5. Drumurile cutezătorilor se întîlnesc.

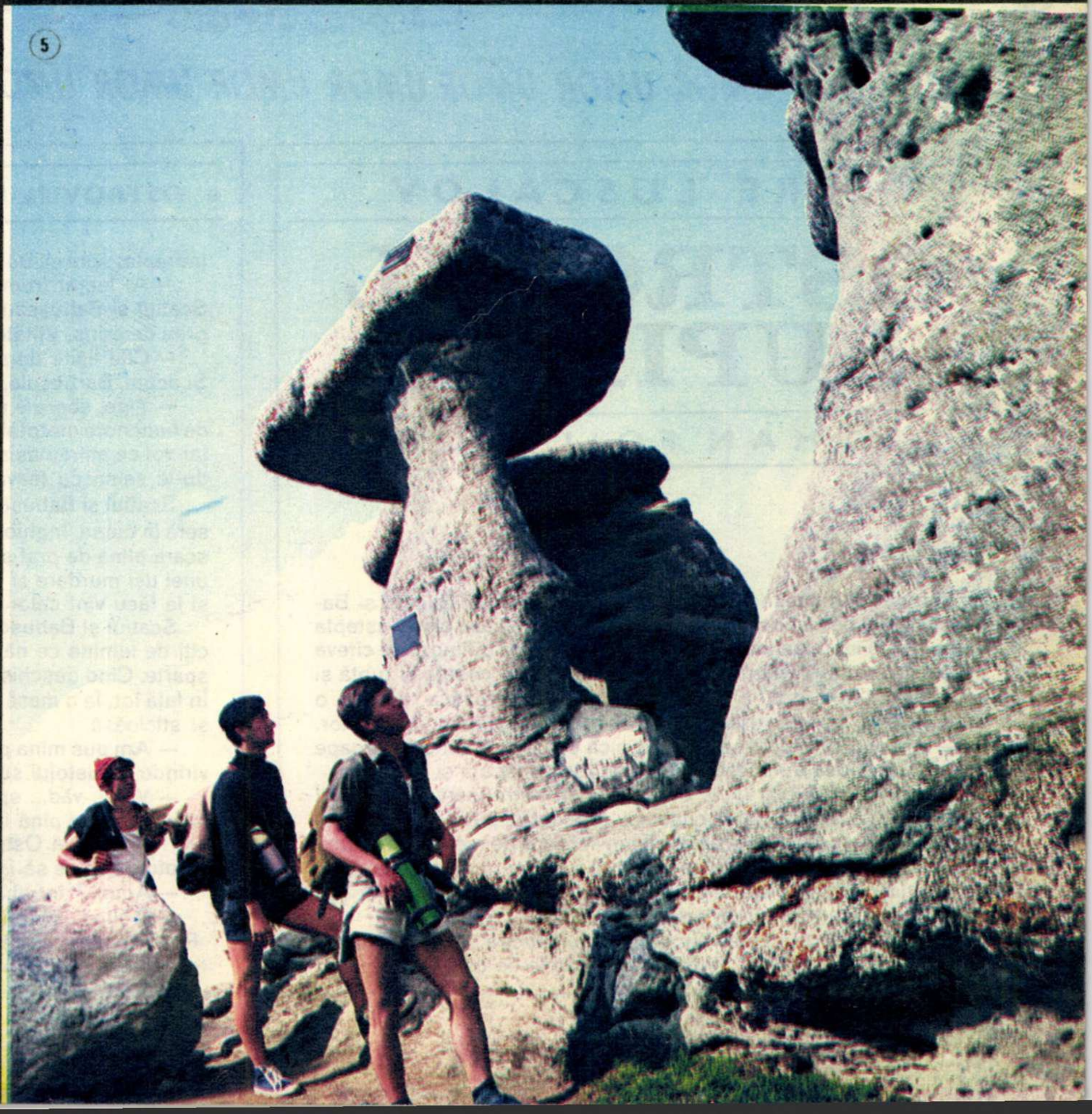
⑤

UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR

UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR

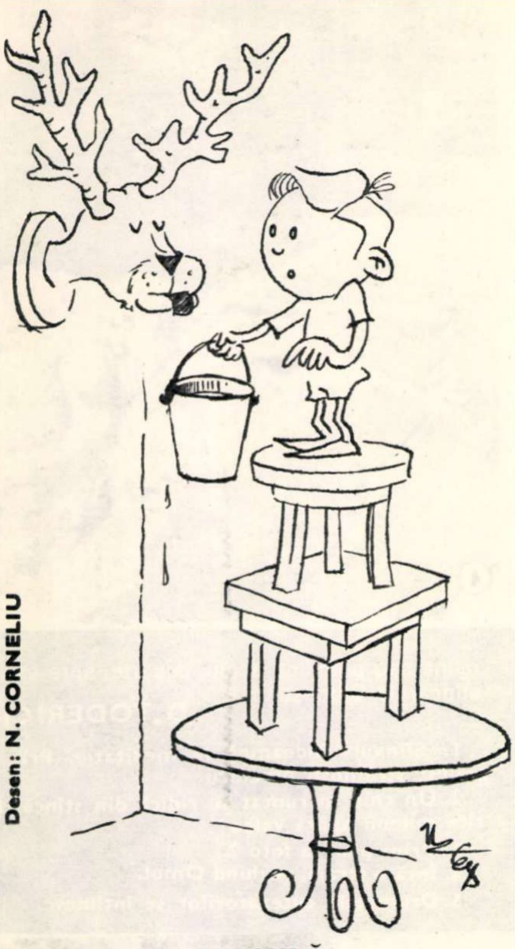

Desen: N. CORNELIU

CANICULĂ

Desen: Adrian ANDRONIC

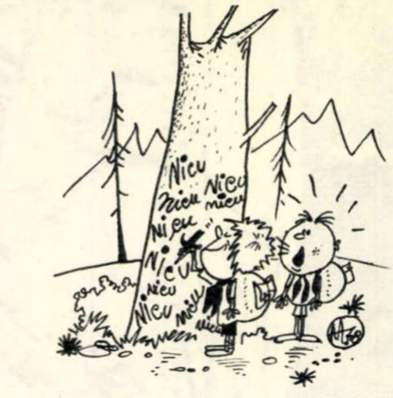

— Asta nu e o faptă demnă de un coleg. Se poate să nu-mi lași și mie un singur locșor unde să mă iscălesc??!!!?

Desen: Pompiliu DUMITRESCU

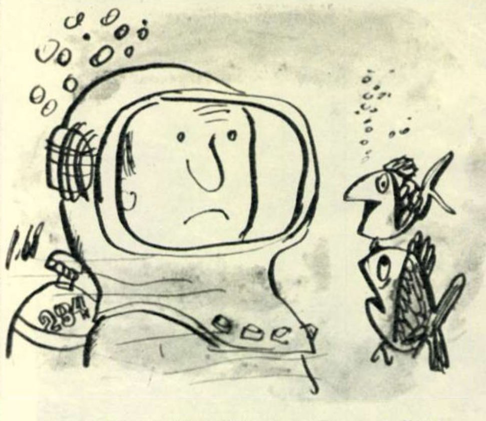

— Cam plictisitor programul ăsta... nu ți se pare?

Desen: N. CLAUDIU

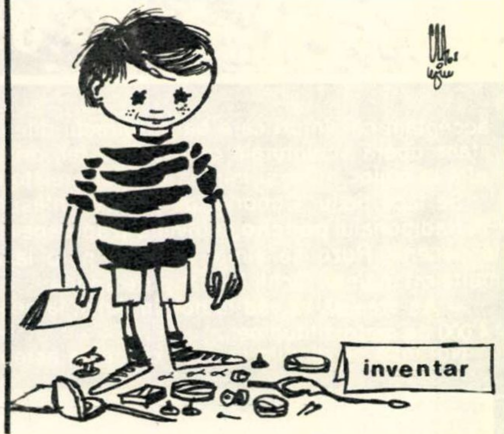

Desen: Vasile MÎNDRĂ-CRĂIȚĂ

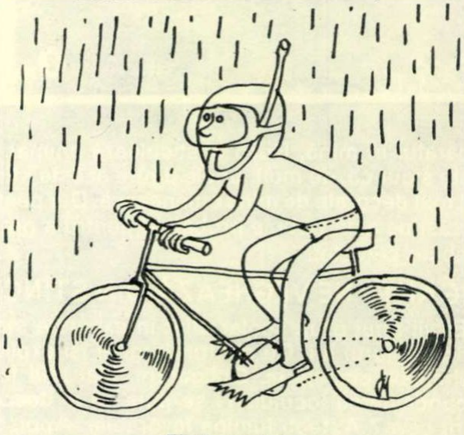

Fără cuvinte

UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR

UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

Bătrîna pătrunsese în curte. Ducînd valiza grea, Scatiul și Babușcă pășiră pe aleea năpădită de buruieni, spre casa care îi aștepta într-o liniște încremenită și ciudată. După ce urcă gîfîind, cele cîteva trepte de la intrare, bătrînica scoase o cheie din poșeta ei ruptă și soioasă și, vîrînd-o cu o mînă tremurătoare în broasca ruginită, o răsuci apoi și împinse ușa care se deschise cu un scîrțîit îngrozitor.

— Am ajuns, maică! spuse bătrînica cu o voce blîndă, aproape stinsă. Să vă dea dumnezeu sănătate! Încă o lecuță și gata.

Urmărind-o pe bătrînică, cei doi băieți pătrunseră într-un hol mare și întunecos, cu pereți coșcoviți și podelele putrede și desfundate. În fundul holului, o scară de lemn în formă de melc se înșuruba în semiîntuneric și dispărea ca o umbră fumurie undeva,spre etajul de sus. În clipa cînd bătrînica puse piciorul pe prima treaptă, ușa de la intrare se trînti cu un zgomot asurzitor.

Cei doi băieți aruncară valiza jos și se răsuciră cu iuțeala fulgerului. Dar era prea tîrziu. Rezemat cu spatele de ușă, cu un pistol

• OSTROVUL LUPILOR • 174

îndreptat spre ei, Bărbosul îi primi cu un zîmbet batjocoritor pe buze:

— Ai lucrat frumos, Mirando, se adresă el bătrînei, în timp ce Scatiul și Babușcă se uitau înlemniți la el. Puii ăștia de lișiță sînt greu de prins. Vînătorul nu mai trăgea nădejde să pună mîna pe ei.

— Cîte lișițe de-astea am mîncat eu la proțap! chicoti bătrîna. Și acum, Bărbosule, ți-am adus marfa, să faci bine să-mi dai banii!

— Ține, scorpie afurisită, spuse Bărbosul. Și scoțînd un pumn de bancnote mototolite se apropie de bătrînă și i le îndesă în palmă. Iar voi ce ați rămas așa? Hai sus, urcați pe scară! adăugă el, făcîndu-le semn cu țeava revolverului.

Scatiul și Babușcă se priviră în tăcere. Va să zică din nou căzuseră în cursă. Înghiontiți de la spate de Bărbos, cei doi băieți urcară scara plină de praf și cu balustradele căzute și se pomeniră în fața unei uși murdare și stropită cu var. Max împinse ușa cu picioarele și le făcu vînt celor doi băieți în cameră.

Scatiul și Babușcă zburară în încăpere și se opriră o clipă năuciți de lumina ce năvălea înăuntru printr-o fereastră cu geamurile sparte. Cînd deschiseră ochii, amîndoi băieții făcură un pas înapoi. În fața lor, la o masă, se afla Vănătorul,care îi fixa cu o privire verde, și sticloasă.

— Am pus mîna pe ei, i se adresă cu un glas triumfător Bărbosul, vîrîndu-și pistolul sub curea...

— Văd... văd... spuse liniștit Vînătorul, măsurîndu-i pe cei doi băieți din cap pînă în picioare... Deci singurii martori care știu ce s-a întîmplat la Ostrovul Lupilor cu Profesorul sînt aici. N-avem încotro, trebuie să-i facem să tacă, Max.

— Acum? întrebă Bărbosul punînd mîna pe patul pistolului.

— O clipă... îl opri Vînătorul cu un gest. Să vedem ce ordin ne dă «Rîma de mare», adăugă el, trăgînd un mic aparat de radio-emisie-recepție ce se afla pe masă... Vom afla îndată ce avem de făcut.

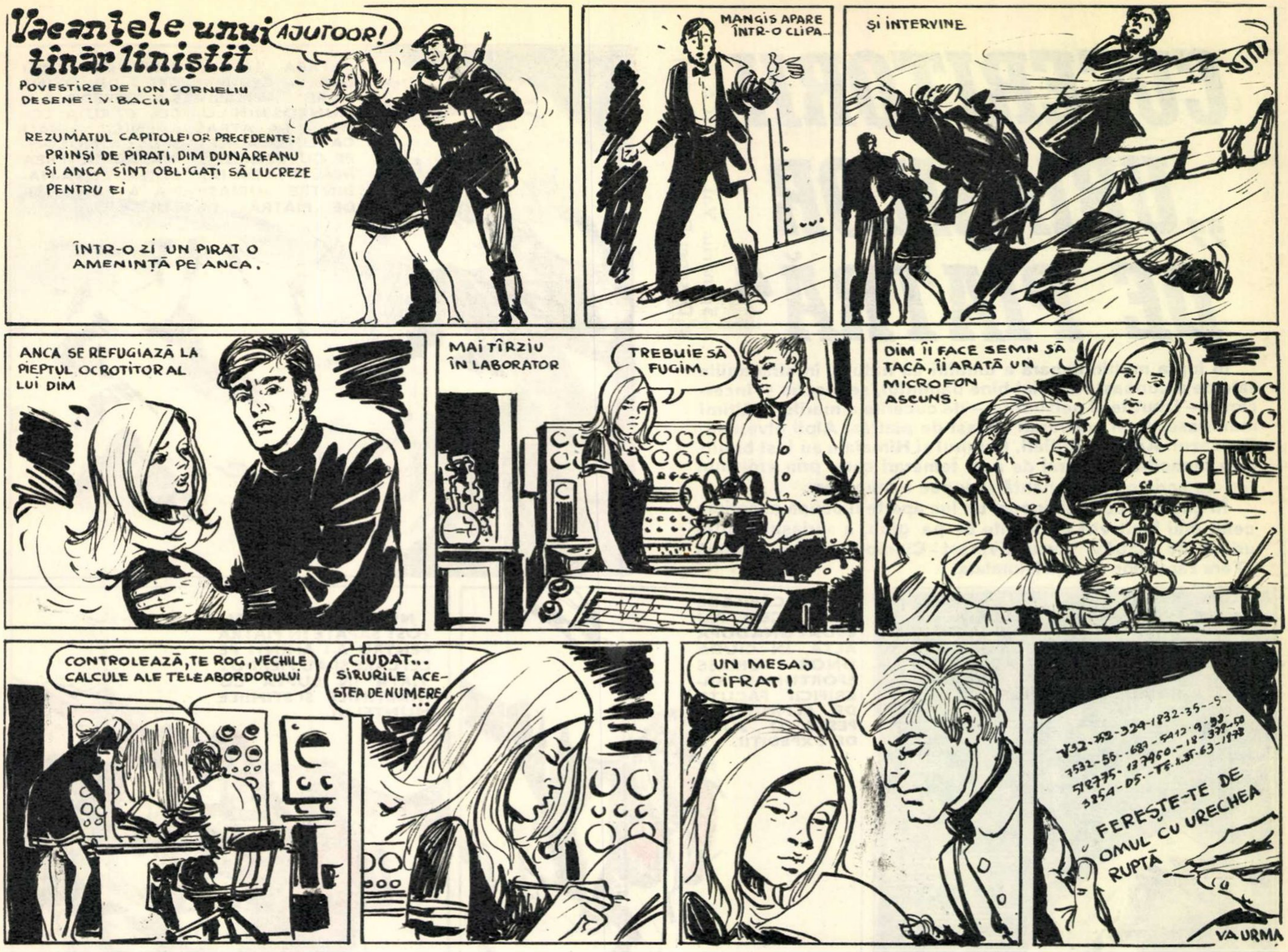
Vacanțele unui tînăr liniștit
POVESTIRE DE ION CORNELIU
DESENE: V. BACIU
REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE: PRINȘI DE PIRAȚI, DIM DUNĂREANU ȘI ANCA SÎNT OBLIGAȚI SĂ LUCREZE PENTRU EI
ÎNTR-O ZI UN PIRAT O AMENINȚĂ PE ANCA.
AJUTOOR!
MANGIS APARE ÎNTR-O CLIPA...
ȘI INTERVINE
ANCA SE REFUGIAZĂ LA PIEPTUL OCROTITOR AL LUI DIM
MAI TÎRZIU ÎN LABORATOR
TREBUIE SĂ FUGIM.
DIM ÎI FACE SEMN SĂ TACĂ, ÎI ARATĂ UN MICROFON ASCUNS.
CONTROLEAZĂ, TE ROG, VECHILE CALCULE ALE TELEABORDORULUI
CIUDAT... ȘIRURILE ACESTEA DE NUMERE...
UN MESAJ CIFRAT!
V32-752-324-1832-35--5-
7532-55--687-5412-9-99-
518775-137950.-18-379-50
3854-05.-75.1.35.63-1878
FEREȘTE-TE DE OMUL CU URECHEA RUPTĂ
VA URMA

• OSTROVUL LUPILOR •

175

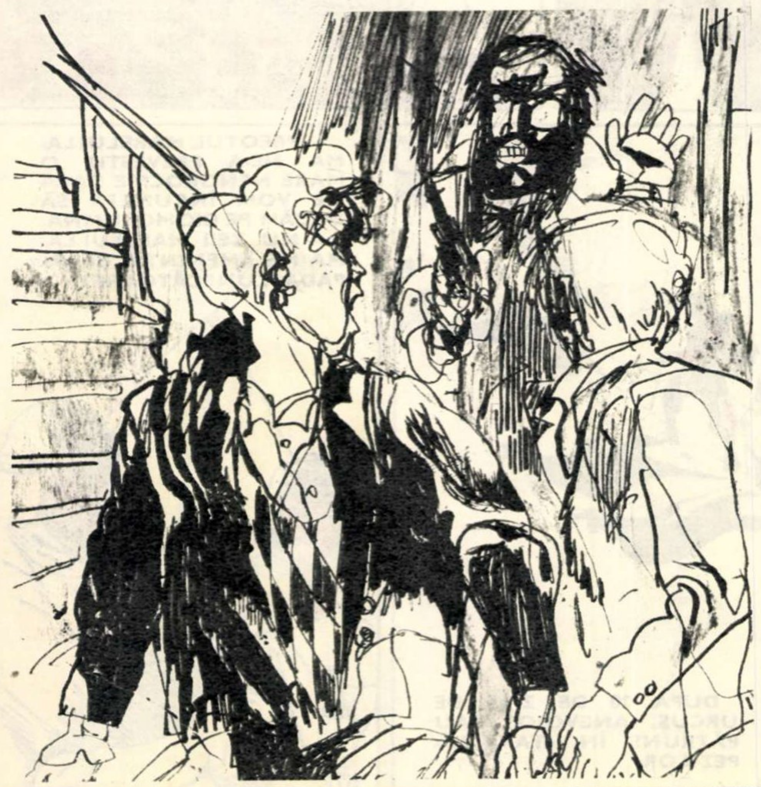

• OSTROVUL LUPILOR •

176

Și vînătorul începu să manevreze butoanele.

Cu răsuflarea tăiată, Scatiul și Babușcă urmăreau mișcările Vînătorului. Băieții își dădeau seama că le sînt numărate clipele.

— X 14... Am intrat în recepție... răsună o voce cunoscută în micuțul aparat de radio... Vorbește!... Te ascult...»

— E vocea lui Nenea Panait, îi șopti Scatiul lui Babușcă, albindu-se la față... El e.

— Gura! strigă Bărbosul îmbrîncindu-l pe Scatiu.

— Marfa a sosit... spuse liniștit Vînătorul în aparat. Ce facem cu ea? O schimbăm? întrebă și răsuci din nou butonul.

Peste cîteva clipe vocea lui Panait răsună din nou, limpede și puternică în liniștea încăperii.

— La noapte porniți cu ceasurile de aur spre șlep, spunea vocea. Barca celor doi băieți se află în port, o remorcați la plecare. Totul trebuie să pară un accident... Un accident, Vînătorule... E clar?

Vînătorul răsuci butonul.

— Băieții sînt barcagii, răspunse el cu un glas umbrit de neîncredere. O să creadă că s-au răsturnat și s-au înecat în Dunăre?

— Idiotule! sosi peste cîteva clipe răspunsul «Rîmei de mare» — Băieții au călătorit noaptea, un vas maritim i-a izbit, a stărîmat barca și i-a aruncat în Dunăre». M-ai înțeles?

Vînătorul răsuci repede butonul.

— Acum e limpede, șefule!

— Bine... Și «Rîma de mare» tăcu.

Vînătorul se ridică în picioare și arătînd spre cei doi se adresă Bărbosului:

— Du-i jos, Max, și închide-i în camera cu ferestre oblonite. La noapte o să avem treabă cu ei.

(Va urma)

CUCERITORII „URIAŞILOR DE PIATRĂ“

Scenariu: Val TEBEICĂ
Desene: DEAC ION - Cluj

În lupta multimilenară a omului cu natura, în strădaniile sale de a cunoaşte cît mai bine pămîntul, se înscriu şi încercările — izbutite şi neizbutite — de cucerire a marilor înălţimi muntoase. Acei adevăraţi «uriaşi de piatră», Alpii elveţieni, Caucazul. Anzii Cordilieri, Pamirul şi Himalaia au fost biruiţi prin tenacitate şi curaj de acei temerari care, prin eroismul lor, au scris o emoţionantă «epopee a munţilor».

În paginile acestei epopei un loc aparte îl ocupă cucerirea celui mai înalt vîrf de munte de pe glob, a «uriaşului între uriaşii de piatră», piscul Everest-Ciomolumna ce domină «Ţara zăpezilor», adică Himalaia.

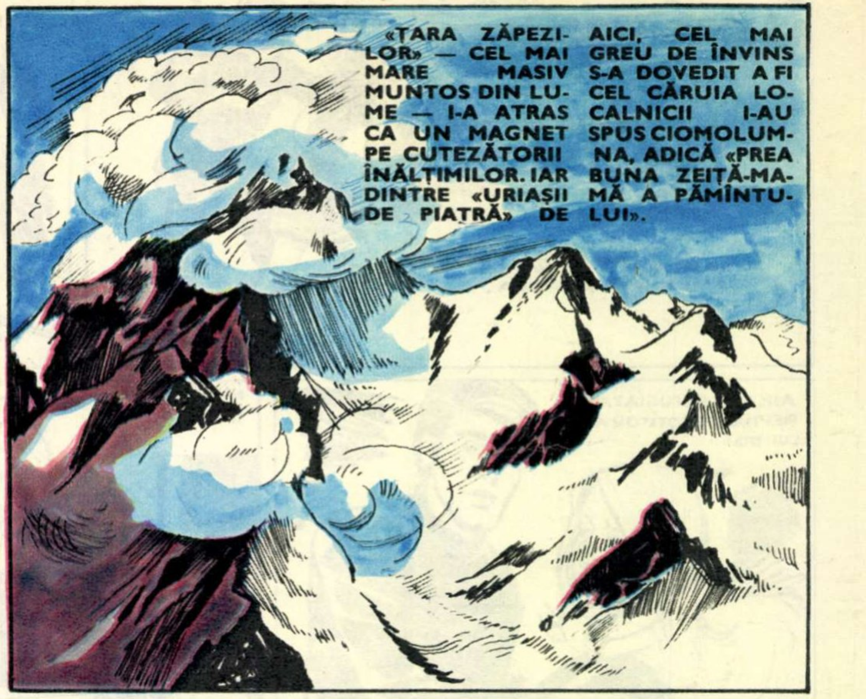
«ŢARA ZĂPEZILOR» — CEL MAI MARE MASIV MUNTOS DIN LUME — I-A ATRAS CA UN MAGNET PE CUTEZĂTORII ÎNĂLŢIMILOR. IAR DINTRE «URIAŞII DE PIATRĂ» DE AICI, CEL MAI GREU DE ÎNVINS S-A DOVEDIT A FI CEL CĂRUIA LOCALNICII I-AU SPUS CIOMOLUMNA, ADICĂ «PREA BUNA ZEIŢĂ-MAMĂ A PĂMÎNTULUI».

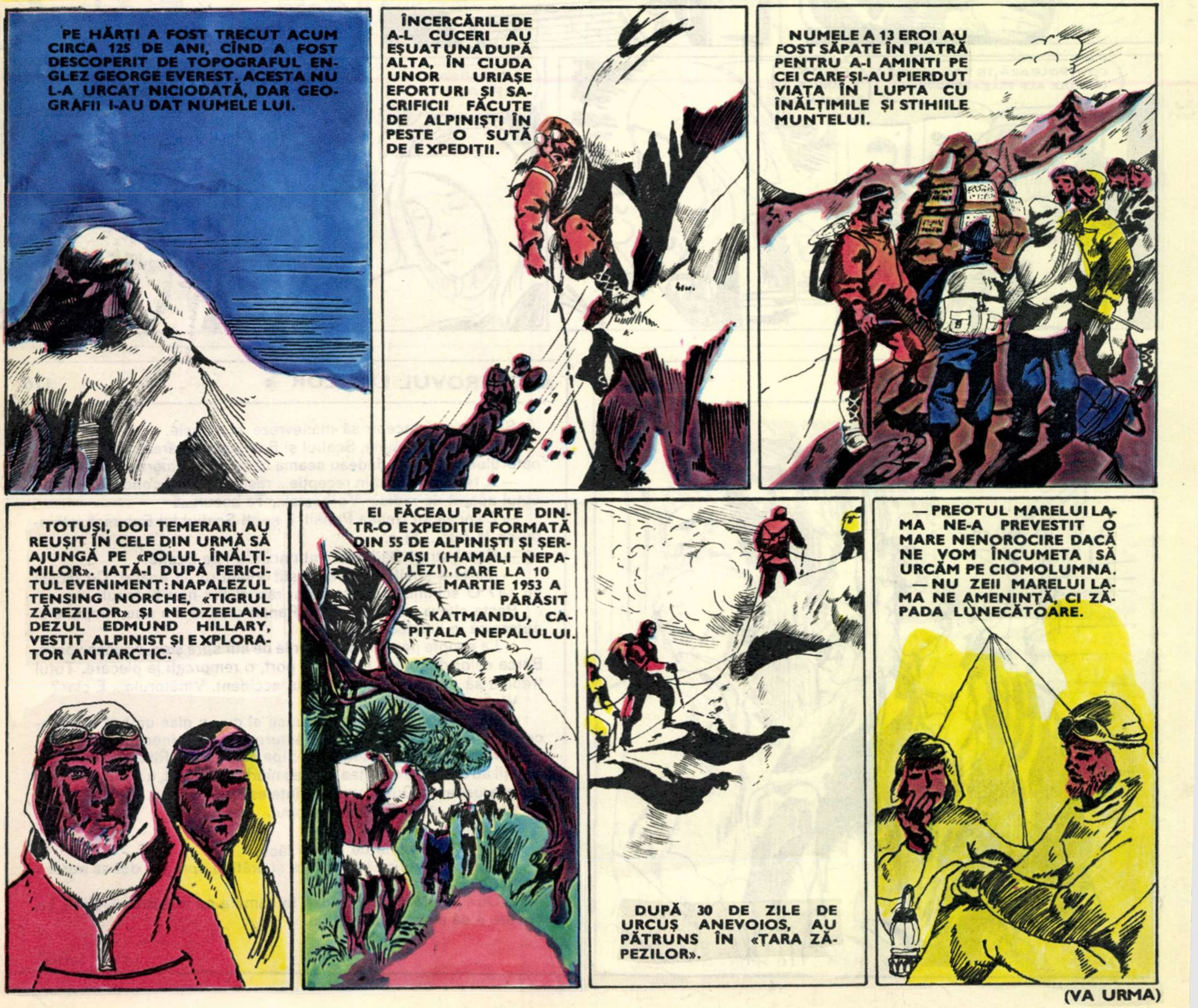
PE HĂRŢI A FOST TRECUT ACUM CIRCA 125 DE ANI, CÎND A FOST DESCOPERIT DE TOPOGRAFUL ENGLEZ GEORGE EVEREST. ACESTA NU L-A URCAT NICIODATĂ, DAR GEOGRAFII I-AU DAT NUMELE LUI.
ÎNCERCĂRILE DE A-L CUCERI AU EŞUAT UNA DUPĂ ALTA, ÎN CIUDA UNOR URIAŞE EFORTURI ŞI SACRIFICII FĂCUTE DE ALPINIŞTI ÎN PESTE O SUTĂ DE EXPEDIŢII.
NUMELE A 13 EROI AU FOST SĂPATE ÎN PIATRĂ PENTRU A-I AMINTI PE CEI CARE ŞI-AU PIERDUT VIAŢA ÎN LUPTA CU ÎNĂLŢIMILE ŞI STIHIILE MUNTELUI.
TOTUŞI, DOI TEMERARI AU REUŞIT ÎN CELE DIN URMĂ SĂ AJUNGĂ PE «POLUL ÎNĂLŢIMILOR». IATĂ-I DUPĂ FERICITUL EVENIMENT: NAPALEZUL TENSING NORCHE, «TIGRUL ZĂPEZILOR» ŞI NEOZEELANDEZUL EDMUND HILLARY, VESTIT ALPINIST ŞI EXPLORATOR ANTARCTIC.
EI FĂCEAU PARTE DINTR-O EXPEDIŢIE FORMATĂ DIN 55 DE ALPINIŞTI ŞI ŞERPAŞI (HAMALI NEPALEZI), CARE LA 10 MARTIE 1953 A PĂRĂSIT KATMANDU, CAPITALA NEPALULUI.
DUPĂ 30 DE ZILE DE URCUŞ ANEVOIOS, AU PĂTRUNS ÎN «ŢARA ZĂPEZILOR».
— PREOTUL MARELUI LAMA NE-A PREVESTIT O MARE NENOROCIRE DACĂ NE VOM ÎNCUMETA SĂ URCĂM PE CIOMOLUMNA.
— NU ZEII MARELUI LAMA NE AMENINŢĂ, CI ZĂPADA LUNECĂTOARE.

(VA URMA)

CLUBUL LOGICIENILOR

CLUBUL LOGICIENILOR

Profesorul universitar EDMOND NICOLAU vă propune să rezolvați următoarele două probleme la care asteaptă, bineînteles, si răspunsuri de la voi;

A C F B
B D A E C
A

1. La ultima Olimpiadă de matematică au luat parte și șase membri ai clubului logicienilor pe care îi notăm A,B,C,D,E,F. Dintre ei, doi au fost distinși în mod deosebit pentru frumoasele soluții date. Întrebați fiind care sînt cei distinși, s-au obținut următoarele răspunsuri:

1 — A și E
2 — B și F
3 — F și A
4 — B și D
5 — C și A

Dar Ionel, care participase și el la olimpiadă, a observat că aceste răspunsuri nu sînt corecte: în patru dintre ele, unul din premiați e numit corect, dar celălalt elev indicat nu a fost de fapt distins; în celălalt răspuns care a rămas, ambele nume sînt indicate greșit.

Care să fie oare elevii care au fost distinși la olimpiadă?

2. La Mircea, care este filatelist, vin în vizită trei colegi, Vasilică, Anton și Mihăiță, care își aduc cu ei și clasoarele, pentru a face schimb de timbre. Ei îl găsesc pe Mircea cu niște timbre pe masă, pe care tocmai le clasa: erau patru mărci albastre și patru mărci roșii.

Mircea, vesel din fire, propune prietenilor săi următoarele: cei trei prieteni să depună clasoarele lor pe masa lui Mircea. Acesta va pune în clasoarele lor, pe ascuns, cîte două mărci din cele opt pe care ei le-au văzut pe masa lui. După aceasta, pe rînd, fiecare dintre prieteni se va uita în clasoarele celorlalți doi prieteni ai săi, căutînd să deducă ce culoare au mărcile *din clasorul său*. Cel care va ghici primul va cîștiga mărcile. Vasilică și Mihăiță, după ce examinează pe rînd clasoarele, declară că nu știu. Atunci, fără a se uita la clasoarele respective, păstrate de Mircea, Anton le spune ce culoare au mărcile din clasorul său.

Voi ați putea spune ce culoare aveau mărcile identificate de către Anton?

Răspunsurile la ultimele două probleme

1. Cu o întrebare aflăm un număr din două; cu două întrebări aflăm un număr din $2^2=4$; cu 10 întrebări aflăm un număr din $2^{10}=1024$.

2. Numele de familie al lui Vasile poate fi doar Sandu. Pionierul cu numele de familie Marin se poate numi, de asemenea, doar Sandu. Rezultă că Marin are numele de familie Vasile.

CLUBUL LOGICIENILOR

CLUBUL LOGICIENILOR

Desen: Remus TĂZLĂUANU

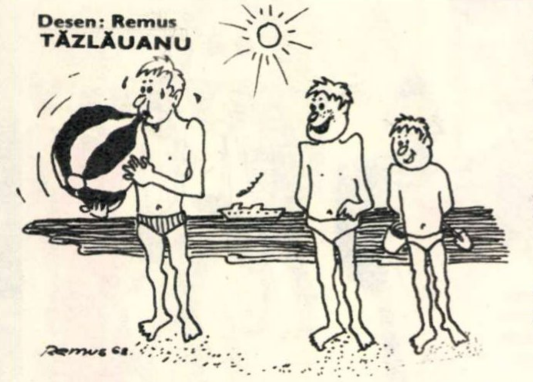

— Şi la şcoală tot cu suflatul se ocupă!...

VERS ENIGMĂ

(2, 5, 6, 4, 3)
(5 cuvinte)

de Ioan PELTEACU

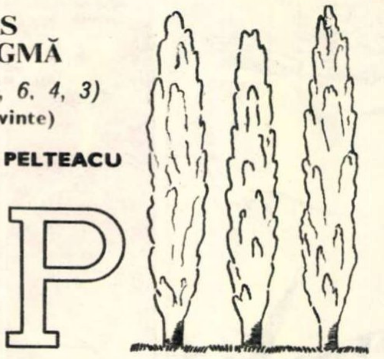

CLUBUL LOGICIENILOR

CUM SE ÎNFRUNTĂ ANIMALELE

Focile se mulțumesc să-și ia o atitudine amenințătoare și să se rățoiască una la cealaltă.

Pe cînd cu crocodilii... trageți singuri concluziile.

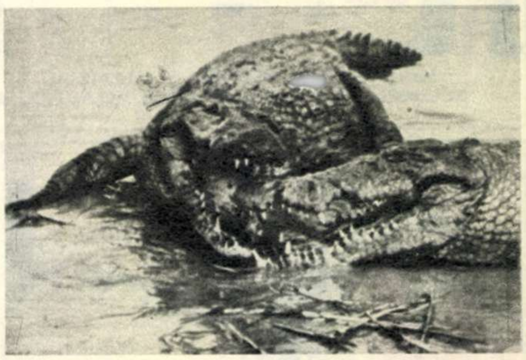

GLUME VESELE ŞI TRISTE

«Logică»

Mama:
— De ce ai 9 la purtare, Gigele?
Gigel:
— Pentru că nu am știut de 10, mamă.

Profesorul:
— Cînd mergeți cu tramvaiul sau cu autobuzul, cum vedeți un călător în vîrstă, care stă în picioare, vă ridicați și-i cedați locul

Nicușor, către colegul său de bancă:
— Ce bine de mine! Eu nu merg decît cu troleibuzul.

«CINSTITUL»

— Poftim 10 lei să-ți cumperi înghețată și să mergi la film.
— Nu merit decît 7 lei, tată!
— De ce?
— Păi am luat eu 10 la geografie, dar am luat 3 la matematică...

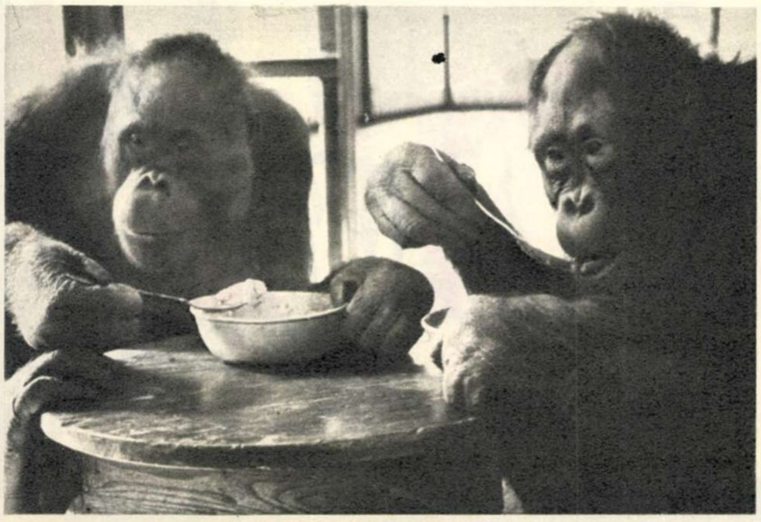

Foto: GH. VINTILĂ

Banane! mmm... îți amintești?

GHICITOARE... CHIMICĂ

Anul 1807 a fost rodnic pentru chimie. Astfel, în acest an un savant în vîrstă de numai 29 de ani comunică descoperirea a nu mai puțin de patru elemente chimice de mare importanță.

Știți care sînt aceste elemente și cum se numește descoperitorul lor?

Umor de peste hotare

Desen de: Wolfgang SCHUBERT — R.D.G.

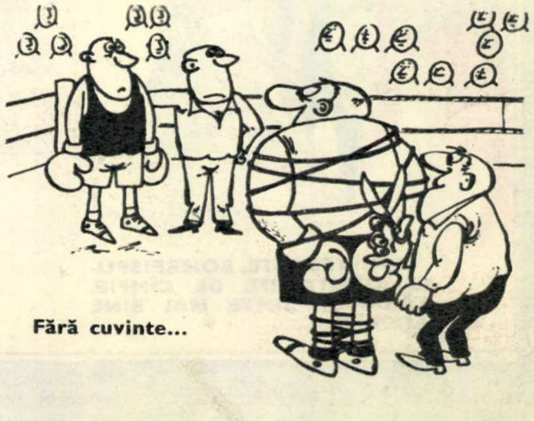

Fără cuvinte...

GIUVAIERURILE LUI BASARAB

Scenariu: **DUMITRU M. ION**
Desene: **MIHAI SÎNZIANU**

ÎN MIEZ DE NOAPTE AGHIREȘ VEGHEA ÎNTINSURILE PĂMÎNTULUI. EL ADUSESE VESTEA APROPIATEI LUPTE CU DUȘMANUL. SFATUL SE STRÎNSESE DIN NOU. OCHII DOMNULUI SCLIPEAU. BLÎND ÎN VORBĂ ȘI CUGETAT, MAI GĂSEA VREME SĂ ASCULTE.

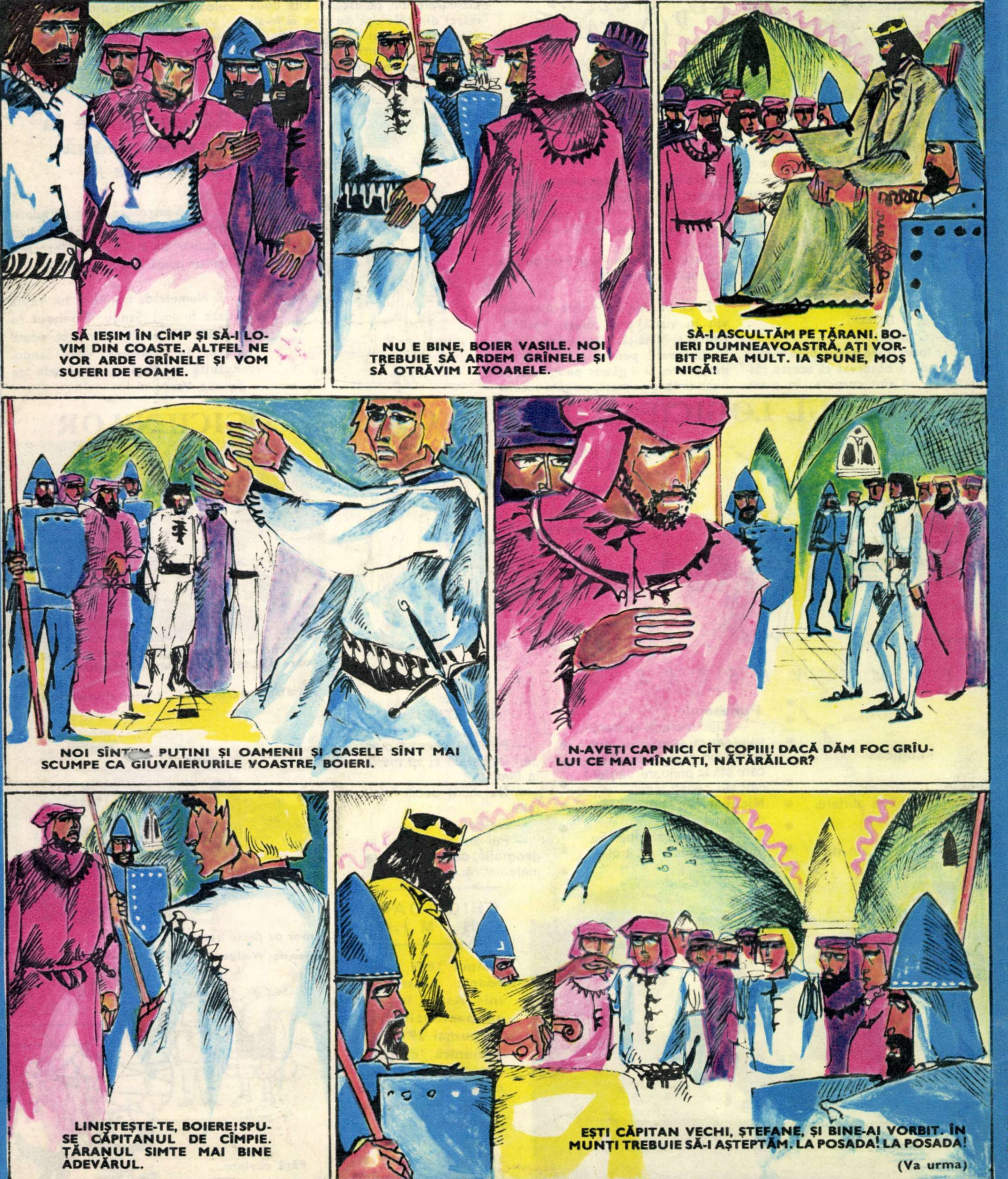
SĂ IEȘIM ÎN CÎMP ȘI SĂ-I LOVIM DIN COASTE. ALTFEL NE VOR ARDE GRÎNELE ȘI VOM SUFERI DE FOAME.
NU E BINE, BOIER VASILE. NOI TREBUIE SĂ ARDEM GRÎNELE ȘI SĂ OTRĂVIM IZVOARELE.
SĂ-I ASCULTĂM PE ȚĂRANI. BOIERI DUMNEAVOASTRĂ, AȚI VORBIT PREA MULT. IA SPUNE, MOȘ NICĂ!
NOI SÎNTEM PUȚINI ȘI OAMENII ȘI CASELE SÎNT MAI SCUMPE CA GIUVAIERURILE VOASTRE, BOIERI.
N-AVEȚI CAP NICI CÎT COPIII! DACĂ DĂM FOC GRÎULUI CE MAI MÎNCAȚI, NĂTĂRĂILOR?
LINIȘTEȘTE-TE, BOIERE! SPUSE CĂPITANUL DE CÎMPIE. ȚĂRANUL SIMTE MAI BINE ADEVĂRUL.
EȘTI CĂPITAN VECHI, ȘTEFANE, ȘI BINE-AI VORBIT. ÎN MUNȚI TREBUIE SĂ-I AȘTEPTĂM. LA POSADA! LA POSADA!

(Va urma)

Cutezătorii 31 Revistă săptămînală. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: MIHAI NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: PETRE GHELMEZ. Secretar general de redacție: OVIDIU ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 20. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII.

Biblioteca Regională
Tg-Mureș, RAM

Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

32

JOI, 8 AUGUST
1968, ANUL II

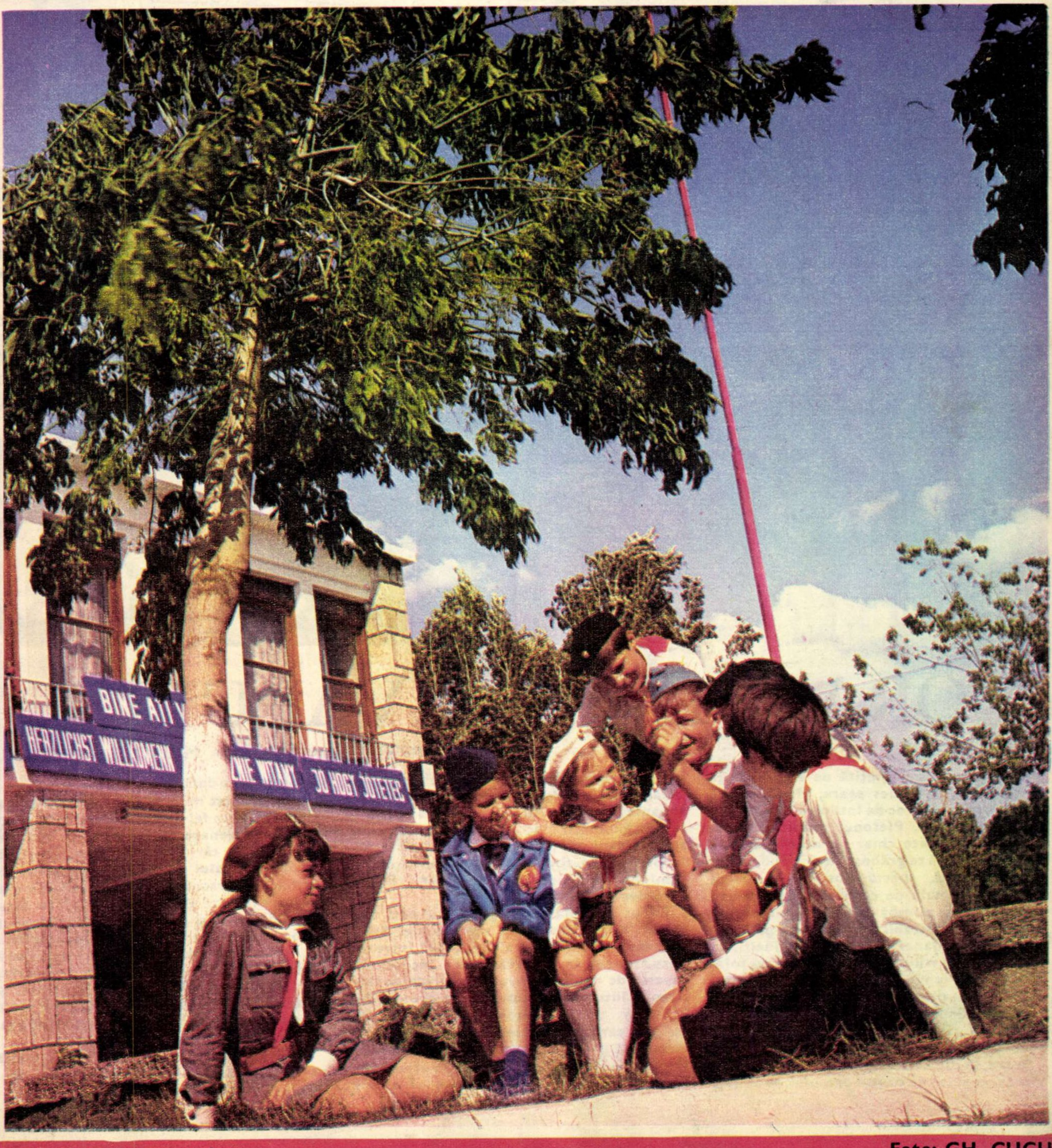
BINE AȚI V
HERZLICHST WILLKOMENN
ZNIE WITAMY
JÓ HOGY JÖTETEK

COSTINEȘTI '68

Foto: GH. CUCU

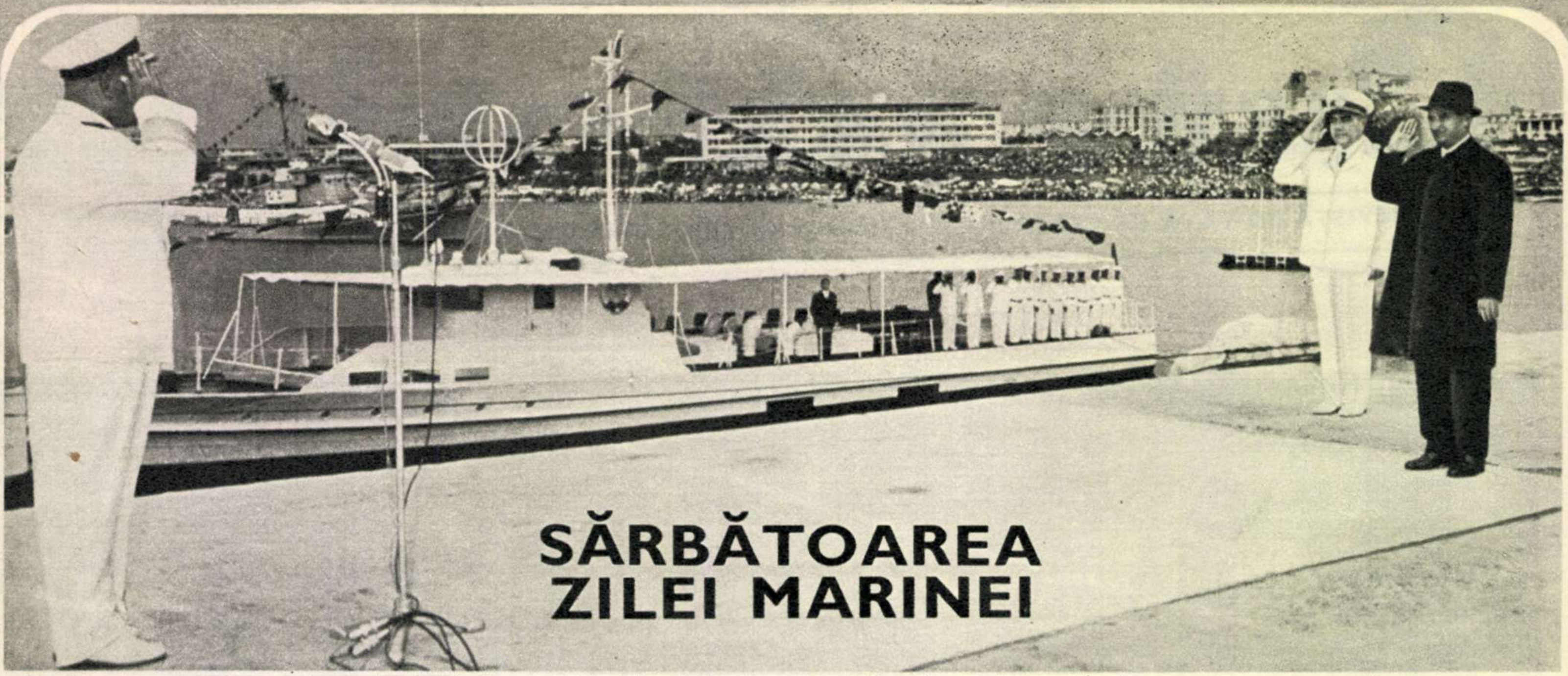

SĂRBĂTOAREA ZILEI MARINEI

Pe fila de calendar a primei duminici de august, descoperim în fiecare an un omagiu adus temerarilor slujitori ai mării.

Tradiția a impus *Ziua Marinei* ca pe o însuflețită expresie a cinstirii cutezantei și abnegației de care dau dovadă marinarii români în lupta pentru apărarea patriei socialiste, a cinstirii energiei și priceperii navigatorilor din marina noastră comercială.

La 4 august în toate porturile României au avut loc manifestări sărbătorești, legendarul zeu al mărilor, Neptun, patronindu-le și salutîndu-le ridicînd faimosu-i trident.

Festivitățile centrale s-au desfășurat la Mangalia, în prezența conducătorilor de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În fotografia noastră: tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU primește raportul comandantului Marinei Militare.

CRONICAR

ORAȘUL FESTIVALULUI

Corespondență specială de la MANOLE AUNEANU

Sofia pare ușor amețită de efervescența Festivalului, mai ales seara, cînd străzile devin principalul loc de întîlnire al tinerilor de pretutindeni. Pietonul grăbit se strecoară cu greutate chiar pe marile artere, dar poți oare să te grăbești la ora cînd orașul se transformă, spectaculos, într-o uriașă și fascinantă sală de carnaval? Senegalezii și japonezii se plimbă îmbrăcați în costume pitorești, mexicanii arborează pălăriile «sombrero», danezii — blonzi și înalți, ca strămoșii lor vikingii — își flutură cu mîndrie bărbile lungi. În parcul din fața cantonamentului nostru, mai tinerii colegi ai lui Ionel Budișteanu cîntă «Perinița», recunoscută și aici drept cel mai popular dans al Festivalului (și al Festivalurilor!).

Seara, în capitala bulgară, aerul e răcoros. Vitoșa, «uzina» de ozon a orașului, se afundă în ceața albastră, iar parcurile și grădinile — faimoasele parcuri și grădini ale Sofiei! — cheamă îndrăgostiții (și nu numai pe ei!) la destăinuiri. Pe străzi, ceasurile ce curg spre miezul nopții explodează ca niște petarde, pe cer zboară rachete multicolore, luminile de neon scriu pe clădiri «Pace», «Frieden», «Paix»...

Timpul e o fata morgana, nu poți să-l prinzi. Poate din cauza aceasta nici Sofia nu doarme. Taxiurile aleargă fără întrerupere, megafoanele transmit încontinuu muzică de dans, tramvaiele și troleibuzele circulă, înțesate de lume, 24 de ore din 24. Și hobby, acești neobosiți colecționari de insigne care te acostează la fiecare pas, dispuși să-ți ofere cravata sau pantofii pentru un «autograf de metal»... Și «beatles-ii» care sfidează ritmurile clasice și smulg chitarelor — o dată cu melodia — și corzile...

Ei bine, acest mozaic dă orașului o culoare aparte, e un fel de destindere dacă vreți, fiindcă, în genere, tinerii veniți aici din peste 140 de țări sînt mult mai sobri. Ei văd în Festivalul de la Sofia un prilej de afirmare a personalității tineretului, o manifestare menită să impună spiritul de pace, de solidaritate și prietenie. Se întîlnesc în dialoguri pe teme de major și unanim interes. Își fac auzit glasul împotriva agresiunii asupra poporului vietnamez și împotriva oricărei alte agresiuni. Impun un cîntec și o poezie pline de vitalitate, omagiind omul și creația sa. Încearcă să se cunoască mai bine, pentru a se stima mai mult.

La Sofia, floarea Festivalului se înalță într-o lumină care-i pune în valoare adevărata-i frumusețe.

CHINDIA

de **GHEORGHE TOMOZEI**

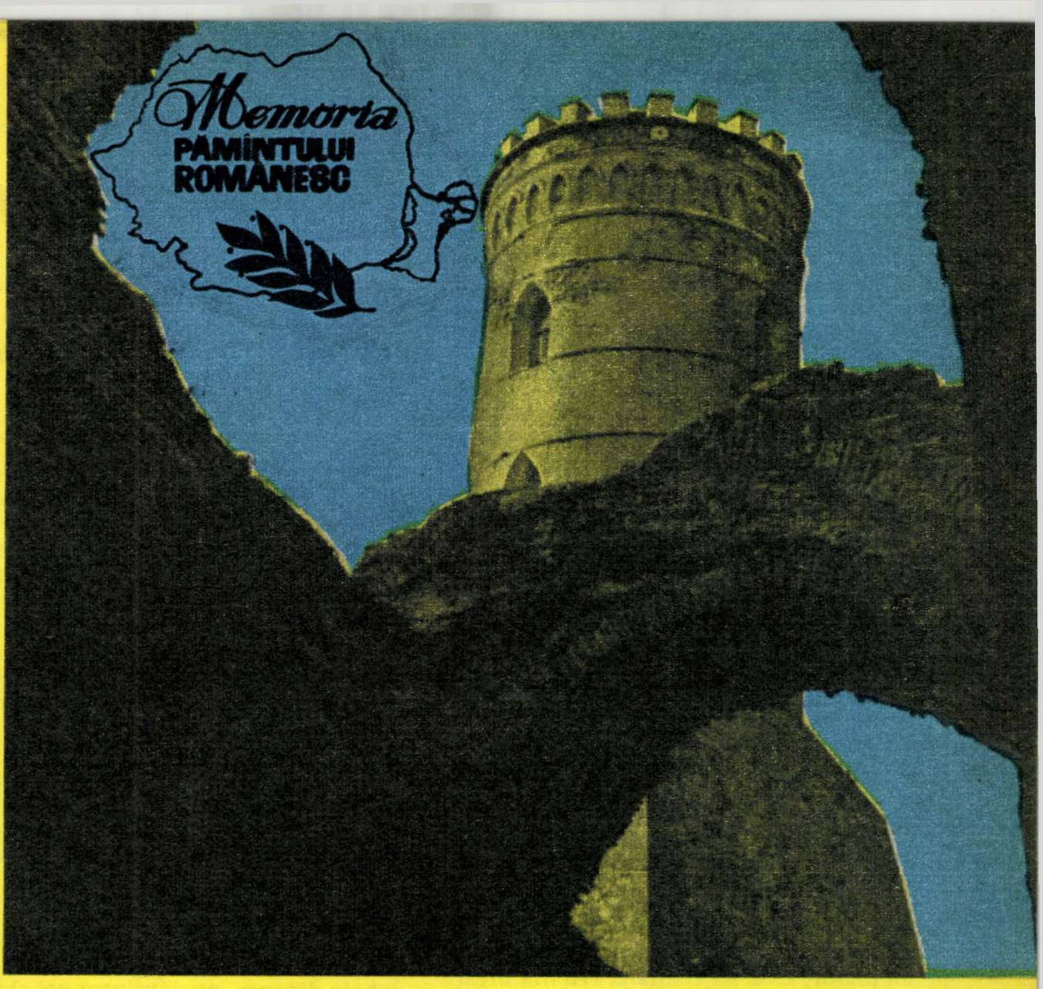

Fiecare oraș are o emblemă, un însemn heraldic. Ceea ce este pentru Paris turnul Eiffel ori pentru Roma Colosseumul ori pentru Moscova Kremlinul e pentru Tîrgoviște turnul Chindiei.

După spusa istoricilor, Chindia ar fi o imitație a turnului Galata din Constantinopol. Acest turn trebuie să fi existat din secolul al XV-lea, ca mărturie stînd cuvintele unui vizitator al Tîrgoviștei (în 1653) care afirmă că pe vremea lui Matei Basarab «exista în mijlocul curții un turn de piatră, foarte înalt, servind ca fanal, pentru ceasornicul orașului (...) acolo e un fanal mare, care în timpul cînd luminează, nimeni nu îndrăznește să iasă pe stradă... dimineața bat tobele gardele și stingîndu-se fanalul se dă din turnuri așa ca să se audă toți orășenii ca semnal de circulație».

Rostul real al Chindiei a fost, dintru începuturi, acela de a fi turn de apărare la una din porțile curții domnești fiindcă, e știut, Tîrgoviște n-a fost niciodată o cetate, **un bastion întărit în stare să țină la distanță oștiri asediatoare. Numai vecinătatea Ialomiței, a dealului cu vii pe care Radu Vodă și-a așezat vestita-i mănăstire, și a pădurilor confereau Tîrgoviștei mijloace** naturale **de apărare. Singurul sistem militar, întemeiat și organizat ca atare, spre a protegui curțile domnești, era cel simbolic străjuit de Chindie — brîu de piatră «spart» pe alocuri de porți mobile, cu lanțuri, răsfrînte în apa unor șanțuri mai tot timpul goale, dar lesne de umplut în preajma marilor încleștări. Fără a fi înarmați cu galileice lunete, străjerii din turn vegheau cu ochi umbriți de îngrijorare împrejurimile și distingeau din nouri de colb cavalcadele amenințătoare. Cornul odată sunat, oștenii se pregăteau de bătălie, lipiți de crenelurile despicate în ziduri — în zidul Chindiei chiar — ori buluciți pe la porți, gata să cadă asupra vrăjmașilor.**

Pana diacului înnegritor de hrisoave consemnează relativ tîrziu Chindia printre zidurile curții Domnești. In 1595 Pigafetta notează prezența în imediata apropiere a caselor voievodului valah a unui «turn făcut într-o bisericuță» de sub temeliile căruia un drum subteran ar fi condus, pe sub albia Ialomiței, spre o gură aflătoare în plin cîmp, ori poate sub poale de deal. Episcopul catolic Bakșici și, spre mijlocul secolului al XVIII-lea, Paul de Alep pomenesc în manuscrise latine (păstrate la Biblioteca Bathyaneum din Alba Iulia) de Chindie ca de un turn închisoare.

După N. Constantinescu și Cristian Moisescu, autori ai lucrării «Curtea Domnească din Tîrgoviște», Chindia datează din a doua jumătate a secolului al XV-lea, din vremea viforosului Țepeș Vodă. Că turnul acesta s-a întîmplat să sufere prin timp modificări succesive, nu mai încape nici o îndoială: istoria lui nu poate fi alta decît a altor zeci, sute de monumente ale trecutului, pe care mîna pioasă a nu știu cărui ctitor n-a putut să le ocrotească, prin timp, de foc și apă și părăginire. Citez din lucrarea mai sus pomenită: «Modificările suferite de această construcție ne împiedică deocamdată să stabilim cu exactitate forma sa de început, deși, cum am afirmat, o indicație în acest sens ne-o oferă cunoscutul desen al lui Bouquet din 1840. Acesta îl înfățișează cu baza piramidală din cărămidă și mult mai scund, ceea ce dovedește că refacerea sa în forma pe care o vedem încă nu avusese loc.»

Mai scund, într-adevăr, dar de frumoase proporții, degajînd deopotrivă impresia de forță severă și delicatețe, turnul desenat (ori mai degrabă imaginat) de către Michel Bouquet pare un uriaș turn de șah într-un joc «persienesc» în care colții ruinelor sînt pioni,iar turlele de biserică, sparte, sînt regi și regine...

Dar să călătorim iluminați romantic de lună în cuprinsul «tablei de șah» care e curtea Domnească. «Tocul» pare să fi fost abandonat brusc, fără voia celor aflați de o parte și de alta a «tablei», o primejdie fără seamăn a năruit cursivitatea «partidei». În cazul Tîrgoviștei, liniștea patratelor negre și sidefii a podelelor a fost tulburată cu moarte de către oștiri prădalnice. Să nu părăsim însă atmosfera sugerată de desenul lui Bouquet și să-l chemăm să ne călăuzească în noaptea Tîrgoviștei pe unul din barzii ei neuitați, Ion Heliade Rădulescu. Versurile — desprinse din poezia «O noapte pe ruinele Tîrgoviștei» — au fost încredințate filei albe în anul 1836...

«Soarele după dealuri mai strălucește încă,
Razele-i rubinoase vestesc al lui apus,
Și seara, pînditoare sub fiecare stîncă,
Cu-ncet și-ntinde umbra cutezătoare sus.

Muntele al său creștet și-naltă și privește
Linul cobor al zilei, tainicul ei sfințit,
Și raza cea din urmă pe fruntea lui izbește,
Ce mîndră ține față cu cerul cel rușit.

Vîntul de seară suflă și frunza-nfiorează;
Roua seninul varsă verdeața renviind;
Dealurile-n cunună cîmpia-ncoronează
Și rîul p-a lui cale șoptește șărpuind.

P-a dealului sprînceană, pe fruntea-i cea rîpoasă,
O cetățuie veche, lăcaș religios,
Păstrează suvenirea d-o noapte sîngeroasă
Ce mult s-aseamănează cu sînu-mi cel noptos.

Astfel într-al meu suflet se-nalț-a mea credință,
P-a patimilor rîpă ca monument s-a pus
Și-ai ține șovăinda, clătita mea ființă
L-a vieții-mi viforoase prea liniștit apus».

◆ ◆ ◆

CUPON NR. 11

RĂSPUNSURI:

1. ....
2. ....
3. ....
....

DUPĂ CE AȚI TRECUT RĂSPUNSUL PE CUPON, DECUPAȚI-L ȘI LIPIȚI-L PE FIȘA VOASTRĂ DE CONCURS ÎN CĂSUȚA NR. 11.

CONCURSUL VACANȚEI?

SERIA A XI-A

1. Dacă te abați numai 8 km din șoseaua Brașov-Sibiu, ai prilejul să întîlnești unul din noile orașe ale țării. El a apărut în anii puterii populare, ca urmare a creării aici a unei mari unități industriale. Azi, orașul fără arhive, construit pe locul unde acum un deceniu și ceva se afla doar o casă de pădurar, **numără peste 10 000 de locuitori. Vă rugăm să răspundeți: cum se numește orașul și care este marea unitate industrială ce funcționează aici?**

2. Un vapor face curse regulate între peninsula Alaska și țărmul de est al Siberiei. El pleacă din Alaska în fiecare zi de joi. Vă rugăm să calculați cîte zile de vineri va putea număra căpitanul vasului în luna februarie a unui an bisect, ținînd seama că prima zi a lunii este tot o vineri.

3. Una dintre povestirile lui Mihail Sadoveanu începe cu o frază alcătuită din cuvintele următoare:

«Din tohoarca lui, s-a ridicat de la un protap, și s-a arătat un om măhălos pășind legănat în lumina focului».

Numai că, din întîmplare, așa cum le-ați citit mai sus, ele au fost aranjate greșit, deși absolut toate fac parte din fraza originală a scriitorului. Vă rugăm pe voi să formulați fraza corect, așa cum a scris-o Sadoveanu, indicînd și numele povestirii.